

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Sammanträdesdatum

16 februari 2022

Paragraf

§ 9

Diarienummer GAN-2021/1129.182

Verksamhetsberättelse 2021 för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsberättelse 2021 för nämnden, enligt bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2022, och överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
2. Nämnden godkänner förvaltningens förslag kring revidering med senaste utfall, etappmål och målvärde för indikatorer avseende gymnasieskolornas kunskapsresultat i nämndens verksamhetsplan för 2022.
3. Nämnden begär att resultatet justeras genom ett tillskott om 1,6 miljoner kronor från kommunstyrelsen avseende kostnader för pågående rättstvist.

Sammanfattning

Nämnden ansvarar för uppföljning av sin verksamhet och ekonomi under året genom två delårsrapporter och en verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelsen för 2021 visar att gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens samlade mål under 2021 delvis har uppfyllts. Bedömningen av nämndens samlade måluppfyllelse motiveras av att nämndens mål i hög grad är uppfyllda men att de mål som inte har uppfyllts har stor betydelse för utfallet i nämndens verksamhet.

Sjukfrånvaron är relativt låg och tidigare ökad sjukfrånvaro med anledning av covid-19 har avtagit.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar i en effektivitetsanalys att det bland annat finns utvecklingspotential i kunskapsresultat för yrkesprogrammen och vuxenutbildningen samt i sänkta nettokostnader för gymnasieverksamheten, vuxenutbildningen och övriga kostnader inom ekonomiskt bistånd.

Åtgärder och systematiska kontroller inom ramen för internkontroll har genomförts enligt plan och visar endast på ett fåtal avvikelser inom området anställningsavtal. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott om 374 tusen kronor i relation till budget. Därutöver anhåller nämnden om en resultatjustering om 1,6 miljoner kronor till följd av kostnader för en rättstvist. Det totala överskottet blir då cirka 2 miljoner kronor, vilket är positivt men litet relativt nämndens budget.

Signaturer:

Ordförande

Justerare

Utdragsbestyrkande: datum och signatur

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets protokoll den 9 februari 2022
- Förvaltningens tjänsteutlåtande den 27 januari 2022 och tillhörande bilagor

Överläggning

Förvaltningsdirektör Frida Plym Forshell och ekonomichef Fredrik Dahlin informerar om ärendet.

I ärendet yttrar sig Attila Kuru (M), Anders Ferbe (S), Alexandra Ghialamas (SD), verksamhetschef arbete och försörjning Annette Hedlin, Hampus Holmgren (M) och Evelina Enochsson (MP).

Deltar inte i beslut

Anders Ferbe (S) meddelar att Socialdemokraterna inte deltar i beslutet avseende punkt 2.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan fatta beslut i enlighet med förvaltningens förslag. Ordföranden finner att så är fallet.

Protokollsanteckning

Anders Ferbe (S) lämnar en protokollsanteckning, se bilaga.

Suppleantyttrande

Evelina Enochsson (MP) lämnar ett suppleantyttrande, se bilaga.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
-------------	------------	-----------	--

Huddinge kommun
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
2022-02-16

PROTOKOLLSANTECKNING/SUPPLEANTYTTRANDE

Ärende 9

Verksamhetsberättelse 2021 för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Tjänsteutlåtandet, punkt 2, föreslår att nämnden ska godkänna förvaltningens förslag till revidering av utfall, etappmål och målvärden.

Revideringen saknar tyvärr förhöjd eller starkare ambition vad avser yrkesprogrammen. Detta är anmärkningsvärt.

Verksamhetsberättelsen för 2021 visar att t.ex. de genomsnittliga betygspoängen för yrkesprogrammen i Huddinge har försämrats ytterligare. Huddinge har lägre betygspoäng och lägre andel yrkeselever med gymnasieexamen än liknande kommuner. Denna utveckling riskerar leda till att yrkesprogrammen inte klarar de framtida behoven av utbildad arbetskraft och kan därmed försvåra framtida kompetensförsörjning.

Vi har under ett antal år vid ett flertal tillfällen lyft frågan om prioritering av yrkesprogrammen, utan att kunna se någon mer påtaglig politisk förändring. Förutom denna fråga finns det ett antal andra områden inom verksamhetsplanen, budgetfördelning och målformuleringar som skulle sett annorlunda ut med ett annat politiskt styre.

Av detta skäl lämnar vi en protokollsanteckning avseende beslutet om verksamhetsberättelsen 2021, punkt 2 och förvaltningens förslag till revidering av utfall, etappmål och målvärden.

För Socialdemokraterna
Anders Ferbe

För Miljöpartiet (Suppelantyttrande)
Evelina Enochsson

Handläggare
Fanny Adebrink
Fanny.Adebrink@huddinge.se

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsberättelse 2021 för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens förslag till *Verksamhetsberättelse 2021 för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden*, enligt bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 27 januari 2022 och överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
2. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens förslag kring revidering med senaste utfall, etappmål och målvärde för indikatorer avseende gymnasieskolornas kunskapsresultat i nämndens verksamhetsplan för 2022.
3. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden begär att resultatet justeras genom ett tillskott om 1,6 miljoner kronor från kommunstyrelsen avseende kostnader för pågående rättstvist.

Sammanfattning

Nämnden ansvarar för uppföljning av sin verksamhet och ekonomi under året genom två delårsrapporter och en verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelsen för 2021 visar att gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens samlade måluppfyllelse under 2021 delvis har uppfyllts. Bedömningen av nämndens samlade måluppfyllelse motiveras av att nämndens mål är i hög grad uppfyllda, men att de mål som inte har uppfyllts har stor betydelse för utfallet i nämndens verksamhet.

Sjukfrånvaron är relativt låg och tidigare ökad sjukfrånvaro med anledning av covid-19 har avtagit.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar i en effektivitetsanalys att det bland annat finns utvecklingspotential i kunskapsresultat för yrkesprogrammen och vuxenutbildningen samt i sänkta nettokostnader för gymnasieverksamheten, vuxenutbildningen och övriga kostnader inom ekonomiskt bistånd.

Åtgärder och systematiska kontroller inom ramen för internkontroll har genomförts enligt plan och visar endast på ett fåtal avvikelser inom området

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Gymnasie- och
arbetsmarknadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 1-5

Tfn vxl 08-535 300 00

gaf@huddinge.se
www.huddinge.se

anställningsavtal.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott om 374 tusen kronor i relation till budget. Därutöver anhåller nämnden om en resultatjustering om 1,6 miljoner kronor till följd av kostnader för en rättstvist. Det totala överskottet blir då cirka 2 miljoner kronor, vilket är positivt men litet relativt nämndens budget.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelsen redovisar hur nämnden utifrån verksamhetsplanen för 2021 har uppnått nämndens mål för året samt det ekonomiska utfallet relativt beslutad budget.

Från och med 2021 tillämpar Huddinge kommun en ny målstruktur. Den nya målstrukturen syftar till att ge större genomslagskraft i politiska beslut genom att visa tydlig riktning och sätta fokus på kärnuppdraget och med Huddingefamiljen i fokus.

Nämnden ansvarar för uppföljning av sin verksamhet och ekonomi under året genom två delårsrapporter och en verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelsen följer upp ekonomin samt redovisar en samlad bedömning av nämndens måluppfyllelse. I verksamhetsberättelsen ingår även väsentliga personalförhållanden, händelser av väsentlig betydelse, uppföljning av plan för internkontroll, uppföljning av plan för uppföljning och insyn, uppföljning av arbetet med konkurrensprövningsplan samt en effektivitetsanalys.

Kommunfullmäktiges nio mål är samlade i tre målområden som utgår från de tre hållbarhetsdimensionerna ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har tolkat nämndens ansvar för de tre målområdena genom att formulera fem nämndmål. Förslag till bedömning är att nämndmålen *Skattemedel används effektivt*, *Huddingebor i egen försörjning* och *Verksamheten har lång klimatpåverkan* är i hög grad uppfyllda, medan nämndmålen *Eleverna når högt ställda kunskapskrav* och *Unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv* är delvis uppfyllda.

Målområde	Kommunfullmäktigemål	Nämndmål	Bedömning
God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet	Skattemedel används effektivt	Skattemedel används effektivt	😊 I hög grad uppfyllt
En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet	Lyckad skolgång och tidiga insatser lägger grunden för framtiden	Eleverna når högt ställda kunskapskrav	😐 Delvis uppfyllt
		Unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv	😐 Delvis uppfyllt
	Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun	Huddingebor är i egen försörjning	😊 I hög grad uppfyllt
Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet	Minska klimatpåverkan	Verksamheten har låg klimatpåverkan	😊 I hög grad uppfyllt

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens samlade måluppfyllelse under 2021 bedöms delvis ha uppfyllts. Inom ramen för nämndens mål *Skattemedel används effektivt* uppnås båda etappmålen. Nämnden redovisar ett positivt resultat för 2021 och utbetalt ekonomiskt bistånd har sjunkit. Under nämndmålet *Eleverna når högt ställda kunskapskrav* fortsätter den positiva trenden för högskoleförberedande program och det prioriterade området trygghet medan resultaten för yrkesprogram och vuxenutbildning inte når etappmålen. Inom ramen för nämndens mål *Unga etablerar sig i samhälls- och yrkesliv* uppnås inte etappmålen. Noterbart är att indikatorerna inte mäter nämndmålet på ett tillfredställande sätt, vilket har föranlett en justering av indikatorer till 2022. För nämndmålet *Huddingebor i egen försörjning* nås två av tre etappmål och kommunen bibehåller en god ranking för ej återaktualiserade vuxna biståndstagare och andel invånare med långvarigt försörjningsstöd i relation till liknande kommuner. Under nämndmålet *Verksamheten har låg klimatpåverkan* uppnås båda etappmålen. Andelen ekologiska livsmedel ökar och matsvinnet minskar.

Sjukfrånvaron har varit och är stabil på en relativt låg nivå. Verksamheterna har haft och har fungerande rutiner för distansarbete respektive arbete på kontor eller i skola under året.

I effektivitetsanalysen identifieras utvecklingsområden där verksamheten kan bli mer kostnadseffektiv och/eller höja kvaliteten. Effektivitetsanalysen visar bland annat att det finns en tydlig utvecklingspotential i kunskapsresultat inom yrkesprogrammen och inom vuxenutbildningen. Vidare finns behov av ytterligare effektiviseringar för att minska kostnaderna för gymnasieskolan. Kostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd i Huddinge är låg, men åtgärder pågår för att öka effektiviteten runt övriga kostnader som hör till verksamheten, till exempel genom digitalisering och automatisering.

Arbetet med internkontroll har under året visat på ett fåtal avvikelser inom området anställningsavtal. Uppföljning har skett av auktoriserade utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen.

Nämndens ekonomiska resultat är ett överskott om 374 tusen kronor i relation till budget. Därutöver begär nämnden en resultatjustering om 1,6 miljoner kronor, till följd av kostnader för en rättstvist. Det samlade överskottet är alltså cirka 2 miljoner kronor, vilket är positivt men litet i relation till den totala budgeten om cirka 800 miljoner kronor.

Komplettering av verksamhetsplan

I enlighet med aviserad process i samband med nämndens beslut om verksamhetsplan för 2022 beslutas etappvärden och målvärden för gymnasieskolan i samband med verksamhetsberättelsen för 2021 i syfte att få ändamålsenliga etappmål, se *bilaga 1.3 Verksamhetsplan 2022 gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden*.

Anhållan om resultatjustering

Kommunen har en pågående rättstvist där kommunens begäran om att avbryta en upphandling avseende bostäder för nyanlända har gått vidare till juridisk prövning. Tingsrätten har meddelat dom som stödjer kommunens avbrytandebeslut. Domen har överklagats till hovrätten, som planerar att döma i målet i februari 2022. Ombud för kommunens talan i båda instanserna. Rättstvisten har hittills kostat 1,6 miljoner kronor. Kommunens rättegångskostnader ska betalas av motparten om tingsrättens dom fastställs.

Förvaltningens synpunkter

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till verksamhetsberättelse inklusive bilagor för 2021 lämnas i bilaga 1.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen arbetar och följer upp verksamheten utifrån kommunens tre definierade målområden, ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet.

Konsekvenser för barn

I enlighet med barnkonventionen ska innehållet i en kommunal budget genomsyras av barns rättigheter och alla styrdokument ska tydligt synliggöra arbetet med desamma. Budgeten ska särskilt genomlysas med utgångspunkt i de grundläggande artiklarna 2, 3, 6 och 12:

- Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Förvaltningens bedömning är att den verksamhet som har genomförts under 2021 inom ramen för beslutad verksamhetsplan har motsvarat detta. Verksamheten bedrivs ur ett ständigt barnperspektiv, såväl inom gymnasieverksamheten och det kommunala aktivitetsansvaret där barnen är direkt mottagare av nämndens insats, som inom arbetet med vuxenutbildning, försörjningsstöd, arbetsmarknadsinsatser och mottagande av nyanlända där barnen indirekt påverkas av de beslut som tas och insatser som ges.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden anhåller om ersättning hos kommunstyrelsen om 1,6 miljoner kronor för juridiska kostnader. Under förutsättning att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden erhåller önskade medel justeras resultaträkningen och bokslutet visar ett resultat på 2 miljoner kronor.

Frida Plym Forshell
Gymnasie- och arbetsmarknadsdirektör

Fredrik Dahlin
Ekonomichef

Bilagor

Bilaga 1. Verksamhetsberättelse 2021 gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden inklusive bilagor

- Diagram indikatorer
- Verksamhetsstatistik
- Verksamhetsplan 2022 gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
- Uppföljning handlingsplan Sjödalsgymnasiet
- Uppföljning handlingsplan Sågbäcksgymnasiet och Huddingegymnasiet
- Rapport förstudie Startplats Ung
- Sjödalsgymnasiets lokalbehov

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse 2021

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
God ekonomisk hushållning	4
Årets ekonomiska resultat.....	4
Målbedömning	5
Bedömning av intern kontroll.....	5
Förbättringsområden	5
Nämndens mål och resultat	6
Nämndens mål.....	6
Händelser av väsentlig betydelse	16
Ekonomi.....	17
Väsentliga personalförhållanden.....	22
Effektivitetsanalys	24
Plan för intern kontroll.....	32
Riskreducerande åtgärder	32
Systematiska kontroller	33
Plan för uppföljning och insyn	34
Uppföljning.....	34
Konkurrensprövningsplan	35
Källförteckning.....	35

Bilagor

Bilaga 1. Diagram indikatorer

Bilaga 2. Verksamhetsstatistik

Bilaga 3. Verksamhetsplan 2022

Bilaga 4. Uppföljning handlingsplan Sjödalsgymnasiet

Bilaga 5. Uppföljning handlingsplan Sågbäcksgymnasiet och Huddingegymnasiet

Bilaga 6.. Rapport förstudie Startplats Ung

Bilaga 7. Sjödalsgymnasiets lokalbehov

Sammanfattning

God ekonomisk hushållning

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens samlade måluppfyllelse har under 2021 delvis uppfyllts.

Bedömningen av nämndens samlade måluppfyllelse motiveras av att nämndens mål är i hög grad uppfyllda men att de mål eller de delmål som inte har uppfyllts har stor betydelse för utfallet i nämndens verksamhet.

Inom ramen för nämndens mål *Skattemedel används effektivt* uppnås båda etappmålen. Nämnden redovisar ett positivt resultat för 2021 och utbetalt ekonomiskt bistånd har sjunkit. Under nämndmålet *Eleverna når högt ställda kunskapskrav* fortsätter den positiva trenden för högskoleförberedande program och det prioriterade området trygghet medan resultaten för yrkesprogram och vuxenutbildning inte når etappmålen. Inom ramen för nämndens mål *Unga etablerar sig i samhälls- och yrkesliv* uppnås inte etappmålen. Noterbart är att indikatorerna inte mäter nämndmålet på ett tillfredställande sätt vilket har föranlett en justering av indikatorer till 2022. För nämndmålet *Huddingebor i egen försörjning* nås två av tre etappmål och kommunen bibehåller en god ranking för ej återaktualiserade vuxna biståndstagare och andel invånare med långvarigt försörjningsstöd i relation till liknande kommuner. Under nämndmålet *Verksamheten har låg klimatpåverkan* uppnås båda etappmålen. Andelen ekologiska livsmedel ökar och matsvinnet minskar.

Årets ekonomiska resultat

Nämndens ekonomiska resultat är ett överskott om 374 000 kronor i relation till budget. Därutöver anholder nämnden om en resultatjustering om + 1,6 miljoner kronor, till följd av kostnader för en rättstvist. Det samlade överskottet är alltså cirka 2 miljoner kronor, vilket är positivt. I förhållande till en budget om cirka 800 miljoner kronor är det emellertid en mycket tunn marginal, som under andra omständigheter kunde varit ett underskott.

Inom resultatets ramar redovisas flera avvikelser från budget som totalt sett tar ut varandra. Ekonomiskt bistånd, personalkostnader och utökad budgetram till följd av skolmiljarden redovisar stor positiv avvikelse i förhållande till budget medan minskade intäkter, framförallt från Migrationsverket, redovisar stor negativ avvikelse i förhållande till budget.

Trenden för den samlade kostnadsutvecklingen har dessbättre bromsats, och inom vissa delar av verksamheten har kostnaderna minskat något i förhållande till volymerna (till exempel gymnasieskola). Effektivitetsanalyserna indikerar emellertid fortsatt behov av, och möjligheter till, effektivisering.

Målbedömning

Målområde	Kommunfullmäktigemål	Nämndmål	Bedömning
God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet	Skattemedel används effektivt	Skattemedel används effektivt	😊 I hög grad uppfyllt
En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet	Lyckad skolgång och tidiga insatser lägger grunden för framtiden	Eleverna når högt ställda kunskapskrav	😐 Delvis uppfyllt
		Unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv	😐 Delvis uppfyllt
	Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun	Huddingebor är i egen försörjning	😊 I hög grad uppfyllt
Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet	Minska klimatpåverkan	Verksamheten har låg klimatpåverkan	😊 I hög grad uppfyllt

Bedömning av intern kontroll

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens interna kontroll sker på ett betryggande sätt. Bedömningen motiveras av att samtliga av nämndens riskreducerande åtgärder och systematiska kontroller har genomförts enligt plan. Av de systematiska kontrollerna visar endast en på en brist avseende anställningsavtal, vilket har åtgärdats. Övriga kontroller visar att verksamheten följer de regelverk som finns.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har dock noterat ett behov av att förbättra arbetet med intern kontroll och har i samband med verksamhetsplanen för 2022 arbetat mer strukturerat för att identifiera risker i syfte att förebygga risker och bidra till att verksamheten uppnår mål och efterlever regelverk.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens arbete med intern kontroll sker utifrån riskidentifiering utifrån mål och efterlevnad av regelverk. Verksamheter inom bland annat socialtjänst som arbete och försörjning, har krav på ett ledningssystem för kvalitet där arbete med att identifiera, kontrollera och åtgärda risker ingår.

Förbättringsområden

Nämndens större utmaningar och förbättringsområden identifieras i inriktningsärendet för planeringsperioden och konkretiseras årligen i nämndens verksamhetsplan. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens arbete under kommande planeringsperiod för att nå en ökad måluppfyllelse kommer bland annat att fokusera på:

- **Långsiktig ekonomisk hållbarhet**
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisade 2020 ett ekonomiskt underskott och 2021 redovisas ett utfall i balans med budget. Nämndens målsättning är att samtlig verksamhet ska drivas på ett långsiktigt hållbart sätt med en balanserad ekonomi, vilket kräver större marginal i relation till förväntade intäkter och kostnader inom det löpande verksamhetsåret. Behovet av större marginal gäller i första hand gymnasieverksamheten där intäkter från regiongemensam elevpeng och vissa tillägg är den enda finansieringen, och effektivitetsanalysen indikerar förbättringspotential. Övrig verksamhet har också viss effektiviseringspotential, men resurssätts genom traditionella anslag, som bör motsvara behoven i en allt effektivare verksamhet.
- **Ökad kunskapsutveckling inom yrkesprogrammen**
Resultaten för yrkesprogrammen ökar inte i den takt som önskas. Förbättrade kunskapsresultat inom yrkesprogrammen behöver uppnås.
- **Utveckling av jämförbara indikatorer samt ökade kunskapsresultat för vuxenutbildningen**
Resultaten för vuxenutbildningen uppnår inte etappmålen för 2021. Förbättrade kunskapsresultat för vuxenutbildningen behöver uppnås. Genom fortsatt implementering av det systematiska kvalitetsarbetet inom vuxenutbildningen avses kvalitetshöjande åtgärder identifieras och genomföras.
- **Förbättrade resultat inom arbetsmarknadsinsatser**
Resultaten för arbetsmarknadsinsatserna når inte etappmålen. Organisationsförändringar har genomförts som på lång sikt förväntas få effekt på resultaten. Framtagning av adekvat metod för bedömning av effektivitet i insatserna pågår.

- **Fortsatta effektiviseringar**

Inom nämndens verksamhet pågår flera effektiviseringsåtgärder, bland annat anpassning av organisationen till minskad efterfrågan och automatisering av administrativa processer. Genom effektivitetsanalysen identifieras ytterligare områden med effektiviseringspotential att lyfta upp under innevarande eller kommande verksamhetsår.

Nämndens mål och resultat

Nämndens mål

Målområde: God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Skattemedel används effektivt

Nämndmål: Skattemedel används effektivt

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Målet bedöms endast vara i hög grad uppfyllt, trots att samtliga etappmål har uppnåtts. Det positiva budgetresultatet beror i hög utsträckning minskat utbetalt ekonomiskt bistånd och på tillskott på intäktsidan genom den så kallade skolmiljarden.

Analys

Budget i balans

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har en positiv avvikelse från budget med cirka 400 000 kronor, vilket motsvarar 0 procent. Det är en förbättring mot föregående år och etappmålet har uppnåtts. Resultatet beror i hög utsträckning på kraftigt minskat utbetalt ekonomiskt bistånd och på tillskott genom den så kallade skolmiljarden. Ett mål framgent är att nämndens ekonomi blir mer robust för att ge långsiktiga förutsättningar för verksamheten. I verksamhetsplanen för 2022 återfinns därför målet *Långsiktig ekonomisk hållbarhet*.

Utbetalt ekonomiskt bistånd

Rankingen för utbetalt ekonomiskt bistånd är oförändrad 2020 jämfört med 2019 och den totala kostnaden har minskat sedan föregående år. I relation till målvärdet för 2030, att vara plats ett bland socioekonomiskt jämförbara kommuner, ligger Huddinge på tredje plats, och är på god väg att nå etappmålet för 2030.

En jämförelse med andra kommuner visar att Huddinge hade ett lägre utbetalt ekonomiskt bistånd år 2020 jämfört med genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt och genomsnittet i Stockholms län. I förhållande till jämförelsekommunerna hade Huddinge en lägre kostnad än Haninge, Järfälla, Stockholm och Sollentuna, men en högre kostnad än Nacka och Österåker, se *bilaga 1. Diagram indikatorer*. Nacka har en annan befolkningssammansättning och andra socioekonomiska förutsättningar jämfört med Huddinge.

För 2021 visar intern statistik en fortsatt sjunkande trend. Det utbetalade ekonomiska biståndet har understigit budget med 16,1 miljoner kronor, och minskat relativt 2020 med 11,1 miljoner kronor. Preliminär månadsstatistik per oktober 2021 visar att Huddinge har fortsatt sjunkande utbetalt bistånd och att relationen till jämförelsekommunerna är likartad med relationen 2020. Utbetalt bistånd har under 2021 fortsatt att minska i Huddinge, däremot inte i alla jämförelsekommuner.

Genomfört arbete

Arbete och försörjning redovisar ett överskott relativt budget på grund av minskade kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd samt mindre kostnader inom arbetsmarknadsåtgärder.

Sedan gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens inrättades har arbete och försörjning genomfört organisatoriska förändringar, både genom att enheter har slagits samman samt att en chefsnivå har avvecklats. Vidare har det aktiva arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar inom ekonomiskt bistånd fortsatt.

Den kommunala gymnasieverksamheten redovisar ett mindre underskott relativt budget, vilket är en förbättring mot föregående år och förklaras med ökade elevvolym. Kostnaden per elev har minskat jämfört med tidigare år. För kommunala gymnasieskolor med ekonomisk obalans har ett arbete skett med att minska kostnader, framförallt personalkostnader. Kostnaderna har minskat och ytterligare åtgärder som förväntas få effekt under 2022 har vidtagits.

Det finns fortsatt effektiviseringspotential som behöver realiseras för ökad måluppfyllelse, se avsnittet *effektivitetsanalys*.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Budgethållning (%)	0,4	-0,2	0	0	0
Utbetalt ekonomiskt bistånd (enl SoS inkl flyktinghushåll), ranking jämförbara kommuner*	Bland de tre lägsta jämförbara kommunerna*	Bland de tre lägsta jämförbara kommunerna*	Bland de tre lägsta jämförbara kommunerna*	Bland de tre lägsta jämförbara kommunerna*	Bland de tre lägsta jämförbara kommunerna*

* Liknande kommuner socioekonomi i Kolada.

Status	Uppdrag	Kommentar
 Ej klart i år	Genom att använda kommunens lokaler på ett effektivare och flexibla sätt frigörs lokaler för föreningsliv, invånare och andra kommunala verksamheter.	Mot bakgrund av pandemin har extern efterfrågan på gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningens lokaler varit begränsad. Ingen extern förfrågan om att nyttja förvaltningens lokaler har inkommit under året. Däremot har interna förfrågningar från andra förvaltningar kunnat mötas, i praktiken innebär det att gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen kan skapa en lokallösning för socialjouren, som är en del av socialförvaltningen. Kartläggning av nämndens lokaler och matchning mot verksamhets behov pågår. Vissa skolor och verksamhetslokaler är stora i förhållande till verksamheten. Det är negativt ur ett ekonomiskt perspektiv när till exempel skolor inte fyller lokalerna med elever. Dialog och samarbete med lokalförsörjningssektionen på kommunstyrelsens förvaltning pågår och bedöms kunna underlättas genom den kommunala lokalbanken. Uppdraget är att betrakta som ett pågående utvecklingsarbete, varför det inte klarmarkeras 2021, utan fortsätter 2022.
 Ej klart i år	Ta fram rutin för att aktivt söka extern finansiering, till exempel EU-medel och statsbidrag.	Arbetet med att ta fram en rutin för att aktivt söka extern finansiering, till exempel EU-medel och statsbidrag, har inte genomförts enligt plan på grund av tidsbrist.

Målområde: En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Lyckad skolgång och tidiga insatser lägger grunden för framtiden

Nämndmål: Eleverna når högt ställda kunskapskrav

Måluppfyllelse

 Delvis uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Målet bedöms vara delvis uppfyllt, trots att endast tre av åtta etappmål har uppnåtts. Resultaten för högskoleförberedande program har förbättrats under året och det är en positiv trend över tid. Majoriteten av gymnasieelever studerar högskoleförberedande program och därför är indikatorn av hög vikt. Även resultaten för det prioriterade området trygghet har förbättrats i år och de tre föregående åren. Resultaten ökar även för gymnasial vuxenutbildning, vilket är en positiv trend över tid, även om etappmålet för året inte uppnås.

Analys

Högskoleförberedande program

Genomsnittlig betygspoäng för högskoleförberedande program ökar från föregående år och resultatet visar en positiv trend över tid. Etappmålet för 2021 har uppnåtts.

Även andel elever på högskoleförberedande program med gymnasieexamen inom tre år har ökat i jämförelse med föregående år och resultatet visar en positiv trend över tid. Etappmålet för 2021 har uppnåtts.

Resultatet för genomsnittlig betygspoäng och andel elever med gymnasieexamen inom tre år är högre för kvinnor än män och det är en trend över tid. Trenden är liknande i hela riket. Inom ramen för skolans kompensatoriska uppdrag genomförs insatser för att skapa förutsättningar för alla elever att nå målen med utbildningen och minska skillnaden mellan kvinnors och mäns kunskapsresultat.

Huddinge har en högre genomsnittlig betygspoäng och en högre andel elever med gymnasieexamen än genomsnittet för *liknande kommuner gymnasieskola*. I relation till jämförelsekommunerna har Huddinge högre genomsnittlig betygspoäng och andel elever med gymnasieexamen än Haninge och Järfälla, men lägre än Nacka, Sollentuna och Stockholm. Huddinge har högre genomsnittlig betygspoäng, men längre andel elever med gymnasieexamen jämfört med Österåker, se *bilaga 1 diagram indikatorer*. Genom att öka attraktiviteten i Huddinges kommunala skolor beräknas skillnaderna minska till jämförelsekommunerna, och målvärdena för 2030 att nås.

Yrkesprogram

Resultatet för genomsnittlig betygspoäng på yrkesprogram har försämrats jämfört med föregående år. Etappmålet för 2021 har inte uppnåtts och resultatet behöver förbättras för att nå målvärdet för 2030, att vara i linje med övriga länet.

Andel elever på yrkesprogram med gymnasieexamen inom tre år har ökat marginellt jämfört med föregående år. Etappmålet för 2021 har inte uppnåtts och resultatet behöver förbättras för att nå etappmålet för 2030, att vara i linje med övriga länet.

En orsak till resultaten är svårigheten för eleverna att genomföra och få godkänt på praktiska moment under pandemitiden. Ett analysarbete där fler orsaker till det vikande resultatet samt effektiva åtgärder identifieras för att vända trenden över tid är prioriterat på såväl skolenhets- som förvaltningsnivå. Arbetet sker inom ramen för skolenheternas systematiska kvalitetsarbete.

Huddinge har lägre genomsnittlig betygspoäng och lägre andel elever med gymnasieexamen inom tre år än *liknande kommuner gymnasieskola* och jämförelsekommunerna. Huddinge har en stor andel elever på yrkesprogram och ett stort urval av olika yrkesprogram. Vidare har Huddinge en betydligt högre andel elever på yrkesprogram än Nacka, Sollentuna och Stockholm, se *bilaga 1. Diagram indikatorer*. Österåker saknar yrkesprogram i kommunal regi. Noterbart är att fast Huddinge har lägre genomsnittlig betygspoäng och lägre andel elever med gymnasieexamen inom tre år än jämförelsekommunerna så har Huddinge högre andel elever som är etablerade i arbetslivet eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning. Huddinge har högre andel än Nacka, Stockholm, Järfälla och Haninge, men lägre än Sollentuna och Österåker, se avsnittet *effektivitetsanalys*.

Trygga elever

Andelen elever som anger att de är trygga på sin gymnasieskola har ökat och resultatet visar en positiv trend över tid. Etappmålet för 2021 har uppnåtts och Huddinge är på god väg att nå etappmålet för 2030, att vara i linje med övriga länet. Resultatökningen orsakas främst av att andelen män som upplever sig trygga har ökat. Kvinnor har i högre grad angett ett neutralt svarsalternativ. Andelen kvinnor som anger att de är otrygga har inte ökat. En liknande skillnad mellan könen finns för hela Stockholms län.

Huddinge har en högre andel elever som anger att de är trygga än Järfälla, Haninge och Österåker, men en lägre andel än Nacka, Sollentuna och Stockholm, se *bilaga 1. Diagram indikatorer*. Jämfört med Nacka, Sollentuna och i vissa delar av Stockholm kan såväl geografiskt läge som socioekonomiska förutsättningar hos elevunderlaget vara faktorer som påverkar rankingen.

Arbete med ökad trygghet och studiero är prioriterat i alla Huddinges kommunala gymnasieskolor. På Sjäddalsgymnasiet har en särskild satsning på värdegrunds- och trygghetsarbete samt förändringar i den fysiska miljön genomförts sedan 2020 i enlighet med rekommendationer från Tryggare Sverige. Andelen elever på Sjäddalsgymnasiet som anger att de är trygga har ökat med tio procentenheter 2021 jämfört med föregående år. Den nya rektorn på Sågbäcksgymnasiet har prioriterat värdegrundsarbete och sammanhållen skolkultur, se

bilaga 4. Handlingsplan Sjödalsgymnasiet och bilaga 5. Handlingsplan för Sågbäcksgymnasiet och Huddingegymnasiet.

Vuxenutbildning

Andelen elever med kunskaper motsvarande betyget E inom gymnasial vuxenutbildning har förbättras 2021 jämfört med föregående år. Dock har inte etappmålet uppnåtts. Inom gymnasial vuxenutbildning kan noteras en något förändrad elevgrupp då många långtidsarbetslösa har hänvisats till vuxenutbildningen.

Andelen elever med kunskaper motsvarande betyget E inom grundläggande vuxenutbildning har försämrats 2021 jämfört med föregående år. Även andel elever inom svenska för invandrare (sfi) som har klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, har minskat 2020 jämfört med 2019. Etappmålen har inte uppnåtts. En orsak till försämringen bedöms vara pandemin då undervisningen under första halvåret genomfördes på distans med successiv återgång till klassrum under hösten 2021. En utmaning har varit att förbättra undervisningen för de elever som har svårt att tillgodogöra sig undervisningen på grund av bristande digital kompetens. Muntliga färdigheter har varit en utmaning att öva på distans, vilket har påverkat resultatet. Bedömningen är att resultatet kommer att förbättras när ordinarie närundervisning åter sker. Vuxenutbildningen har sett över planerade aktiviteter och genomfört förändringar i arbetssätt för att förbättra resultatet framgent.

Huddinge har en lägre andel elever inom sfi som har klarat minst två kurser av nybörjare två år tidigare jämfört med genomsnittet för *liknande kommuner socioekonomiskt*. I relation till jämförelsekommunerna har Huddinge liknande utfall som Stockholm, men ett sämre resultat än övriga jämförelsekommuner, se *bilaga 1. Diagram indikatorer*. Resultaten har sjunkit från föregående år i Huddinge och Stockholm, men ökat i övriga jämförelsekommuner. Huddinge erbjuder svenska för invandrare genom auktoriserade utbildningsanordnare liksom flera av jämförelsekommunerna: Nacka, Sollentuna, Stockholm och Österåker. En förklaring till skillnaden i trend mot dessa kommuner kan vara att de auktoriserade utbildningsanordnarna inte är exakt detsamma. Huddinge har en gemensam auktorisation med övriga kommuner i Vux5: Botkyrka, Nykvarn, Salem och Södertälje, vilket innebär att eleverna har samma utbud av utbildningsanordnare att välja bland. Samma tendens med sjunkande resultat jämfört med föregående år återfinns hos samtliga kommuner i Vux5.

Genomfört arbete

Programutbud och attraktivitet

I syfte att stärka gymnasieskolornas attraktivitet arbetar gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen kontinuerligt med att se över programutbudet och skapa skolor med bättre ekonomiska förutsättningar. I maj beslutade gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden att signera en gemensam avsiktsförklaring mellan kommunerna i kluster syd om gemensamt programutbud inom yrkesprogrammen och inom yrkesintroduktion. Syftet med avsiktsförklaringen är att främja ett balanserat utbud av platser.

Utveckling, forskning och lärande

Under året har samverkan inom ramen för Utveckling, lärande och forskning (ULF) fortsatt. ULF är en nationell försöksverksamhet som genomförts på uppdrag av regeringen mellan år 2017 och 2021. Försöksverksamheten syftade till att utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning för att på lång sikt bidra till bättre kunskapsutveckling för eleverna. Huddinge kommun har samverkat med Södertörns högskola inom ramen för ULF och har skapat forskningsseminarieserier där alla gymnasieskolor och vuxenutbildningen har ingått med en eller flera lärare. Forskningsseminarieseriernas arbete har sammanställts i en slutrapport.

Under perioden 2022–2024 förlänger regeringen försöksverksamheten som en övergång till permanent verksamhet från 2025. Under 2021 har utvärderingar genomförts och en slutrapport formulerats som underlag inför beslut om fortsatt samarbete från 2022.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, högskoleförberedande program, kommunala skolor	14,3	14,4	14,8	14,7	Topp tre av jämförelsekommunerna
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, yrkesprogram, kommunala skolor	12,2	12,5	12,2	12,8	I linje med övriga länet
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program, kommunala skolor (%)	74,4	76,3	80,8	78,2	Topp tre av jämförelsekommunerna
Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesprogram, kommunala skolor (%)	58	55,6	55,7	59	I linje med övriga länet
Elever som anger att de är trygga på sin gymnasieskola exklusive språkintrödnation (%)	74	80	85	82	I linje med övriga länet
Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom grundläggande kommunal vuxenutbildning (%)	76,3	76,8	73,4	80	I linje med övriga länet
Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom gymnasial kommunal vuxenutbildning (%)	81,2	81,8	82,8	85	I linje med övriga länet
Elever på sfi som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare,(%)	36	33	¹⁾	38	I linje med övriga länet

1) Uppgifter för indikatorerna har ännu inte publicerats..

Status	Uppdrag	Kommentar
✓ Klart	I samverkan med barn- och utbildningsnämnden ska en digital plattform för kontakt med elevhälsan tas fram. Regionens ansvar för kontaktvägar utanför skoltid är en viktig komponent.	Området omgärdas av tydliga och långtgående lagkrav på både teknik och integritet. Uppdraget hanteras i samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen. Under första halvåret av 2021 samlades underlag från rektorer, kuratorer och elever in i syfte att få information om hur eleverna vill nå elevhälsans information om fysisk/psykisk hälsa. Utifrån underlaget utvecklades en IT-tjänst, <i>Anmäl kontakt till elevhälsan</i> där eleverna kan anmäla att de söker kontakt med elevhälsoteamet på skolan via sina digitala enheter. Digitala plattformen sjösattes i januari 2022.

Status	Uppdrag	Kommentar
✓ Klart	Inventera och säkerställa att kompetens, rutiner och organisation finns för att möta elever i behov av särskilt stöd, elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt särbegåvade och högpresterande elever.	<p>Gymnasieskolan är utformad för kunna ge fler valmöjligheter till eleverna. Eleverna kan välja program, inriktning och programfördjupning samt individuella val utifrån elevens intressen, behov och förutsättningar. Det innebär till exempel att eleverna kan göra val som innebär att endast läser en kurs i matematik eller upp till sex kurser i matematik i högt tempo och på avancerad nivå. Till exempel erbjuder en skola matematik som programfördjupning inom teknikprogrammet och naturvetenskapsprogrammet, vilket innebär att eleverna förutom de kurser som ingår i programmet och inriktningen bland annat läser diskret matematik, strategier för matematisk problemlösning, funktionslära, integrationsmetoder, matriser och vektorer.</p> <p>Enligt skollagen 3 kap. 2 § har alla elever rätt till ledning och stimulans i skolan för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling utifrån sina förutsättningar. För vissa elever kan det innebära extra anpassningar eller särskilt stöd för andra elever kan det innebära stimulans och för att utvecklas så långt som möjligt.</p> <p>Enligt skollagen 3 kap. 7 och 9 § ska skolan genomföra extra anpassningar och utreda elevens behov av särskilt stöd om en elev riskerar att inte uppnå kunskapskraven i något ämne. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska skolan ge sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas.</p> <p>Samtliga skolor har en elevhälsa med skolsköterska, kurator, studie- och yrkesvägledare, specialpedagogisk kompetens samt tillgång till skolpsykolog och skolläkare i enlighet med skollagen 2 kap. 25 §. Skolorna har kompetens och rutiner för att säkerställa elevernas rätt till särskilt stöd. Samtliga gymnasieskolor har rutin, erfarenhet och kompetens för att möta elever i behov av särskilt stöd, elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) samt högpresterande elever.</p> <p>I Huddinges kommunala gymnasieskolor finns rutin, erfarenhet och kompetens för att möta elever i behov av särskilt stöd, elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) samt särbegåvade och/eller högpresterande elever. Skolorna har genomfört och planerar för flera olika insatser för att möta varje elevs behov och ge stimulans åt eleverna genom kontinuerlig kompetensutveckling för medarbetarna utifrån verksamhetens förutsättningar och behov via externa utbildningar eller genom kollegialt lärande, några av skolorna erbjuder särskilda utbildningar för elever med särskilda behov, insatser för elever som inte fått godkända betyg, satsningar på snabbkurser eller avancerade kurser samt satsningar riktade till eleverna. Nedan följer några exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildning för elevhälsan med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) • Kollegial fortbildning för samtliga lärare i språkutvecklande arbete • Utvecklingsgrupp som leds av skolans lektor för utveckling av undervisningen i klassrummet • Fortbildning för lärarna om inkludering i samarbete med Specialpedagogprogrammet • NPF-projekt med fokus på inkludering • Avancerade specialistkurser inför vidare studier inom matematik/fysik för elever som ytterligare vill utveckla sina kunskaper • Vid behov individuella lösningar för att möta elevers behov av särskilda utmaningar • Grundskoleelever har givits möjlighet att studera gymnasiekurser under sin grundskoletid <p>Inom Huddinges kommunala gymnasieskolor erbjuds individuellt alternativ i ett mindre sammanhang samt utbildning för ungdomar långt ifrån studier med långtgående individuella anpassningar. Eleven erbjuds grundskolekurser, gymnasiekurser, praktik, distansstudier och andra insatser som är gynnsamma för elevens utveckling.</p>

Nämndmål: Unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv

Måluppfyllelse

Delvis uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Målet bedöms vara delvis uppnått, trots att inget av etappmålen har uppnåtts. Bedömningen baseras på att indikatorn om att andel ungdomar inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret inte bedömer målet på ett adekvat sätt.

Analys

Ungdomar inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret

Andel ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har ökat något sedan föregående år och etappmålet för 2021 har inte uppnåtts. 8,5 procent, eller 508 stycken ungdomar i åldern 16-19 år studerar inte i gymnasieskolan/gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning och ingår därmed i det kommunala aktivitetsansvaret. Antalet ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret påverkas framförallt av hur många ungdomar som uppnått behörighet till gymnasieskolan från grundskolan och i mindre utsträckning av hur många ungdomar som med stöd av det kommunala aktivitetsansvaret väljer att påbörja eller slutföra en gymnasieutbildning.

Skolverket följer upp pandemins påverkan på skolväsendet och bedömer att elevernas skolgång har påverkats, både av pandemin i sig och av de åtgärder som vidtagits för att begränsa smittspridningen. Elevernas kunskapsutveckling bedöms ha påverkats negativt, även om betygen och behörighetsgraden till gymnasiestudier från grundskolan inte har sjunkit. Även Skolinspektionen genomförde under våren 2021 en kartläggning med fokus på stöd i grundskolan och såg att pandemin har påverkat möjligheterna att ge eleverna det stöd de behöver. Detta befaras leda till att fler ungdomar upplever ett ointagligt kunskapsstapp i relation till kunskapskraven för godkända betyg och gymnasieexamen och därför hoppar av studierna under de tre åren.¹

Ungdomar inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som tar del av insats och går vidare till arbete eller studier

Andel ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) som tar del av insats och går vidare till arbete eller studier är i princip oförändrad jämfört med föregående år. Etappmålet för 2021 har inte uppnåtts. 158 ungdomar har tagit del av en insats inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret. 90 procent, eller 142 stycken, gick vidare till arbete eller studier. Merparten av ungdomarna gick vidare till studier, främst till vuxenutbildningen. Att utveckla möjligheten till att få kontakt med, och erbjuda insatser till, ungdomarna som inte studerar är av central vikt för att öka andelen som återgår eller går vidare till arbete eller studier.

Genomfört arbete

I syfte att arbeta fram nya strategier och förbättringar för det uppsökande arbetet genomfördes en förstudie i samarbete med Samordningsförbundet Huddinge, Botkyrka, Salem (HBS) finansierat av Europeiska socialfonden (ESF). I förstudien genomfördes bland annat intervjuer med unga för att arbeta fram en välgrundad behovs- och problemanalys. Förstudien ledde till en rapport där utvecklingsområden identifierades, bland annat behov av konkreta stödinsatser. Utifrån vunna kunskaper kommer utvecklingsarbete ske under 2022, se *bilaga 6. Startplats ung*.

För att samordna resurser och därmed ge ett ökat och mer differentierat stöderbjudande till ungdomar som varken arbetar eller studerar har ett ungdomsteam bildats inom etableringsenheten under året. Genom samordningen får det kommunala aktivitetsansvaret bland annat utökad kompetens inom preventionsarbete. En punktsats med uppsökande verksamhet har genomförts under senare delen av 2021. Den uppsökande verksamheten har påverkats och anpassats med anledning av pandemin.

Kommunen har erhållit statliga medel för att ingå i projektet *Unga i jobb* där 51 ungdomar har erbjudits handledd praktik. Av dessa har 15 ungdomar med komplex livssituation fått praktik med särskilt stöd i form av individuell coach och anpassade arbeten och arbetsplatser i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningens projekt Akilles.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ska underlätta för unga att etablera sig i arbets- och samhällsliv, dels genom ett utvecklat och effektivt arbete inom det kommunala aktivitetsansvaret, men även inom andra områden som feriepraktik. Nämnden har beslutat att kommunen ska sträva efter att feriepraktikplatser även erbjuds av privata företag. Under året har förvaltningen bland annat arbetat fram ett samarbete med tre privata aktörer, en matvarubutik, ett filmprojekt och ett värdshus. Totalt erbjöds 627 ungdomar feriepraktik under 2022, varav 23 hos privata företag.

---

¹ Skolverket, *Covid-19-pandemins påverkan på skolväsendet, delredovisning 2*, 2021-12-15; Skolinspektionen, *Skolhuvudmäns utmaningar och möjligheter under Corona-pandemin*, 2021.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret per den 11 november (%)	¹⁾	7,9	8,5	7,7	²⁾
Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som tar del av insats och går vidare till arbete eller studier (%)	¹⁾	91	90	93	²⁾

Indikatorerna avser ungdomar folkbokförda i Huddinge

1) Indikatorerna beslutades i samband med verksamhetsplan 2021, varvid uppgifter saknas 2019.

2) Inget målvärde beslutat i samband med verksamhetsplan för 2021.

Kommunfullmäktigemål: Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun

Nämndmål: Huddingebor är i egen försörjning

Måluppfyllelse

I hög grad uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Målet bedöms vara i hög grad uppfyllt då två av de tre etappmålen har uppnåtts.

Analys

Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd

Rankingen för ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd är oförändrad jämfört med föregående år. Etappmålet för 2021 har uppnåtts. Målvärdet att ha bäst resultat i jämförelse socioekonomiskt liknande kommuner år 2030 är på god väg att nås.

I jämförelse med genomsnittet för *liknande kommuner socioekonomiskt* har Huddinge något bättre resultat för ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd och samma resultat som genomsnittet i Stockholms län. I förhållande till jämförelsekommunerna har Huddinge ett bättre utfall än Sollentuna och Stockholm, men ett något sämre resultat än Järfälla, Nacka och Österåker, se *bilaga 1 Diagram indikatorer*. Skillnaderna behöver beaktas utifrån kommunernas socioekonomiska struktur, storlek på kommunen och rumsligt läge i förhållande till arbetsmarknaden. Nacka har den tredje högsta medianinkomsten i landet, en högre andel höginkomsttagare, lägre arbetslöshet och en lägre procentuell andel bidragsberoende. Österåker har en befolkningsstruktur som skiljer sig till väsentliga delar. Stockholm skiljer sig från samtliga andra kommuner med sin storlek och geografiska sammansättning.²

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsinsatser

Andelen deltagare som börjat arbeta eller studera vid avslut i kommunens arbetsmarknadsinsatser var i princip oförändrad 2020 jämfört med 2019. Etappmålet har inte uppnåtts. Andelen deltagare som börjat arbeta eller studera får dock anses god med tanke på att stor del av insatserna har utförts på distans. I slutet av 2020 implementerades en ny organisation med utgångspunkt från evidensbaserade metoder, vilket förväntas ge positiv effekt framgent. Med tanke på eftersläpningen i publicering av statistik dröjer det till hösten 2022 innan effekterna av organisationsförändringen kan följas upp och analyseras, med brasklappen att det kan vara svårt att skilja ut eventuella pandemieffekter från resultatet. En tidig indikation tyder dock på att utfallet förbättrats jämfört med tidigare.

I jämförelse med genomsnittet för *liknande kommuner socioekonomiskt* har Huddinge i princip samma andel deltagare vid avslut i kommunens arbetsmarknadsinsatser som börjat arbeta eller studera och något sämre andel jämfört med genomsnittet i Stockholms län. I förhållande till jämförelsekommunerna har Huddinge ett bättre utfall än Järfälla, samma utfall som Haninge, men ett sämre utfall än Nacka, Sollentuna och Stockholm, se *bilaga 1. Diagram indikatorer*. Kommunernas organisering av arbetsmarknadsverksamhet skiljer sig på många sätt, till exempel om, och i vilken omfattning arbetsmarknadsverksamhet bedrivs i kommunal regi.

² Medianinkomst: Nacka 368 tkr, Huddinge: 317 tkr. Höginkomsttagare: Nacka: 41,4 procent, Huddinge: 30,5 procent. Arbetslöshet: 2020 Nacka: 6 procent, Huddinge: 8,4 procent. Bidragsberoende: Nacka: 8 procent, Huddinge: 10,7 procent.

Huddinges något svaga resultat i jämförelsen bedöms bero på att den tidigare organisationen inte tillräckligt effektivt kunde erbjuda lämpliga insatser för arbetssökanden. Därför har en ovan nämnda omorganisation genomförts som förväntas ge påverka kommunens ranking framgent.

Invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd

Andelen Huddingeinvånare med långvarigt ekonomiskt bistånd är oförändrad 2020 jämfört med 2019. Etappmålet har uppnåtts. Huddinge ligger på plats 14 av 26 kommuner i länet, och en kraftig ökning behöver ske för att nå målet att vara bland topp 3 år 2030. Nya arbetsmetoder för att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har prövats med gott resultat under 2021 och kommer att implementeras och utvecklas under 2022.

I jämförelse med genomsnittet av *liknande kommuner socioekonomiskt* och genomsnittet i Stockholms län har Huddinge ett bättre utfall för indikatorn invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd. I förhållande till jämförelsekommunerna har Huddinge ett bättre resultat än Haninge, Järfälla och Stockholm, samma resultat som Sollentuna och ett sämre resultat än Nacka och Österåker, se *bilaga 1. Diagram indikatorer*. Nacka har den tredje högsta medianinkomsten i landet, en högre andel höginkomsttagare, lägre arbetslöshet och en lägre procentuell andel bidragsberoende. Österåker har en befolkningsstruktur som skiljer sig åt jämfört med Huddinge i väsentliga delar.³

Genomfört arbete

Ett projekt har genomförts under 2021 för att förbättra arbetsätten med individer med psykisk ohälsa som är i behov av ekonomiskt bistånd. Syftet med projektet var att skapa förutsättningar för:

- rätt ersättning från annan myndighet,
- individanpassade arbetslivsinriktade insatser,
- samordning och behandling via övrig socialtjänst och region.

Arbetet är utsträckt över lång tid då det är beroende av samverkan, behandlingstid och handläggningstider hos andra myndigheter så som Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan.

Projektet har resulterat i att de deltagande personerna kommit närmare självförsörjning framförallt genom rätt ersättning från andra myndigheter. Utvärderingen visar på att det finns behov av att fortsätta arbetet även under 2022.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, ranking jämförbara kommuner*	Topp ett bland jämförbara kommuner*	Topp två bland jämförbara kommuner*	Topp två bland jämförbara kommuner*	Topp två bland jämförbara kommuner*	Topp ett bland jämförbara kommuner*
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbete eller studera (%)	41	40	¹⁾	50	60
Invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd (%) ²⁾	0,68	0,68	¹⁾	<0,69	Topp tre i länet

* *Liknande kommuner socioekonomi Kolada.*

1) *Uppgifter för indikatorerna har ännu inte publicerats.*

2) *Indikatorn invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd avser andel av befolkningen vilket innebär att indikatorn påverkas av förändringar i befolkningssammansättning och befolkningens mängd.*

³ Ibid.

Status	Uppdrag	Kommentar
✓ Klart	Utveckla arbetssätt, inkluderat hembesök, för att kommuninvånare som ansöker om försörjningsstöd ska vara väl införstådda med de krav och förväntningar som är förenade med rätten till bistånd.	<p>För att säkerställa att rätt bistånd går till rätt person och ändamål utgör även hembesök en viktig utredningsmetod. Användningen av denna åtgärd har också förstärkts i de rutiner som styr utredningsarbetet och mötet med en sökande. Pandemins restriktioner har dock inneburit att fysiska möten i hemmiljö har pausats men digitala hembesök har i stället utvecklats och genomförts under perioden. Fysiska hembesök kommer att återupptas i enlighet med de vidareutvecklade rutinerna när restriktionerna till följd av pandemin lyfts. De nya rutinerna kommer därvid att noga följas upp och utvärderas.</p> <p>Det framlyfta nyttjandet av hembesöken utgör en del av utvecklingsarbetet till stöd för att kommuninvånare som ansöker om ekonomiskt bistånd ska vara bättre införstådda med de krav och förväntningar som är förenade med rätten till bistånd. Under 2020 reviderades bland annat rutiner för de så kallade genomförandeplanerna. I de individuella genomförandeplanerna, som utformas i dialog med den enskilde, framgår vad som ger rätt till bistånd, vilket stöd personen behöver ta del av och det egna ansvar personen har för att bli självförsörjande. Under 2021 har arbetet fortsatt genom att det reviderade arbetssättet kopplade till genomförandeplaner har implementerats. Vidare har gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen arbetat om informationen som ges till sökanden i samband med nyansökan av ekonomiskt bistånd. Under hösten kommer förvaltningen säkerställa att samtliga sökande får del av den uppdaterade informationen.</p>
✓ Klart	Med stöd av digitaliserade processer utveckla ändamålsenliga kontroller med syfte att säkerställa en rättssäker handläggning där rätt bistånd betalas till rätt person.	<p>I samband med att nyansökan av ekonomiskt bistånd digitaliserades har informationen om skyldigheter och krav i ansökningsförfarandet setts över och justerats. Under hösten har funktionen automatiska beräkningar i verksamhetsstödet <i>Lifecare</i> köpts in.</p> <p>Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har genomfört egenkontroll av alla ärenden inom ekonomiskt bistånd som varit aktuella minst tre månader i syfte att upptäcka interna fel, oavsiktliga fel från klienten samt avsiktligt fel från klienten. Utifrån egenkontrollen har förvaltningen förbättrat kontrollerna framåt för att motverka risker för liknande fel.</p> <p>Ett erfarenhetsutbyte med Uppsala kommun visar att automatisering av flera mindre delprocesser är att föredra framför att automatisera processen i sin helhet. Förvaltningen har i samarbete med digitaliseringsavdelningen tagit fram en plan för automatiserade processer samt gjort en uppskattning av hur mycket tid som besparas genom de automatiserade processerna. Under våren 2022 kommer förvaltningen att söka medel från digitaliseringspotten för arbetet med att införa automatiserade processer. Implementering av den grundläggande plattformen för automatisering, även kallad robot, pågår inom kommunstyrelsens förvaltning.</p>

Målområde: Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Verksamheten har låg klimatpåverkan

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Målet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Samtliga etappmål har uppnåtts, men identifierade indikatorer för 2021 och etappmål bedöms ha måttlig påverkan på verksamhetens totala klimatpåverkan.

Analys

Matsvinn och ekologiska livsmedel

Matsvinnet har minskat jämfört med föregående år och etappmålet har uppnåtts.

Andel ekologiska livsmedel har ökat jämfört med föregående år och etappmålet har uppnåtts.

Gymnasieskolorna har under vårterminen periodvis genomfört undervisning genom en fjärr- och distansundervisning och periodvis genom en kombination av när-, distans- och fjärrundervisning. Andelen elever som har ätit på skolan har varierat och ibland har förutsättningarna för skolköken förändrats med kort framförhållning, vilket kan ha påverkat inköp av matvaror och matsvinn. Resultaten under pandemin bör därför beaktas med försiktighet.

Genomfört arbete

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har skapat rutiner i enlighet med Huddinges kommungemensamma policy för att minska resandet för medarbetare och möjliggöra samverkan i digitala format där verksamheten har tillåtit. Förvaltningen konstaterar att restriktionerna med anledning av pandemin har lett till en kraftfull minskning av studieresor under 2021 jämfört med mer normala år. Verksamheten har därför sannolikt haft en lägre klimatpåverkan under perioden jämfört med tidigare.

Dokumentation, säkerhetsblad och förvaring för kemikalier inom förvaltningen har inventerats under året. Under 2022 ska arbetet fortsätta med att fasa ut kemikalier i enighet kommunens miljöprogram 2017-2021.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har kontrollerat att det finns en avsedd plats för farligt avfall på central förvaltning samt hos verksamheterna i enlighet med kommunens miljöprogram 2017-2021.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Matsvinn i kommunala gymnasieskolor, gram per portion och dag	30	36	19	30	¹⁾
Ekologiska livsmedel i kommunala gymnasieskolor (%)	33	28	30	30	¹⁾

1) Inget målvärde beslutat i samband med verksamhetsplan för 2021.

Händelser av väsentlig betydelse

Nedan redovisas händelser av väsentlig betydelse med påverkan på ekonomi.

Organisationsförändring

Sedan 2020 har arbete och försörjning genomgått flera organisatoriska förändringar. Inom ekonomiskt bistånd har de två enheterna som handlagt ekonomiskt bistånd slagits ihop, vilket har inneburit en rad förändrade arbets sätt. Arbetsmarknadsenheten har genomgått organisatoriska förändringar i syfte att på ett mer effektivt sätt erbjuda kompetenshöjande insatser för arbetsökande. Bosamordningsenheten och etableringsenheten har organiserats om för att tydliggöra fördelningen i uppdraget. Arbetsmarknadsenheten och etableringsenheten har lokaliserats till nya lokaler som ska rymma samtliga insatser. Kommunens aktivitetsansvar (KAA) organiserades tidigare under verksamhetsområdet gymnasie- och vuxenutbildning och flyttades 2020 över till arbete och försörjning och en mindre organisatorisk justering genomfördes.

Under 2021 har en större organisationsförändring genomförts där sektionscheferna har tagits bort i syfte att effektivisera verksamheten genom att förkorta beslutsvägarna och minska antalet chefer.

Sjunkande försörjningsstöd

Under året har kostnaden för utbetalt försörjningsstöd sjunkit med 16,1 miljoner kronor relativt budget. Budgeterat belopp baserades på utfall 2020, med uppräknig för kostnads- och volymutveckling. En liknande trend kan ses hos några av kommunens utvalda jämförelsekommuner, men inte alla.

Nytt kommunhus

Den 4 oktober beslutade kommunfullmäktige om ett nytt kommunhus på Paradistorget 4 i Huddinge centrum. I fastigheten finns idag flera hyresgäster, bland annat Sjödalsgymnasiet. Det nya kommunhuset skapar oro bland personal och elever och det finns risk för kompetensbrist och minskad attraktivitet för Sjödalsgymnasiet till följd.

Kvalitetsarbete

Under läsåret 2020/2021 genomfördes ett arbete med att digitalisera och förbättra det systematiska kvalitetsarbetet inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen med fokus på vetenskaplig grund för att identifiera utvecklingsområden och genomföra förbättringsåtgärder. I september tog gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden del av den första kvalitetsredovisningen enligt den nya modellen.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen infört ett digitalt ledningssystem till stöd för det systematiska kvalitetsarbetet inom arbete- och försörjning. Syftet med ledningssystemet är att skapa en struktur för att tillhandahålla verksamhetsdata och underlätta dokumentation så att ett systematiskt kvalitetsarbete utvecklas och säkrar verksamhetens kvalitet. I juni tog gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen del av den första kvalitetsberättelsen enligt den nya modellen.

Digitalisering

2021 har arbetet fortsatt med att digitalisera processer för handläggning av ekonomiskt bistånd. 2020 digitaliserades delsteget återansökan, under våren 2021 digitaliserades nyansökan och i november infördes en modul för automatiska beräkningar. Förvaltningen arbetar vidare med att förbereda processer och rutiner för digitalisering och automatisering i fler steg. Fram till den tidpunkt då processen är automatiserad kan en del rutiner numera utföras digitalt, såsom hantering av nyansökningar, men ett flertal rutiner och delsteg behöver hanteras analogt. När de analoga delarna kan avvecklas helt beräknas kostnaderna för processen att minska.

Vattenskada på skolrestaurangkök

Inför höstterminsstarten upptäcktes en vattenskada i skolrestaurangköket på Huddingegymnasiet. Vattenskadan innebär att skolrestaurangköket inte kunde nyttjas under en månad medan reparationer pågick, vilket påverkade lunchen för ett flertal skolenheter, bland annat Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet. Under denna period fick färdiglagad mat upphandlas till en merkostnad om cirka 1 miljon kronor, varav hälften belastade gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden och hälften fastighetsägaren. Skolrestaurangköket var åter i bruk från september månad.

Rättstvist

Kommunen har en pågående rättstvist där kommunens begäran om att avbryta en upphandling avseende bostäder för nyanlända har gått vidare till juridisk prövning. Tingsrätten har meddelat dom som stödjer kommunens avbrytandebeslut. Domen har överklagats till hovrätten, som planerar att döma i målet i februari 2022. Ombud för kommunens talan i båda instanserna. Rättstvisten har hittills kostat 1,6 miljoner kronor. Kommunens rättegångskostnader ska betalas av motparten om tingsrättens dom fastställs.

Ekonomi

Nämndens ekonomiska utfall på total nivå överensstämmer i princip med budget, vilket även prognosticerades i delårsrapport per 31 augusti. Flera enskilda poster avviker dock från budget. Den övergripande trenden är mindre verksamhetsrelaterade kostnader jämfört med tidigare år inom arbete och försörjning, samt ett tydligt arbete med balansering av ekonomin i de delar av gymnasieverksamheten där så krävts. Det totala nettoutfallet är cirka 10 miljoner kronor lägre än 2020.

Sjödalsgymnasiet, som har uppvisat underskott de två senaste åren, har genomfört stora kostnadseffektiviseringar men ännu inte uppnått en löpande ekonomisk balans. Det beror delvis på att ytterligare beslutade kostnadsminskningar ännu inte är fullt ut implementerade. Antal elever som sökte till Sjödalsgymnasiet i förstahand till höstterminen har också minskat, vilket bland annat kan bero på att nytt kommunhus planeras att lokaliseras i Sjödalsgymnasiets nuvarande lokaler.

Intäkterna från Migrationsverket har minskat betydligt relativt budget, en minskning som bedöms fortsätta 2022. Minskningen beror på minskat antal nyanlända inom det tvååriga bosättnings- och etableringsuppdraget. Samtidigt har kostnaderna för verksamheten runt nyanlända minskat. Vidare har utbetalt ekonomiskt bistånd minskat under året och det är en sjunkande trend över tid, minskningen gäller både hushåll och enskilda personer. Orsaker till minskningen är bland annat framgångsrikt arbete med att uppnå egen stabil försörjning för hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd, men också att totala antalet nyanlända hushåll inom bosättnings- och etableringsuppdraget minskat från en högre nivå för några år sedan. Antal arbetsmarknadsinsatser har minskat något under året jämfört med föregående år, vilket är kopplat till det minskade antalet hushåll med ekonomiskt bistånd. Sammantaget medför detta både lägre intäkter och kostnader.

Antalet gymnasieelever folkbokförda i Huddinge kommun har ökat med ungefär 75 stycken sedan föregående år och det är en ökande trend över tid. I Huddinges kommunala skolor har antalet elever ökat med drygt 30 stycken, varav samtliga från andra hemkommuner än Huddinge.

Antalet elever folkbokförda i Huddinge kommun inom gymnasiesärskolan är oförändrat sedan föregående år. Antalet elever i Huddinges kommunala gymnasiesärskolor har ökat något och det är en trend över tid. Knappt hälften av eleverna är Huddingebor, övriga från andra kommuner.

För vuxenutbildningen har antalet elever inom svenska för invandrare minskat med 150 elever sedan föregående år och det är en minskande trend över tid i takt med minskande antal anvisade nyanlända till kommunen. Antalet nyinskrivna elever inom gymnasial vuxenutbildning har ökat något under året, vilket till del beror på ökad anvisning till vuxenutbildning från Arbetsförmedlingen, till del på ökat antal studieperioder och till del på läget på arbetsmarknaden under pandemin. Antalet årsstudenter inom den grundläggande

vuxenutbildningen är oförändrat sedan föregående år.

Årsbudget vid årets början var 787 559 tusen kronor. Därtill beslutade regeringen om den så kallade skolmiljarden, som har givit gymnasieskolan ökade resurser om cirka 6 miljoner kronor i syfte att kompensera för pandemins effekter. Ramen har i mindre grad minskats av organisationsförändringar där funktioner flyttats till kommunstyrelsens förvaltning.

Driftsredovisning

Verksamhetens intäkter har minskat relativt budget, primärt som ett resultat av lägre bidrag från Migrationsverket. Detta har i viss utsträckning motverkats av högre försäljning av verksamhet, till övervägande del inom gymnasieverksamheten.

Personalkostnaderna har minskat under året, till största delen tack vare medvetna beslut att minska personal i givna situationer; organisationsöversyner, minskad verksamhetsvolym eller tydliga ekonomiska obalanser. Därutöver har vakanta tjänster återtillsatts restriktivt.

Lokalkostnaderna hamnar totalt i nivå med budget. Gymnasieskolorna uppvisar ett överskott på cirka 5 miljoner kronor till följd av en engångseffekt, medan arbete och försörjning uppvisar en motsvarande tillfällig fördyrning. Övriga avvikelser är marginella.

Bidrag kostnader avser till största delen utbetalt ekonomiskt bistånd, vilket har minskat kraftigt.

Köp av verksamhet är till största delen kostnader för elever folkbokförda i Huddinge som väljer att studera i andra huvudmäns skolor, beloppet har ökat något relativt budget. Då eleverna har ett fritt skolval inom gymnasiregionen kan förvaltningen inte påverka kostnaden för köpt verksamhet genom direkta beslut. För att minska kostnadsposten krävs att kommunens egna skolor upplevs som mer attraktiva och att fler elever väljer att studera där.

Övriga kostnader utgörs till största delen (263 miljoner kronor) av intern resursfördelning, alltså elevpeng till Huddinges egna gymnasieskolor. Denna motsvaras av en lika stor post under *verksamhetens intäkter*. Posten är i stort sett enligt budget. Minskningen i övrigt beror på lägre kostnader för varor och tjänster, framförallt mat då skolmatsalar periodvis varit stängda, samt lägre kostnader för konsulter och inhyrd personal.

Resultaträkning

Nyckeltal	Helår Budget	Helår Utfall	Helår Avvikelse	Helår fg år Utfall
Verksamhetens intäkter	595 979	577 319	-18 660	600 445
Personal	-405 629	-394 484	11 146	-403 882
Lokaler	-103 116	-104 219	-1 103	-119 534
Bidrag kostnader	-88 042	-71 409	16 633	-80 276
Köp av verksamhet	-447 878	-450 818	-2 940	-455 935
Övrigt	-345 433	-350 135	-4 702	-343 811
Verksamhetens kostnader	-1 390 099	-1 371 065	19 034	-1 403 439
Årets resultat	-794 120	-793 746	374	-802 993
<i>varav uttag Eget kapital</i>				
<i>Balansresultat/budgetavvikelse</i>				
<i>IB eget kapital</i>		800		
<i>Resultatöverföring</i>		1 614		
<i>UB eget kapital</i>		2 788		

Ekonomi, drift (per verksamhet)

I det följande analyseras varje verksamhet enskilt utifrån tabellerna nedan.

Grundskola, Fritidshem är en kvarliggande kontering som inte påverkar resultatet och som helt kommer att avvecklas vid övergång till ny ekonomimodell.

Ungdomsgymnasiet uppvisar ett utfall något över budget (cirka 1 procent), och i stort sett i nivå med föregående års utfall. Kostnaderna har ökat med cirka 0,5 procent, medan elevvolymen har ökat med 1,75 procent (december). Den kraftiga kostnadsökningen mellan 2019 och 2020 hr därmed brutits, och det har lett

till en liten minskning i kostnad per elev. De tillförda medlen från skolmiljarden som beskrivits ovan påverkar inte detta, utan bakomliggande orsaker är lägre lokalkostnader (engångseffekt) och översyn av personalkostnader där så har krävts, i synnerhet på Sjödalsgymnasiet.

Gymnasiesärskola och särvux uppvisar ett utfall något bättre än budget och minskande nettokostnader under perioden, trots att antalet elever i gymnasiesärskola under första halvåret varit högre än föregående år.

Vuxenutbildning uppvisar ett litet överskott relativt budget och kostnadsutvecklingen över en treårsperiod minskar något. Det är svårt att koppla detta till volymutvecklingen då denna varierar för olika delar av vuxenutbildningen, se *bilaga 1.1. Verksamhetsstatistik*.

Ekonomiskt bistånd uppvisar en positiv avvikelse från budget på grund av lägre intäkter än budgeterat och mycket lägre kostnader för utbetalt bistånd. Kostnaderna för att hantera biståndet (personal, lokaler med mera) har minskat i viss utsträckning till följd av en omorganisation och restriktiv återanställning vid uppkomna vakanser. Minskningen av övriga kostnader är dock klart mindre än effekten av minskade volymer av biståndsbehövande hushåll. Utvecklingen under treårsperioden är svår att bedöma, då bidrag från Migrationsverket på varierande nivå har inkluderats i budget och utfall. Positivt är emellertid att såväl utbetalt bistånd som antal berörda hushåll minskat under perioden.

Arbetsmarknadsmarknadsåtgärder uppvisar ett tydligt överskott som till stor del beror på att lägre driftsbidrag från staten och andra kommuner än budgeterat mer än väl kompenseras av lägre personalkostnader än budgeterat. Under treårsperioden har utfallet hållits relativt konstant.

Flykting uppvisar ett betydande underskott beroende på felaktigt budgeterat bidrag från Migrationsverket, och underskott från uthyrning av lokaler. Det kompenseras i viss utsträckning av lägre kostnader för personal.

Nämnd, ledning och övergripande uppvisar ett underskott, delvis på grund av felbudgeteringar, men det går även att se en ökning sedan 2019, vilket har att göra med att förvaltningens centrala funktioner har utökats i viss utsträckning.

Verksamhetsdelning	2021	2021	2021	2020
tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Deltotal	-793 746	-794 120	374	-802 993
120-Grundskola, Fritidshem	-383	-19	-364	-61
150-Ungdomsgymnasiet	-510 555	-515 154	4 599	-507 320
170-Gymnasiesärskola och Särvux	-23 777	-24 867	1 090	-24 898
190-Vuxenutbildning	-68 067	-69 216	1 148	-69 618
410-Ekonomiskt bistånd	-96 309	-106 820	10 511	-107 731
480-Arbeitsmarknadsåtgärder	-33 303	-38 613	5 311	-33 872
490-Flykting	-26 083	-15 529	-10 554	-27 629
800-Nämnd, ledning och övergripande verksamhet	-35 270	-23 903	-11 367	-31 864

I tabellen nedan redovisas nettokostnadsutvecklingen, verksamhetsvis för åren 2019-2021. Jämförelser mellan åren för verksamheten ekonomiskt bistånd försvåras av att intäkter från Migrationsverket tillförts vissa år.

Verksamhetsdelning, kostnadsutveckling	2019	2020	2021
tkr	Utfall	Utfall	Utfall
Deltotal	-743 604	-802 993	-793 746
120-Grundskola, Fritidshem	3	-61	-383
150-Ungdomsgymnasiet	-471 656	-507 320	-510 555
170-Gymnasiesärskola och Särvux	-27 333	-24 898	-23 777
190-Vuxenutbildning	-68 646	-69 618	-68 067
410-Ekonomiskt bistånd	-89 561	-107 731	-96 309
480-Arbeitsmarknadsåtgärder	-31 349	-33 872	-33 303
490-Flykting	-30 781	-27 629	-26 083
800-Nämnd, ledning och övergripande verksamhet	-24 281	-31 864	-35 270

Covid-19

Covid-19, ekonomiska konsekvenser, tkr	Utfall perioden
Intäkter (minskade - /ökade +)	0
Personalkostnader (minskade + /ökade -)	0
Övriga kostnader (minskade + /ökade -)	3300
Minskade nettokostnader (+) /ökade nettokostnader (-)	3300

Den mest påtagliga konsekvensen av covid-19 ur ekonomisk synvinkel är att kostnaderna för skolmat, matkort och lokalvård kopplad till skolkök och matsalar har blivit lägre än budgeterat, då skolorna bedrivit fjärr- och distansutbildning. Under hösten har undervisningen bedrivits som närundervisning och kostnaderna har då varit enligt budget.

Tidigare befarade ökning av kostnader för utbetalat ekonomiskt bistånd med anledning av covid-19 har inte inträffat och de bedömningar som kunnat göras indikerar inte att en ökning är på väg. Tvärtom har det utbetalade ekonomiskt biståndet under året minskat relativt budget och i totala belopp.

Riktade statsbidrag

Riktat statsbidrag (tkr)	Bidrag	Kostnad	Netto	Inräknat i budget	Inräknat i prognos
Fjärde tekniskt år	2 608	2 608	0	Ja	Ja
Elevasstenter	1 134	1 134	0	Ja	Ja
SVA/sfi	152	152	0	Ja	Ja
Papperslösa	142	142	0	Ja	Ja
Lärlarlönelyft	6 366	6 366	0	Ja	Ja
Karriärtjänster	4 310	4 310	0	Ja	Ja
Gymnasial lärling	1305	1 305	0	Ja	Ja
Lovskola	63	63	0	Ja	Ja
Läraryft	15	15	0	Ja	Ja
Introduktionsprogram 2020	2907	2 907	0	Ja	Ja
Totalt	19 002	19 002	0		

I tabellen redovisas de riktade statsbidrag som nämnden sökt och beviljats. Bidragen beviljas mot identifierade utgifter varför nettot är noll. Bidragen är i praktiken en grundläggande och återkommande del av nämndens finansiering.

Andra exempel på statlig ersättning som inte har redovisats här är Migrationsverkets schablonersättning för flyktingar under etableringsperioden, samt den ersättning som återsöks kopplat till specifika utgifter kring flyktingmottagandet.

Huddinge kommun har hanterat den så kallade skolmiljarden som ett generellt statsbidrag, vilket innebär att budgetramen höjts med motsvarande belopp. Cirka 6,1 miljoner kronor har tilldelats gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, varav cirka 5,3 miljoner kronor har fördelats till kommunens gymnasieverksamhet och resterande del fördelats till fristående gymnasieskolor etablerade i Huddinge kommun baserat på antal elever.

Särskilda tillskott under budgetåret

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har fått särskilda tillskott under 2021 genom den så kallade *skolmiljarden*. Skolmiljarden delas med barn- och utbildningsförvaltningen och har hanterats som ett generellt statsbidrag, vilket innebär att berörda nämnders budgetramar höjts med motsvarande belopp. Cirka 6,1 miljoner kronor har tilldelats gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, varav cirka 5,3 miljoner kronor har fördelats till kommunens gymnasieverksamhet och resterande del fördelats till fristående gymnasieskolor etablerade i Huddinge kommun baserat på antal elever.

Investeringsredovisning

Nämndernas investeringar

	Utfall	Budget	Avvikelse
Deltotal	-314	0	-314
4022-Möbler och lokalutrustning	-48	0	-48
4023-Datorutrustning, hårdvara	-136	0	-136
6511-Kontorsmaterial	0	0	0
7432-IT-program, programändringar och licenser	-130	0	-130

I tabellen framgår att nämndens investeringar är begränsade. Lokaler hyrs in av fastighetsägare, primärt av Huddinge samhällsfastigheter AB (Husf), och större delen av elektronisk kontorsutrustning skrivs av direkt.

Satsningar som i dagligt tal ibland benämns investeringar, till exempel personalutbildning, marknadsföring, med mera, klassas som driftskostnader i redovisningen.

Lokaler

I likhet med flertalet nämnder och förvaltningar är gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden hyresgäst i de lokaler som används. Hyresvärd är i allmänhet Huddinge samhällsfastigheter AB (Husf) och Huga Bostäder AB samt i vissa fall privata fastighetsbolag. Med lokaler avses i första hand gymnasieskolor, lokaler för vuxenutbildning och arbetsmarknadsverksamhet samt kontor för övrig verksamhet. Till detta kommer även bostäder för nyanlända, vilka i allmänhet hyrs ut till de boende genom andrahandskontrakt där nämnden förstahandshyr av fastighetsägaren.

En viktig, men utmanande uppgift är att så träffsäkert som möjligt prognostisera och sedan anpassa lokalbeståndet i förhållande till verksamhetens behov och ekonomiska ramar. Under 2021 har samarbete med kommunens strategiska funktion för lokalförsörjning etablerats. Nämndens långsiktiga lokalbehov hanteras inom ramen för nämndens totala lokalbehovsprognos och kommunstyrelsens lokalresursplan, inkluderat strukturprogram för gymnasieskolan samt strukturprogram för kulturverksamheten i Huddinge. Strukturprogrammet tas fram under 2022.

Nedan presenteras de större händelserna och utmaningarna inom lokalområdet under året:

Huddingegymnasiet

Under 2021 planerades och genomfördes en ombyggnation av köket på Huddingegymnasiet. Ombyggnationen var ett ordinarie underhållsprojekt där ett golv skulle läggas om. En oförutsedd vattenskada upptäcktes, vilket medförde att projektets färdigställande försenades med kort varsel och köket var inte användbart när höstterminen började. Det ledde till att elevernas lunch behövde tillgodoses med externt tillredda färdiga luncher, till en total merkostnad av 1,1 miljon kronor, exklusive organisatoriskt merarbete. Merkostnaden delades 50-50 med fastighetsägaren Huddinge samhällsfastigheter AB (Husf). Händelsen visar på ett behov av att planera underhållsarbete i god tid, så att lösningar kan organiseras i förhand.

Sjödalsgymnasiet

Till följd av beslutet att lokalisera det nya kommunhuset till Sjödalsgymnasiets befintliga placering behöver gymnasiet nya lokaler. Planen är att flytta direkt från befintliga lokaler till nya permanenta lokaler, om möjligt utan att mellanlanda i tillfälliga lösningar. Utmaningarna är framförallt lokalbehoven för de tekniskt inriktade yrkesprogrammen, till exempel VVS- och fastighetsprogrammet samt el- och energiprogrammet. För att skapa största möjliga kontinuitet för elever och personal är det väsentligt att skifte av lokaler sker i samband med läsårsbyte (sommarlov), vilket leder till att enbart två av tre årskurser påverkas av omlokalisering, se *bilaga 7. Sjödalsgymnasiets lokalbehov*.

Bostäder

I takt med att de nyanlända i etableringsfas blir färre sker kontinuerlig översyn av tillgängliga bostäder och avveckling sker när så är möjligt och bedöms lämpligt.

Övrigt

I takt med att antalet anställda på förvaltningen och på andra förvaltningar minskar, uppstår möjligheter att minska ned kontorsytor och samlokalisera verksamheter i syfte att frigöra resurser till annat än lokalhyror.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

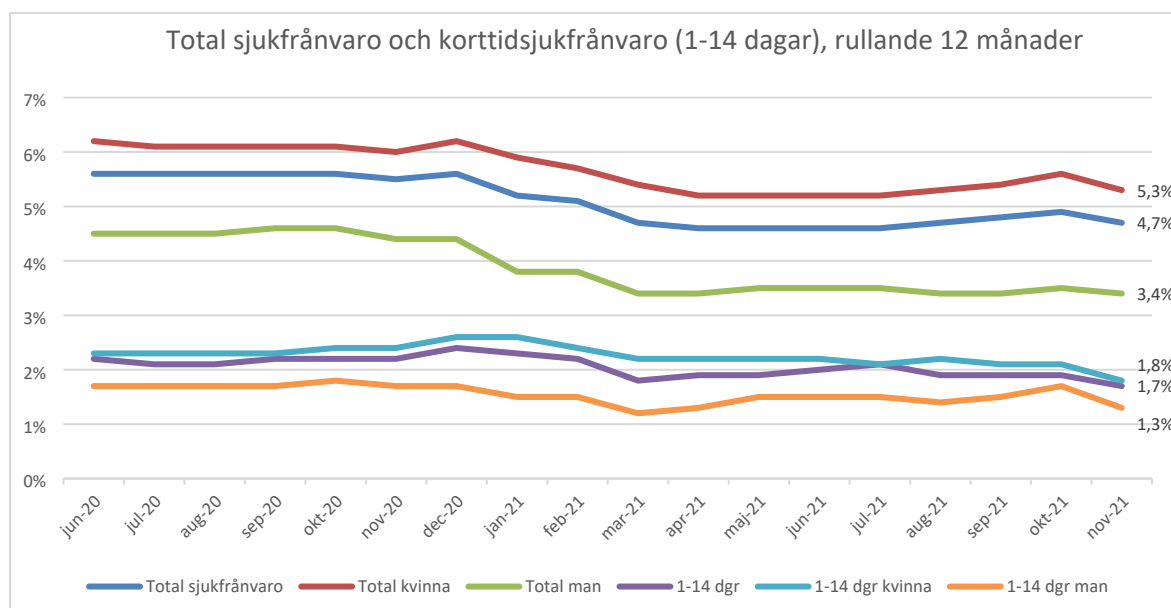
Antal	December 2020	December 2021	Skillnad
Anställda	652	615	37

Antalet anställda har minskat med 37 stycken jämfört 2020, vilket motsvarar cirka 6 procent av det totala antalet anställda. Antalet anställda har framförallt minskat inom etablering och arbetsmarknad, på Själdalsgymnasiet och på Sågbäcksgymnasiet. Minskningen av antalet anställda på Själdalsgymnasiet och Sågbäcksgymnasiet är en direkt åtgärd för att balansera minskade intäkter på grund av minskat elevantal med minskade kostnader. Minskningen inom etablering och arbetsmarknad är kopplad till organisationsförändringar och anpassning till minskat flyktningmottagande.

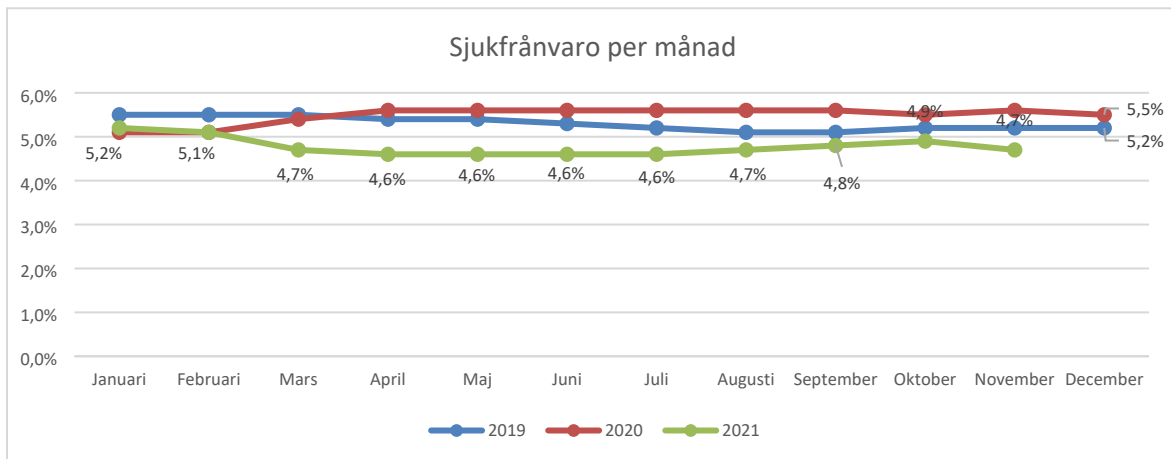
Sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro för hela gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen var 4,7 procent i slutet av 2021. Efter ett aktivt arbete för att förebygga sjukfrånvaro sjönk den totala frånvaron under 2019 för att öka något från mars 2020 kopplat till pandemin. Från december 2020 till mars 2021 har frånvaron åter minskat och därefter legat relativt stabilt. Den totala frånvaron är per november 2021 något lägre än innan pandemin.

Den totala frånvaron är generellt högre bland kvinnliga medarbetare jämfört med manliga medarbetare och det är en bestående trend över tid. Det överensstämmer med mönstret i hela riket där kvinnor är mer sjukskrivna än män. Studier visar att kvinnors högre sjuktal kan vara kopplat till en könssegregerad arbetsmarknad där kvinnor och män i stort arbetar på olika arbetsplatser och inom olika yrken, kvinnors huvudansvar för barn samt förutsättningar på arbetsplatser som möjliga orsaker. Inom gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen är mönstret likartat. Övervägande andel kvinnor arbetar inom arbete och försörjning, framförallt som socialsekreterare, medan männen arbetar inom andra yrkeskategorier. Inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen är fördelningen mer jämn, men en högre andel kvinnor arbetar inom administration.⁴

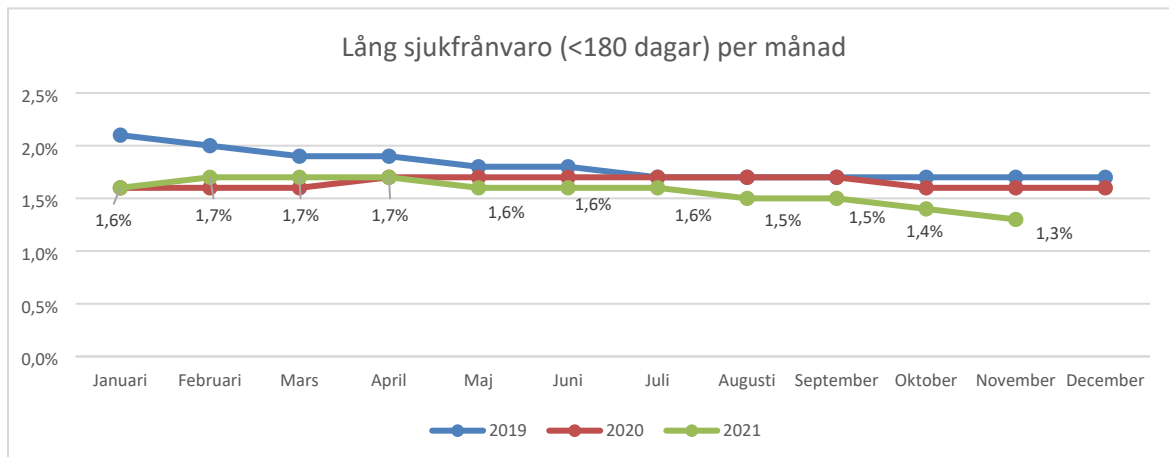

⁴ Riksrevisionen, *Jämställd sjukfrånvaro*, 2019; Afa försäkring, *Sjukskrivningsmönster hos kvinnor och män*, 2014.

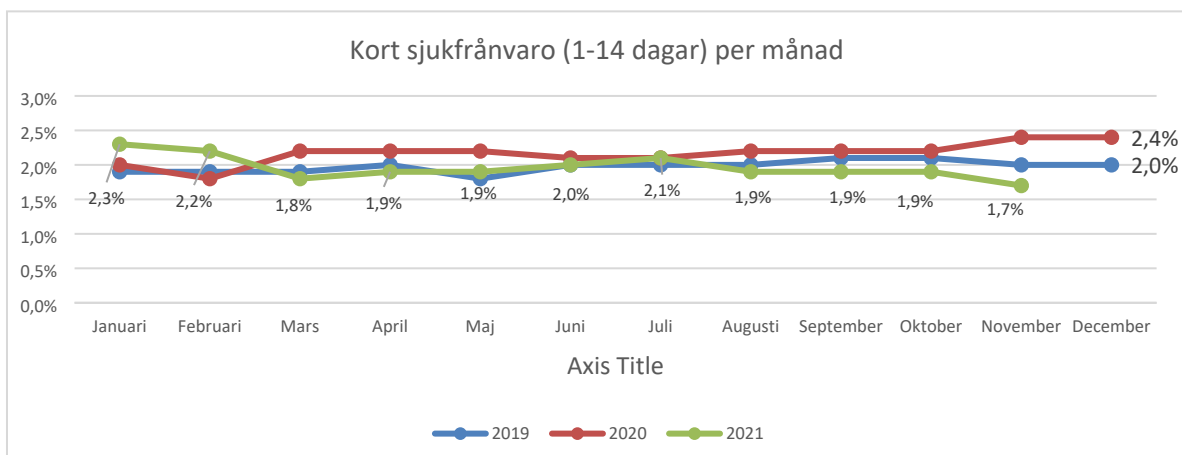

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen består av två verksamhetsgrenar, gymnasieskola och vuxenutbildning och arbete och försörjning. Den totala sjukfrånvaron är högre inom arbete och försörjning än inom gymnasie- och vuxenutbildningen, men skillnaden har minskat under året. Jämförelse av sjuktal behöver dock göras mellan liknande yrkesgrupper för att vara relevant.

Lång sjukfrånvaro minskade i början av 2019 varpå frånvaron har legat på en relativt stabil nivå fram till sommaren då frånvaron har minskat ytterligare något. Till skillnad från den totala sjukfrånvaron finns ingen tydlig koppling till covid-19-pandemin.

Kort sjukfrånvaro ökade från mars 2020 för att från mars 2021 återgå till liknande nivåer som innan pandemin.

Åtgärder för sänkt risk för smittspridning med anledning av pandemin

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen följer utvecklingen av sjukfrånvaron och åtgärder vidtas i enlighet med gällande rekommendationer från Folkhälsomyndigheten för att minska smittspridning och minimera sjukfrånvaro. Det innebär att åtgärderna har varierat under året. Vidare skiljer sig åtgärderna åt utifrån verksamheternas uppdrag och aktuella rekommendationer för den specifika verksamheten.

Inom den administrativa avdelningen har arbetsuppgifter som kan genomföras på distans företrädesvis utförts via hemarbete under stora delar av 2021. Administrativa avdelningen har fått nya lokaler med större ytor och fler egna rum, vilket ger bättre förutsättningar för att följa rekommendationer om avstånd för arbetsuppgifter som behöver genomföras på kontoret.

Inom gymnasie- och vuxenutbildningen har undervisningen periodvis genomförts genom fjärr- och distansundervisning och periodvis genom en kombination av när-, distans och fjärrundervisning. Från höstterminen 2021 sker undervisningen åter som närundervisning. Skolorna har lagt om schemat för att minska smittspridning i lokaltrafiken samt i skolans lokaler, förändrat möbleringen för att möjliggöra ökat avstånd, infört rutiner för att minska trängseln i gemensamma utrymmen, samt utökat städningen i lokalerna. Om möjligt har undervisningsmoment bedrivits utan trängsel, utomhus eller i mindre grupper samt att möten genomförts digitalt. Från augusti kan ungdomar som är 16 år och äldre vaccinera sig i Stockholms region.

Inom arbete och försörjning har arbetsuppgifter inom ekonomiskt bistånd organiserats på ett sätt som inneburit att socialsekreterare på enhetens växelvis arbetat på distans. I övrigt har samtliga enheter möjliggjort distansarbete där det fungerat i förhållande till arbetsuppgifterna. Antalet brukare som får vistats i väntrummet inom ekonomiskt bistånd har begränsats, antalet deltagare i grupporganiserade arbetsmarknadsinsatser minskats och vissa insatser har genomförts utomhus eller via distans. Dessutom har lokaler möblerats om för att möjliggöra ökat avstånd, tillgång till munskydd har funnits för personal och besökare och använts om avstånd inte kunnat säkras.

Personalförsörjning (särskilt bristyrkesgrupper)

På nationell nivå råder fortsatt utmaningar kring personalbrist för lärare och skolledare. För Huddinges del har rekrytering fungerat förhållandevis väl och vakanta tjänster har tillsatts, vilket bedöms bero på tydlighet i uppdragsbeskrivning vid rekrytering, god introduktion och väl fungerande skolenheter. Dessutom ger Huddinges nära samarbete med högre utbildning samt användandet av den pedagogiska plattformen positiva effekter.

Förutsättningarna att rekrytera socionomer till verksamheten ekonomiskt bistånd är gynnsam och det är en trend under flera år. Det bedöms bero på en väl utvecklad introduktionsutbildning med tillhörande längre introduktionsperiod för nya socialsekreterare. Verksamheten har dessutom haft ett minskat behov av rekryteringar på grund av pågående effektiviseringsarbete. Vid vakanser har, om möjligt, intern rekrytering genomförts genom interna utbildningsinsatser.

Kompetensutveckling (inklusive chefsutveckling)

Inom gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har planerade interna och externa kompetensutvecklingsinsatser genomförts i hög utsträckning trots pandemin. De flesta kompetensutvecklingsinsatserna har kunnat genomföras digitalt.

Inom gymnasieskolorna och vuxenutbildningen har kompetensutvecklingen bland annat fokuserat på värdegrundsfrågor samt neuropsykiatrisk funktionsnedsättning inklusive särskilt begåvade och högpresterande elever. För skolledare har kompetensutveckling kring arbetsmiljö varit i fokus.

Alla skolenheter har under året arbetat aktivt med åtgärder för att skapa ett betydelsefullt medarbetarskap där medarbetaren trivs och utvecklas på arbetet. Huddinges rektorer arbetar aktivt med medarbetarskapet utifrån övergripande strategier på skolan som exempelvis det transformerande ledarskapet eller i olika KASAM-projekt (känsla av sammanhang) med fokus på att bygga och förstärka medarbetarens egna känsla för sin skola, sin skolkultur samt skapa former att ta tillvara de förändrade och goda delar av undervisning som året givit.

Inom arbete och försörjning har ett utbildningsprogram gällande suicidpreventivt arbete genomförts och en utbildningsmiljö med virtuell teknisk lösning har skapats för utbildning i hantering av hot och våld.

Effektivitetsanalys

Gymnasieverksamheten

I delårsrapport per den 31 augusti redovisades jämförelser av kostnader för Huddinge kommun som huvudman, andel elever med gymnasieexamen och andel elever som upplever sig trygga på sin skola. Jämförelserna pekade på att det finns ett samband mellan kommuner som har en hög kostnad för

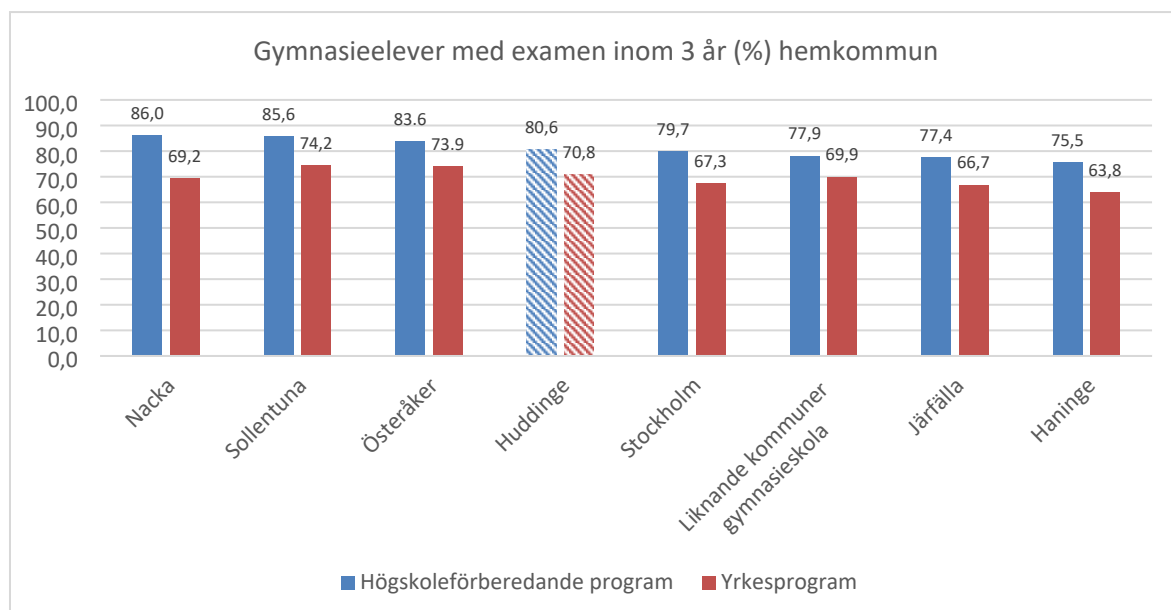

gymnasieskolan och många elever som studerar på introduktionsprogram eller yrkesprogram. Analysen tas här vidare genom ytterligare dataanalys av kostnadsposter och orsaksbeskrivningar till gymnasieskolans nettoavvikelse.

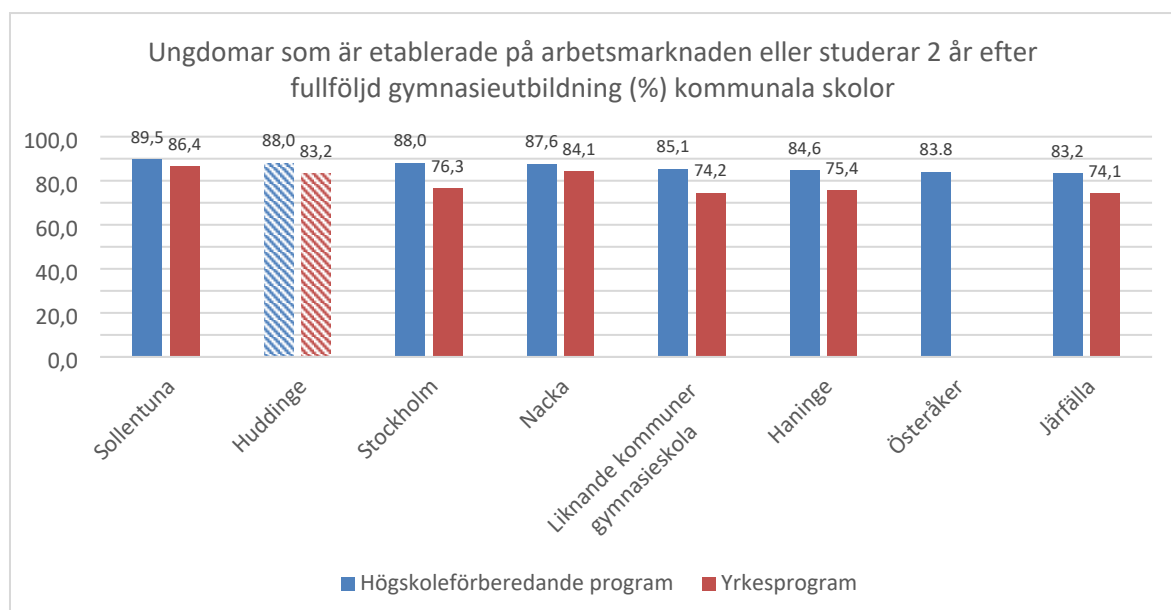
Examensgrad

Huddinge kommun har en högre andel elever med examen inom tre år på högskoleförberedande program jämfört med genomsnittet för *liknande kommuner* men överträffas av jämförelsekommunerna Nacka, Sollentuna och Österåker. Avseende yrkesprogram ökar andelen sedan föregående år, men Huddinge har en lägre andel elever som tar examen inom tre år än genomsnittet för liknande kommuner. Österåker och Sollentuna är de jämförelsekommuner som har en högre andel elever med examen, övriga jämförelsekommuner har lägre andel elever med examen inom tre år.

Diagrammet visar utfallet för elever folkbokförda i Huddinge (eller jämförelsekommunerna), oavsett var skolan de går på är belägen.

I den kommunala verksamheten är andelen elever som uppnår en gymnasieexamen på yrkesprogram relativt låg i relation till jämförelsekommunerna men avseende andel elever som är etablerade i arbetslivet eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning är andelen hög.

Kostnader

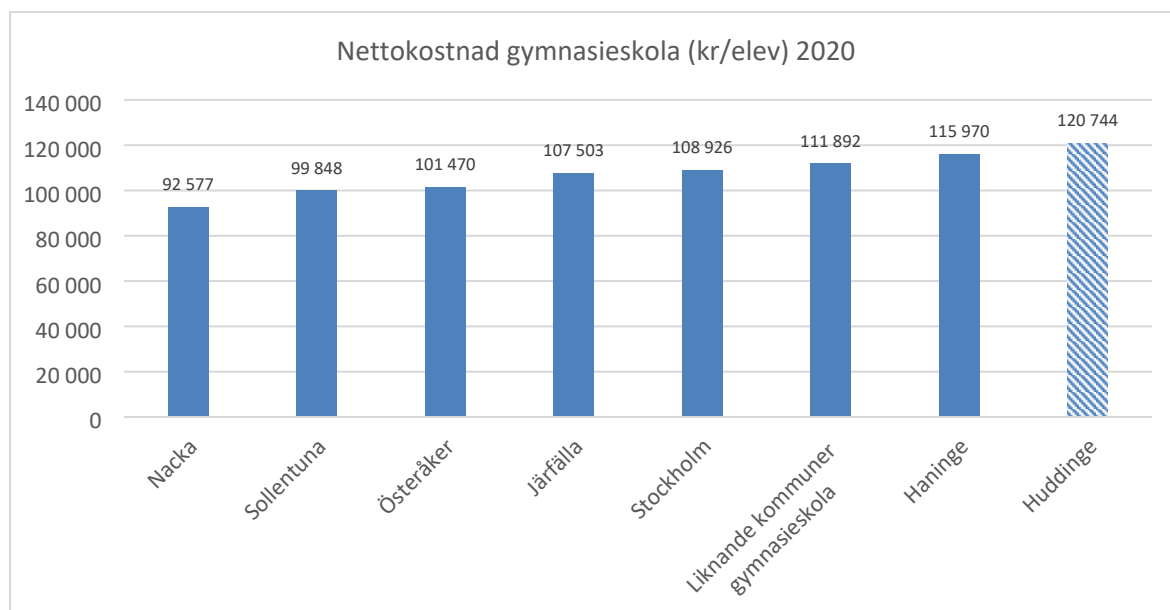
En gymnasieskola inom Stockholms län ersätts för elever på nationella program enligt den beslutade länsprislistan och utbildningen ska anordnas inom ramen för programpengen. Utöver länsprislistan beslutar

Huddinge kommun om programpris för introduktionsprogram och program inom gymnasiesärskolan. Därtill kan enskilda elever studera utanför regionen till annan kostnad eller ha individuella avtal på grund av särskilda skäl.

Nettokostnadsavvikelsen visar att kostnaden för gymnasieskola i Huddinge är högre än vad den bör vara i relation till andra kommuners kostnader. Huddinge är den kommun av samtliga jämförelsekommuner som har en dyrare gymnasieskola än vad kommunens referenskostnad anger.

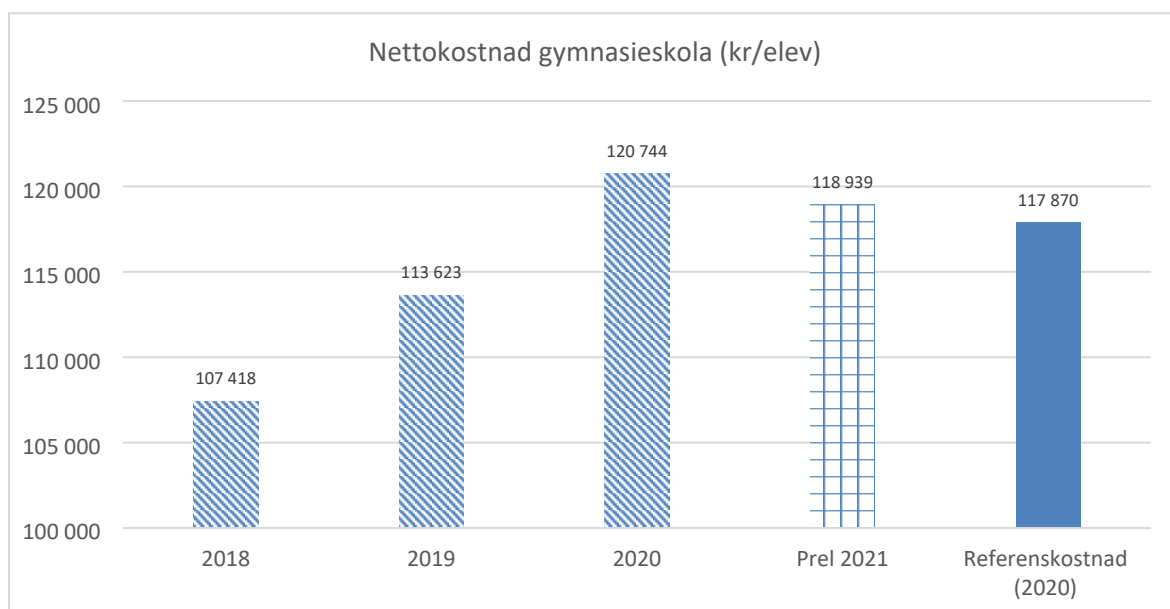

Statistik från Kolada visar att kostnaden per Huddingeelev som går på gymnasiet är högre än för alla jämförelsekommuner.

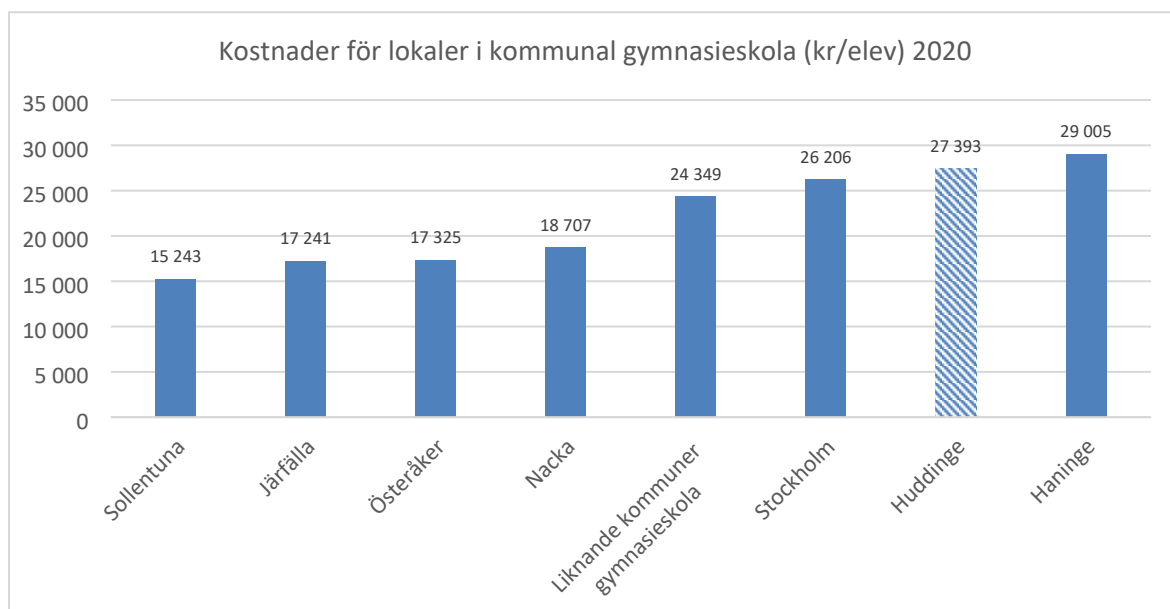

Cirka 25 procent av eleverna från Huddinge går på någon av Huddinges kommunala gymnasieskolor. Utbildningskostnaderna för 75 procent av eleverna följer således exakt den regionala prislistan för program och kan inte påverkas av Huddinge. Det val av program som eleverna gör påverkar kostnaden för kommunen, och introduktionsprogram och yrkesprogram är dyrare än högskoleförberedande program.

Huddinge hade höga kostnader per elev folkbokförd i Huddinge under 2020. Referenskostnaden (den beräknade kostnaden Huddinge borde ha per elev, inräknat programval) för 2020 är 2874 kr lägre än den verkliga kostnaden per elev. Trenden ser dock ut att brytas 2021 enligt preliminär beräknad kostnad.

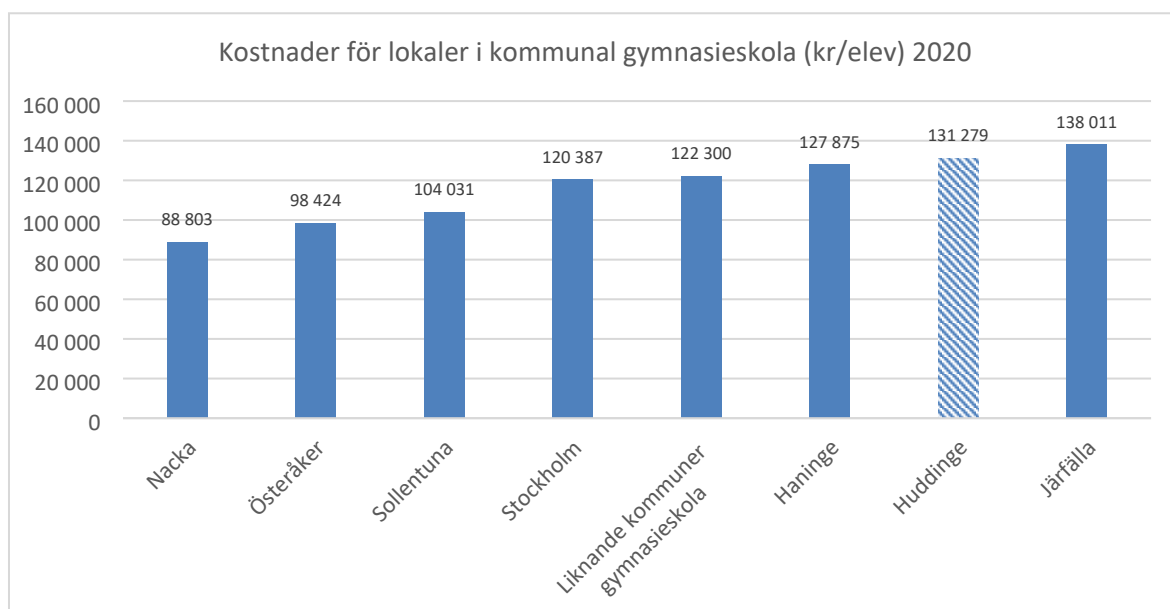
Diagrammet nedan visar kostnaden per elev (oberoende hemkommun) i den kommunala verksamheten, vilken genom att vara högre än i flera av jämförelsekommunerna visar samma tendens som för gymnasieskolan med utgångspunkt i hemkommun .

Kostnaderna i den kommunala verksamheten påverkas precis som för kostnaderna för alla elever i hemkommunen av vilka program som erbjuds och väljs av eleverna samt hur många introduktionselever som går i den kommunala verksamheten.

Nettokostnaderna för den kommunala skolan är en konsekvens av hur anpassad organisationen är till antalet elever i kommunens skolor. Kostnader för undervisning, lokaler, läromedel, elevhälsa och mat är exempel på kostnader som påverkar det totala utfallet. Huddinges kommunala gymnasieverksamhet är bland de fem kommuner i jämförelsen som kostar mest i de allra flesta kostnadskategorier i tillgänglig statistik.

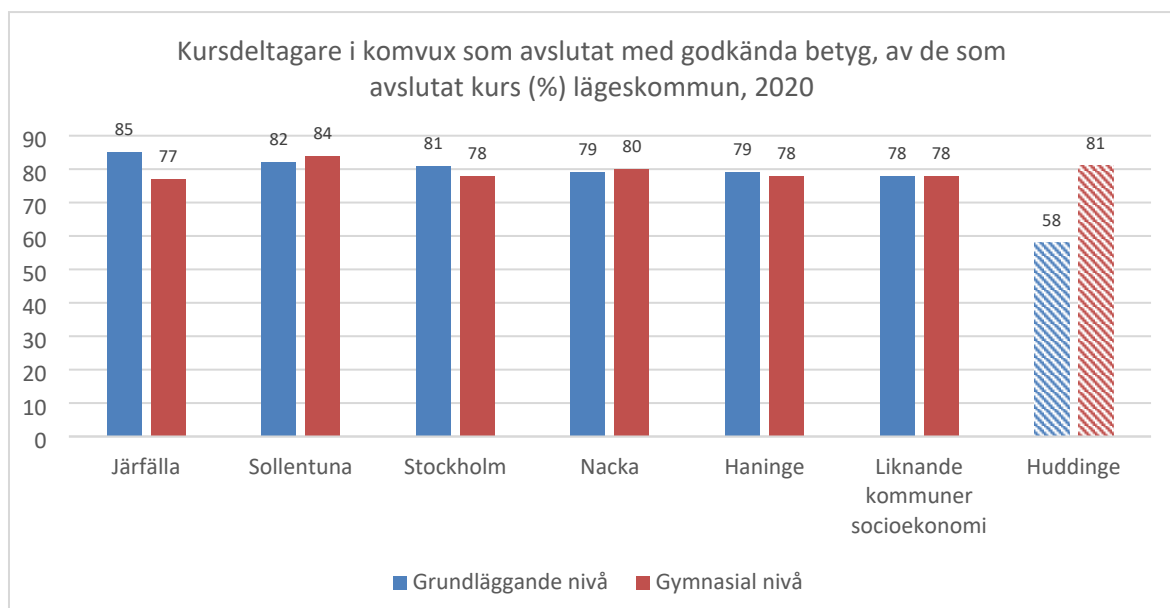
En av de större kostnadsposterna är lokalkostnader, där Huddinge ligger högt i jämförelsen för den kommunala gymnasieskolan. Anpassningsgraden för lokalerna är låg då organisationen inte har möjlighet att dela av lokaler, samtidigt behöver elevantalet för varje lokalyta anpassas så att lokalerna utnyttjas till fullo.

Vuxenutbildningen

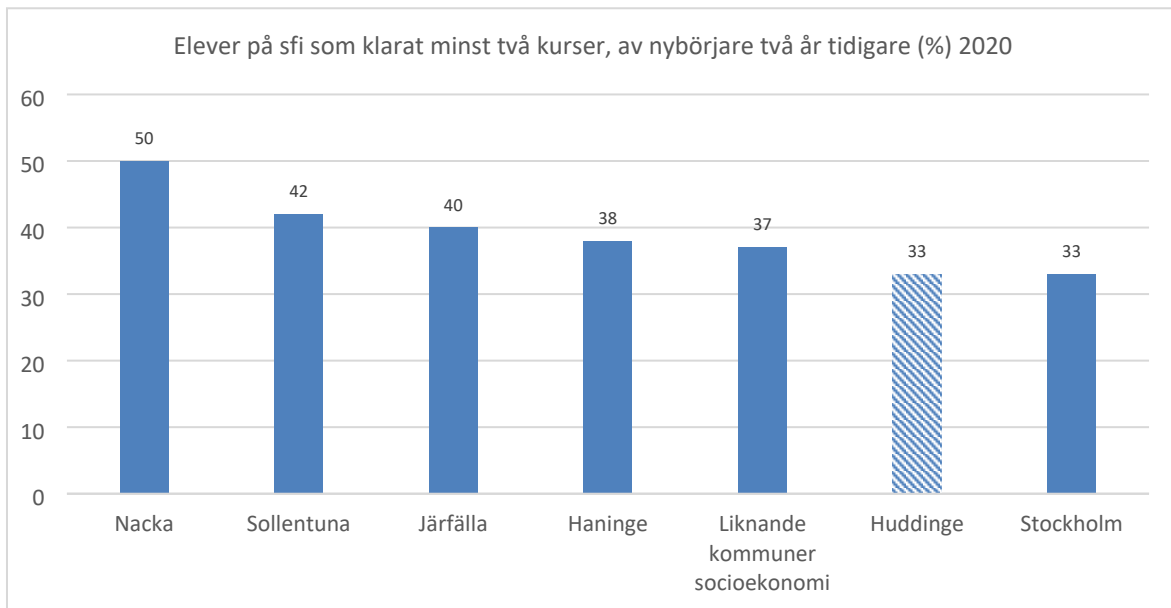
Gymnasial vuxenutbildning belägen i Huddinge kommun har näst högsta andel elever med godkända betyg i jämförelsen och överträffas bara av Sollentuna. För grundläggande vuxenutbildning är andelen lägre och resultatet är lägst av jämförelsekommunerna.*

Resultaten för vuxenutbildningens elever är förbättrade över tid. I utvecklingsarbetet är fokus på att identifiera förbättringsåtgärder inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Fler förstelärare har anställts under året och det pedagogiska utvecklingsarbetet kommer vara i fokus för att öka kunskapsresultaten inom den grundläggande vuxenutbildningen.

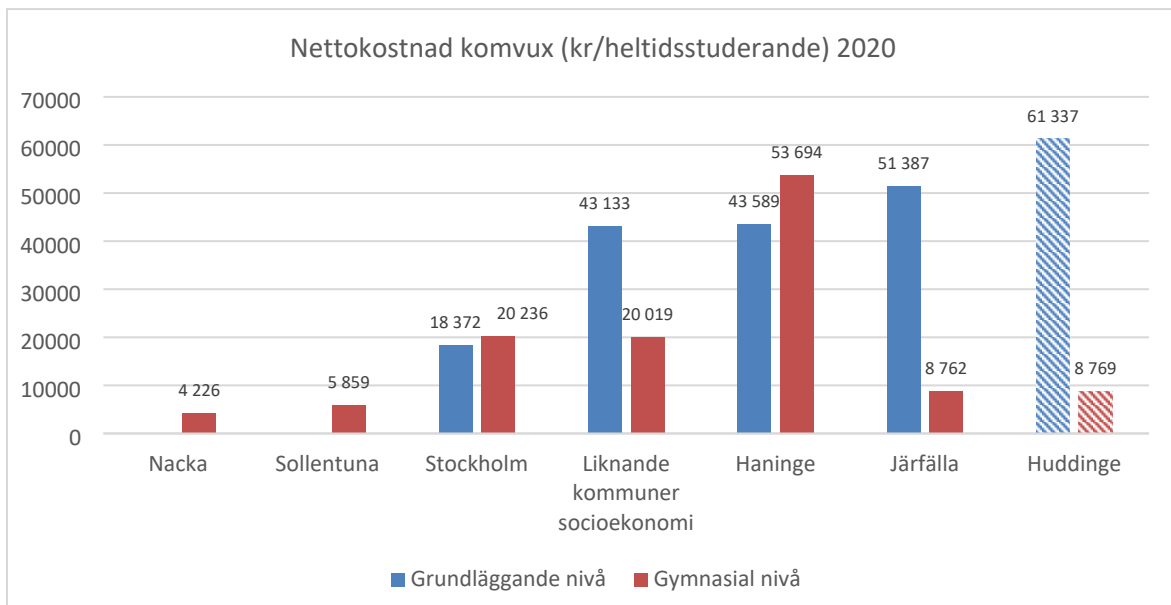
*Koladastatistiken för grundläggande vuxenutbildning i Huddinge verkar felaktig, något som drabbat flera kommuner. Dialog med SKR pågår. Analys av resultatet utifrån detta diagram bör göras med försiktighet. Intern statistik som tyder på ett bättre utfall redovisas under avsnittet om målluppfyllnad på sidan 10.

Andelen som klarat minst två kurser på sfi är lägre i Huddinge än i flera jämförelsekommuner. Huddinge ligger på samma nivå som Stockholm.

Kostnader

Nettokostnaderna för vuxenutbildningen varierar kraftigt mellan kommunerna, vilket gör det till ett trubbigt mått då det beror på vilken sammansättning av både elever och utbud kommunen har. Men nettokostnaden per heltidsstuderande kan ge en indikation på kostnadseffektiviteten i relation till andra kommuner. Kostnaderna för den grundläggande vuxenutbildningen ligger högre än såväl genomsnittet för liknande kommuner och utfallet i samtliga jämförelsekommuner. Kostnaderna för den gymnasiala vuxenutbildningen ligger lägre än genomsnittet för liknande kommuner och i samma storleksordning som kostnaderna i de jämförelsekommuner som har lägst kostnad.

Effektiveringspotential i utbildningsverksamheten

Orsakerna till de höga kostnaderna för gymnasieskolan är flera. Avgörande för kostnadsnivån är främst de systemfaktorer som avgör vilken kostnadsnivå som gymnasieskolan bör ha, såsom elevernas programval, den regionala prislistan och skolpengen. Vilket program som eleverna i kommunen läser påverkar också kostnadsnivån då programpriserna avgör kostnaden för merparten av eleverna i Huddinge. En hög andel elever som läser på yrkesprogram eller introduktionsprogram för automatiskt med sig en hög kostnadsnivå. Huddinges kostnad för gymnasieskolan ligger ändå över den nivå som kommunen bör ligga på.

De faktorer som avgör kostnaden utöver systemfaktorerna är driften av den kommunala verksamheten. Flera delar i den driften har varit och är inte tillräckligt effektiva.

Ur jämförelsen framträder också tydlig effektiveringspotential inom den grundläggande vuxenutbildningen.

Pågående eller genomförda åtgärder

Att den kommunala gymnasieskolan dras med för höga kostnader i relation till intäkterna är identifierat sedan tidigare och flera aktiviteter har genomförts under 2021 för att anpassa organisationens storlek efter intäkterna. Flera övergripande förändringar har genomförts på kommunala gymnasieenheter där kostnaderna varit allt för höga i relation till elevantalet. Preliminära beräkningar visar att kostnaderna för gymnasieskolan i hemkommunen per elev 2021 sjunker, vilket är ett trendbrott efter en negativ trend över tid.

Ett fortsatt arbete att minska kostnaderna inom den kommunala verksamheten kommer vara centralt för att minska den totala nettokostnadsavvikelsen för gymnasieskolan i kommunen.

En marknadsföringsplan är framtagen och arbetet har inletts under vår och sommar 2021. Vidare förväntas kvalitetshöjande insatser inom ramen för det systematiska kvalitetsledningsarbetet leda till förbättrade skolresultat, med ökad attraktivitet som följd. Vissa skolor, till exempel Sjödalsgymnasiet och Sågbäcksgymnasiet, har lokala handlingsplaner som bland annat innefattar trygghetshöjande åtgärder som också väntas bidra till den stärkta attraktionskraften. Det är genom ökad kvalitet och därmed ökad attraktionskraft den kommunala gymnasieverksamheten har möjlighet i att effektivisera lokalytan i högre grad, genom att fler elever vill genomföra sin utbildning i någon av Huddinges kommunala gymnasieskolor.

Andra åtgärder som påbörjats 2021 är en möjlig kommungemensam upphandling av lokalvård, omförhandling av avtal och en ökad digitalisering. Samtliga åtgärder har potential att minska gymnasieskolans driftkostnader.

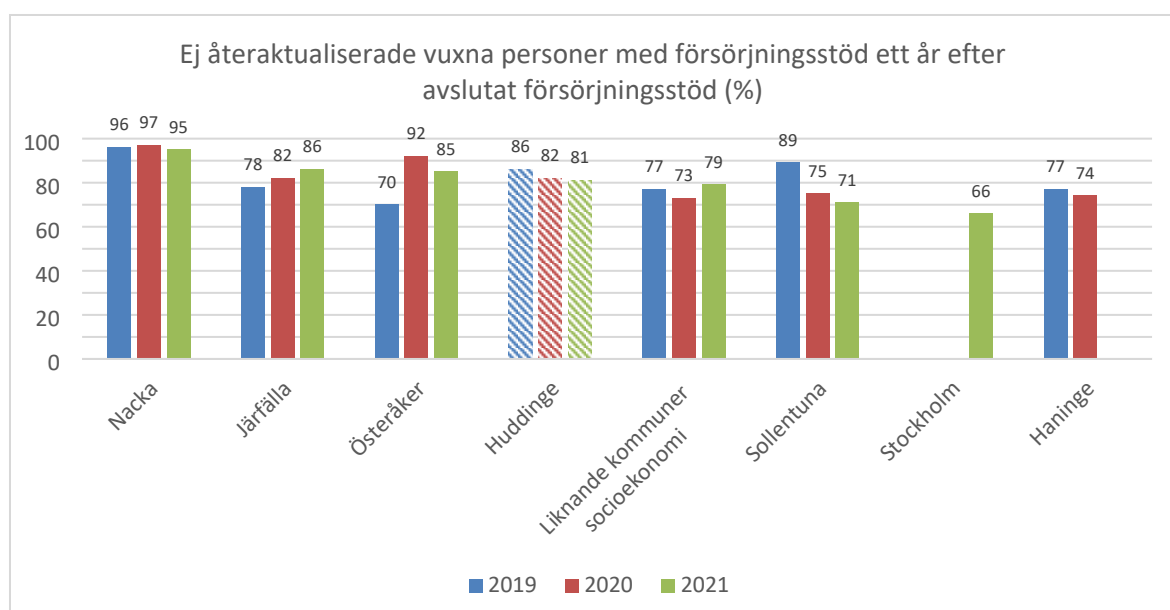
Vuxenutbildningen är fortsatt inne i implementeringen av den nya strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet och kommer framöver att få ökade möjligheter att identifiera kvalitetshöjande åtgärder för utbildningen. Fler behöriga lärare har varit centralt för att vuxenutbildningen ska få bättre möjligheter att bedriva utbildning med högre kvalitet. Sedan 2020 har andelen utbildade behöriga lärare ökat. Åtgärden förväntas höja kvaliteten på utbildningen, men driver också upp kostnaderna.

Vuxenutbildningen arbetar sedan början av 2020 systematiskt för att minska kostnaderna. Flera åtgärder vidtogs under 2020 och 2021. Exempelvis startade fler utbildningar på distans, vilket innebär att fler elever kan genomföra utbildningen. Matematik togs bort i utbudet på grund av lågt söktryck och sommarkurser startade, vilket möjliggjort att alla som vill studera under sommaren kan utbilda sig på vuxenutbildningen i Huddinge i stället för som tidigare söka sig till andra kommuner för en högre kostnad. Genom en ökad digitalisering av administration under 2021 förväntas vuxenutbildningen få en mer effektiv organisation.

Ekonomiskt bistånd

Ej återaktualiserade

I delårsrapport per 31 mars 2021 redovisades jämförelser för ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd och övriga kostnader för ekonomiskt bistånd, vilket fördjupades vid delårsrapport per 31 augusti utifrån utfall för 2020. Sedan delårsrapport per 31 augusti har utfall för 2021 publicerats.

* Uppgift saknas för Haninge 2021.

Under 2021 var andelen ej återaktualiserade ett år efter avslut 81 procent, vilket är en liten försämring över tid. Det är först 2022 som effekterna av den omorganisering som är genomförd inom arbetsmarknadsinsatser kan ses, vilket på sikt förväntas ge positiv effekt på andelen ej återaktualiserade. Den interna verksamhetsstatistiken visar på att flera individer avslutas från arbetsmarknadsinsatser till studier, arbete eller ersättning från annan myndighet än tidigare.

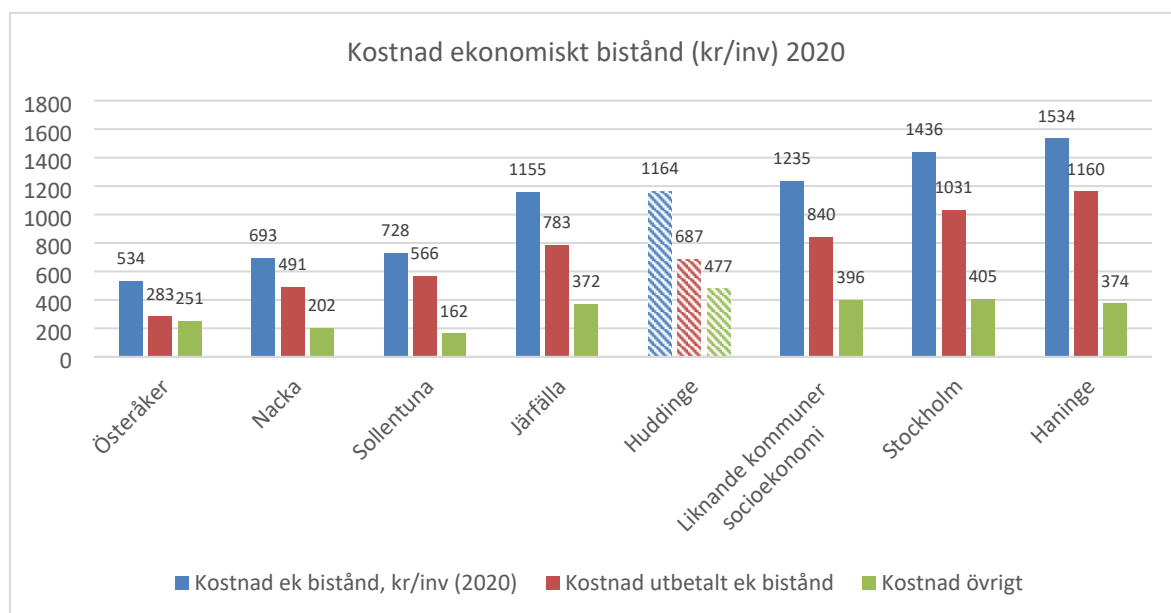
En jämförelse med genomsnittet för *liknande kommuner socioekonomi* visar att Huddinge har något högre andel ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd. Huddinge har samma andel som genomsnittet i Stockholms län. I förhållande till jämförelsekommunerna har Huddinge en högre andel än Sollentuna och Stockholm, men en lägre andel än Järfälla, Nacka och Österåker. Haninge saknar uppgifter för 2021. Skillnaderna måste ses i ljuset av olikheter i bland annat den socioekonomiska strukturen, och rumsligt läge i förhållande till arbetsmarknaden.⁵

Järfälla är den kommun av de utvalda jämförelsekommunerna som är mest socioekonomiskt liknande Huddinge och det finns därför särskild anledning att fortsatt följa resultaten i förhållande till Järfälla. Det finns en etablerad kontakt som kommer att utvecklas under 2022 mellan verksamheten i Huddinge och motsvarande i Järfälla.

Kostnad ekonomiskt bistånd

Statistiken för 2020 visar att Huddinge kommun har en lägre total kostnad för ekonomiskt bistånd jämfört med genomsnittet för kommuner med liknande socioekonomisk struktur. Det bör noteras att offentligt publicerad statistik har cirka ett års eftersläpning.

I relation till de beslutade jämförelsekommunerna kommer Huddinge på en fjärde plats efter Österåker, Nacka och Sollentuna. Skillnaderna bedöms främst orsakas av demografiska skillnader. Om statistiken bryts ner framgår att Huddinge har en lägre kostnad för utbetalt ekonomiskt bistånd än i princip samtliga jämförelsekommuner, men en relativt hög kostnad för övrigt bistånd. Vad som inkluderas inom de övriga kostnaderna skiljer sig åt mellan kommunerna, vilket begränsar möjligheterna till jämförelse.

Effektiveringspotential inom arbete och försörjning

Huddinge står sig ganska väl i jämförelserna kring ekonomiskt bistånd. Genomförd omorganisation för arbetsmarknadsinsatser förväntas leda till effektivare verksamhet och förbättrade resultat. Den nu tydligast framträdande effektiveringspotentialen vid sidan om fortsatt höjd kvalitet genom systematiskt kvalitetsarbete ligger inom kostnaderna för så kallat övrigt bistånd.

⁵ Biståndsmottagare totalt (antal) År 2020: Huddinge 2405 (totalt 113 234 invånare), Järfälla 2400 (81 274 invånare), Nacka 1796 (106 505). Mediannettoinkomst kr/inv20 År 2019: Huddinge 265 700, Järfälla 265 300 Nacka 311 500. Arbetslöshet 18-64 år, årsmedelvärde, andel av befolkningen (år 2020): Huddinge 7,1 %, Järfälla 7,9 %, Nacka 5,1 %.

Pågående eller redan genomförda åtgärder

Verksamhetsutveckling och digitaliseringsarbete

Arbete med digitalisering och automatisering av processen för ekonomiskt bistånd har pågått under en längre tid i syfte att få en mer effektiv handlägningsprocess. Flera arbetsmoment kan numera utföras digitalt, såsom hantering av ansökan och automatiska beräkningar. Under införandet kvarstår dock en del moment som behöver hanteras analogt. När de analoga delarna kan avvecklas helt beräknas kostnaderna för processen att kunna minskas, det vill säga kostnader för så kallat övrigt bistånd.

Under december 2021 har ett systemstöd för arbetet med avvikelser och lex Sarah införts. Syftet är att få ett samlat system för dokumentation och uppföljning. Verktöget ger även bättre förutsättningar för att kunna sammanställa statistik för att kunna se trender och bedöma behov av utveckling.

Plan för intern kontroll

Intern kontroll är en process som används för att säkerställa att verksamheten fungerar och att målen nås. Fokus är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. Det handlar dels om att på ett systematiskt sätt identifiera och minska risker och dels om att skapa strukturer för att förebygga att oönskade händelser inträffar.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen (2017:725), KL 6:6 samt i reglemente för intern kontroll, HKF 9410. De skall "se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt". Uppföljningen av arbetet med intern kontroll sker i delårsrapporter och verksamhetsberättelse.

Riskreducerande åtgärder

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
Ekonomisk uppföljning	Risk att enheter med ekonomisk obalans inte fångas upp i den löpande ekonomiska uppföljningen.	Säkerställa rutin och system för att fånga upp enheter med ekonomisk obalans. Status ✓ Klart Kommentar Rutinen är att det ekonomiska utfallet månatligen går igenom och obalans meddelas verksamhetschef, förvaltningsdirektör samt chef för den aktuella enheten. Vid behov tas en åtgärdsplan fram. Enhet avser den organisatoriska nivån närmast under verksamhetsnivå, det vill säga rektor för gymnasieskola eller vuxenutbildning samt enhetschefer inom arbete och försörjning.
	Risk för felaktigheter vid släppet av ekonomiskt bistånd.	Säkerställa rutin och organisation för kvalitetssäkra släppet av ekonomiskt bistånd. Status ✓ Klart Kommentar Delprocessen "släppet" har analyserats. Analysen visar att det handlar om ett dagligt godkännande på ekonomifunktionen av en utbetalningsfil av försörjningsstöd. Kvalitetsproblemet har legat i att filen måste skapas och godkännas ("släppas") och att den måste nå banken. På samma sätt har tekniska problem kunnat innebära risker. Risken har bestått i att pengar inte betalas ut. Analysen har även visat att godkännande har varit rent administrativt genom en knapptryckning. Besluten om försörjningsstöd är redan fattade och i detta skede sker ingen kontroll. I samråd med banken har rutinen för släppet automatiserats och det dagliga godkännandet tagits bort. Filen går nu direkt till banken för utbetalning. Dock kvarstår momentet att dessförinnan skapa filen. Risken att felaktigt försörjningsstöd beslutas hanteras tidigare i processen.

Systematiska kontroller

Mål / process	Systematisk kontroll	Status och kommentar
Upphandling	Kontroll av att inköp sker från kommunens befintliga leverantörsavtal.	 Klart Stickprovskontroller genomförs regelbundet av upphandlingssektionen och inga avvikelser har identifierats.
	Kontroll av att direktupphandling över beloppet 50 000 kronor dokumenteras enligt kommunens riktlinjer.	 Klart En kontroll av samtliga direktupphandlingar 2021 över beloppet 50 000 kronor har genomförts. Kontrollen visade att en direktupphandling har genomförts över 50 000 kronor gällande färdiglagad mat och har dokumenterats enligt kommunens riktlinjer.
	Kontroll av att avtal finns för inköp från leverantör överstigande fastställd direktupphandlingsgräns för 2021.	 Klart En kontroll av direktupphandlingar 2021 över beloppet 50 000 kronor har genomförts. Kontrollen visade att en direktupphandling har genomförts över 50 000 kronor gällande färdiglagad mat och där har avtal upprättats.
Attestregler	Kontroll av att anställda med attesträttigheter i kommunen inte har engagemang i företag som kommunen anlitar. Varför görs kontrollen? Syftet med kontrollen är att minimera risken för jäv. Kontrollen genomförs i juni och oktober.	 Klart Två kontroller har genomförts genom att listan över anställda med attesträttigheter och listan över anställda med bisysslor har jämförts. Tre anställda hade bisysslor i företag som skulle kunnat vara anlitate av kommunen, men vidare utredning konstaterade att det inte fanns någon risk för jäv. Ytterligare kontroll har genomförts av personer utan attesträttigheter där risk för jäv skulle kunna föreligga. Kontrollen visade att det inte fanns någon risk för jäv.
	Kontroll av attesttidpunkt för leverantörsfakturor i kommunens elektroniska fakturahanteringssystem. Varför görs kontrollen? Syftet med kontrollen är att säkerställa att skattemedel används effektivt och att kommunen är en trovärdig kund. Kontrollen genomförs i juni och oktober.	 Klart Två kontroller har genomförts av förseningsavgifter på fakturor under året. Kontrollerna visade att förvaltningen har haft dröjsmålsräntor på cirka 20 000 kronor under 2021. Noterbart är att merparten av dröjsmålsräntorna inträffade i maj kopplat till en enskild faktura. Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att beloppen är mindre i förhållande den totala kostnaden för inköp och att kommunen fortsatt är en trovärdig kund.
Personaladministrativa rutiner	Kontroll av att gällande riktlinjer för uppvaktning och gåvor efterlevs. Varför görs kontrollen? Kontrollen genomförs för att säkerställa efterlevnad av kommunens regler. Kontrollen genomförs i juni och oktober.	 Klart Två kontroller av samtliga transaktioner på kontot uppvaktningar och gåvor har genomförts under året för att säkerställa efterlevnad av kommunens regler avseende beloppsgränser. Kontrollerna visade att samtliga gåvor och uppvaktningar följer kommunens regelverk.
	Kontroll av att anställningsavtal upprättas enligt kommunens riktlinjer. Varför görs kontrollen? Kontrollen genomförs för att säkra upp att nämnden följer lagar och regler för anställningsavtal. Stickprovskontrollen genomförs i juni och oktober.	 Klart Två kontroller av att anställningsavtal har genomförts under året. Den ena kontrollen genomfördes i juni och den andra i november, både kontrollerade 20 anställningsavtal. Kontrollerna visar brister i hur vissa anställningsavtal upprättas inom skolverksamheten. Bristerna har resulterat i att ett par anställningar har övergått till tillsvidareanställningar, trots att detta inte var avsikten med anställningen. Vidare har icke behöriga lärare anställts i strid mot skollagen genom att ha erbjudits "visstidsanställning" istället för "visstidsanställning enligt skollagen". Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar att formuleringen av kontrollen är olycklig då lagstiftning reglerar anställningsavtalet, inte kommunala riktlinjer.

Plan för uppföljning och insyn

Nämnderna har i sina verksamhetsplaner redovisat hur de planerar att följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi när de agerar i konkurrens med privata utförare. Uppföljningen ska utgå från de mål som angivits av kommunfullmäktige samt de krav som ställts i avtal och uppdragsbeskrivningar.

Redovisa om tillsyn och uppföljning genomförts som planerat, samt sammanfattning av resultat. Resultatet av respektive uppföljning redovisas till relevant mottagare som ett separat ärende.

Uppföljning

Auktorisation inom vuxenutbildningen

Huddinge kommun erbjuder svenska för invandrare (sfi) och gymnasial vuxenutbildning genom auktoriserade utbildningsanordnare.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutade under året att auktorisera fyra utbildningsanordnare, varav två befintliga anordnare inom nya områden och två helt nya anordnare. En utbildningsanordnare avauktoriseras efter att anordnaren ansökt om avauktorisering. Antalet auktoriserade utbildningsanordnare är totalt 23 stycken.

Inom svenska för invandrare (sfi) erbjuder sex utbildningsanordnare studieväg 1, studieväg 2 eller studieväg 3. Studieväg 1 och 2 erbjuds som dag- eller kvällsundervisning. Studieväg 3 erbjuds som dag-, kvälls- eller distansundervisning.

Inom gymnasial vuxenutbildning erbjuder 22 utbildningsanordnare högskoleförberedande vuxenutbildning i klassrum, högskoleförberedande vuxenutbildning på distans, yrkesförberedande vuxenutbildning i klassrum, yrkesförberedande vuxenutbildning på distans, lärlingsutbildning samt kombinationsutbildning.

- Åtta respektive tio utbildningsanordnare erbjuder högskoleförberedande vuxenutbildning som klassrumsbaserad respektive på distansbaserad undervisning. Estetiska områden erbjuds inte, men övriga områden erbjuds jämnt fördelat och brett hos de olika anordnarna.
- 19 respektive 14 utbildningsanordnare erbjuder yrkesförberedande vuxenutbildning som klassrumsbaserad respektive på distansbaserad undervisning. Samtliga utbildningsområden erbjuds, men ett större utbud finns inom barn- och fritid och vård och omsorg jämfört med övriga. I den distansbaserade undervisningen bedrivs en viss del av undervisningen på distans, de praktiska kunskapsmålen övas i metodrum och minst 15 procent av tiden är arbetsplatsförlagt lärande (APL).
- Nio utbildningsanordnare erbjuder lärlingsutbildning. Samtliga utbildningsområden förutom industriteknik och naturbruk erbjuds, med störst utbud inom barn- och fritid och vård och omsorg.
- En utbildningsanordnare erbjuder kombination av svenska för invandrare alternativt svenska som andraspråk inom grundläggande vuxenutbildning med yrkesutbildning inom till exempel bygg och anläggning, hotell och turism eller restaurang och livsmedel.

Enligt auktorisationsavtalet ska de auktoriserade utbildningsanordnarna årligen upprätta en rapport där det framgår om utbildningarna följer de krav kommunen som huvudman ställer, nämligen att de följer nationellt fastställda styrdokument, att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande villkor inom auktorisationen samt att ett systematiskt kvalitetsarbete genomförs. Utifrån anordnarnas rapporter sammanställs en övergripande årsrapport för hela auktorisationen som även innefattar uppgifter om utbildningsvolym, viktiga händelser under året, en utvärdering av kommunsamverkan och det gemensamma kvalitetsarbetet samt förslag på åtgärder och förbättringar ges för kommande verksamhetsår. Uppföljningen kommer att redovisas i samband med den årliga kvalitetsredovisningen för vuxenutbildningen under våren 2022.

Verksamhetsområde/liknande

Avtal/uppdrag	Typ	Ansvar	Tidplan	Intervall	Mottagare
Vuxenutbildning, sfi och gymnasial utbildning	Auktorisation	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	Årlig	1 ggr/år	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Konkurrensprövningsplan

Hösten 2021 identifierade gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen att modersmålsundervisningen borde konkurransutsättas då priset för undervisningen översteg det pris som är beslutat i den gemensamma länsprislistan inom gymnasierregionen.

Under våren 2021 träffades en överenskommelse med barn- och utbildningsförvaltningen, vars modersmålsenhet levererade modersmålsverksamheten för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, om att modersmål ska utföras i enlighet med beslutad prislista. Behovet av konkurrensprövning av modersmålsundervisningen har därför upphört.

Källförteckning

God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet

Nämndmål	Indikatorer	Källa
Skattemedel används effektivt	Budgethållning (%)	Huddinge kommun (LIS)
	Utbetalt ekonomiskt bistånd (enl SoS inkl flyktinghushåll), ranking jämförbara kommuner*	Kolada (U31001)

En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Nämndmål	Indikatorer	Källa
Huddingebor är i egen försörjning	Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, ranking jämförbara kommuner*	Kolada (U31462)
	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbete eller studera, (%)	Kolada (U40455)
	Invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd	Kolada (N31816)
Eleverna når högt ställda kunskapskrav	Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, högskoleförberedande program, kommunala skolor	Kolada (N17492)
	Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, yrkesprogram, kommunala skolor	Kolada N17493)
	Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, (%)	Kolada (N17453)
	Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesförberedande program kommunala skolor, (%)	Kolada (N17452)
	Elever som anger att de är trygga på sin gymnasieskola exklusive språkintrödnings, (%)	Stockholms läns gemensamma gymnasieenkät
	Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom grundläggande kommunal vuxenutbildning, (%)	Huddinge kommun (Alvis)
	Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom gymnasial kommunal vuxenutbildning, (%)	Huddinge kommun (Alvis)
	Elever på sfi som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, (%)	Kolada (N18409)
	Unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv	Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret per den 11 november (%)
Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som tar del av insats och går vidare till arbete eller studier (%)		Huddinge kommun UEDB

Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet

Nämndmål	Indikatorer	Källa
Verksamheten har låg klimatpåverkan	Matsvinn i kommunala gymnasieskolor, gram per portion och dag	Huddinge kommun Egen mätning
	Ekologiska livsmedel i kommunala gymnasieskolor (%)	Huddinge kommun Egen mätning

Väsentliga personalförhållanden

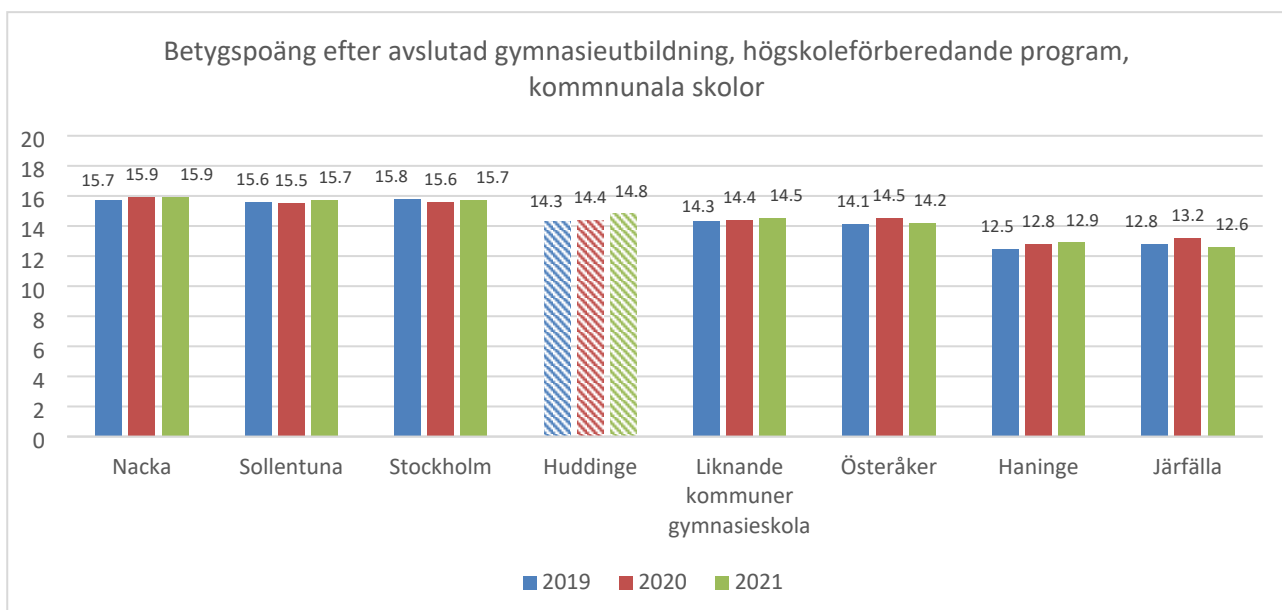
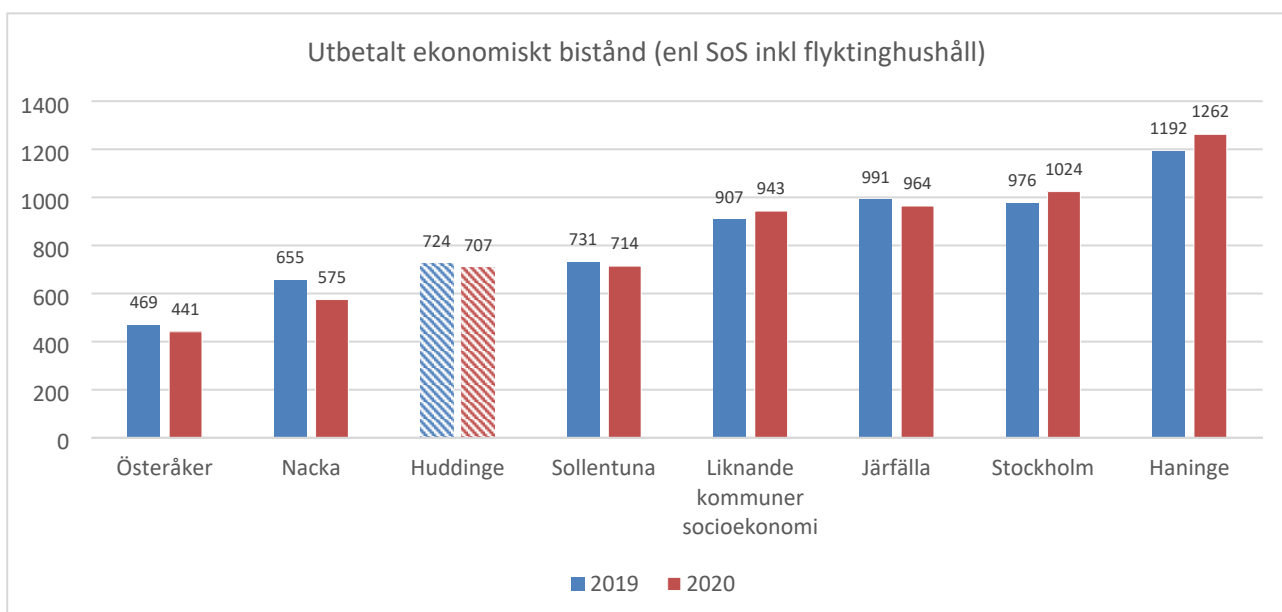
Diagram	Källa
Total sjukfrånvaro och korttidssjukfrånvaro	Huddinge kommun (LIS)
Sjukfrånvaro per månad	Huddinge kommun (LIS)
Lång sjukfrånvaro per månad	Huddinge kommun (LIS)
Kort sjukfrånvaro per månad	Huddinge kommun (LIS)

Effektivitetsanalys

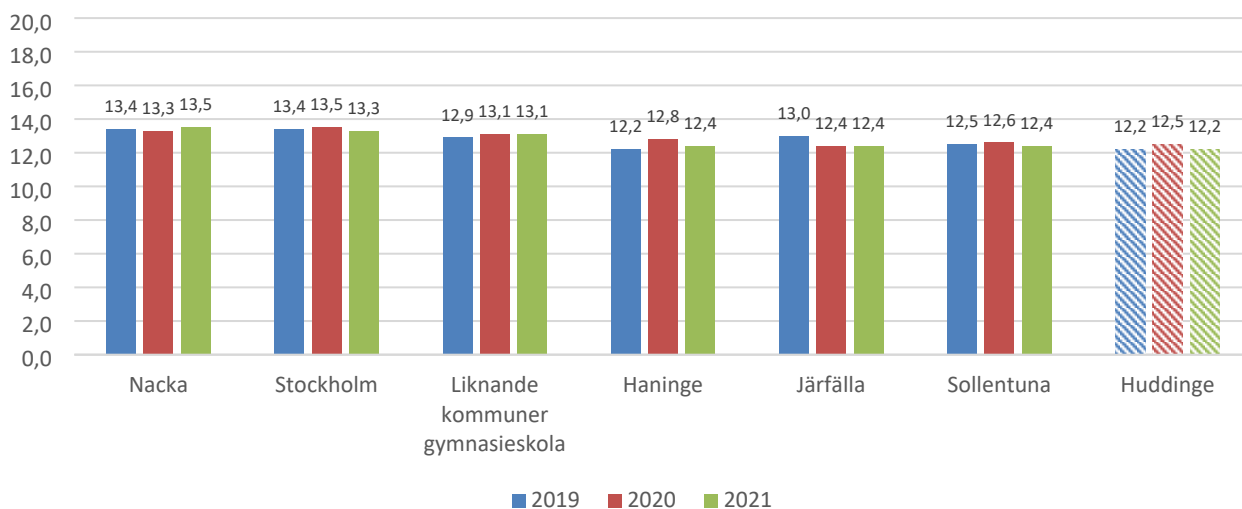
Diagram	Källa
Gymnasieelever med examen inom 3 år (%) hemkommun	Kolada (N17446, 17447)
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning (%) kommunala skolor	Kolada (N17613, N17615)
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola (%)	Kolada (N17001)
Nettokostnad gymnasieskola (kr/elev)	Kolada (U17023)
Kostnad för kommunal gymnasieskola (kr/elev)	Kolada (N17007)
Kostnader för lokaler i kommunal gymnasieskola (kr/elev)	Kolada (N17008)
Kursdeltagare i komvux som avslutat med godkända betyg, av de som avslutat kurs (%) lägeskommun,	Kolada (N18947, N18948)
Elever på sfi som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare (%)	Kolada (N18409)
Nettokostnad komvux (kr/heltidsstuderande)	Kolada (N18020, N18100)
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd (%)	Kolada (U31462)
Kostnad ekonomiskt bistånd (kr/inv)	Kolada (N31816)

Bilaga 1 - Diagram indikatorer

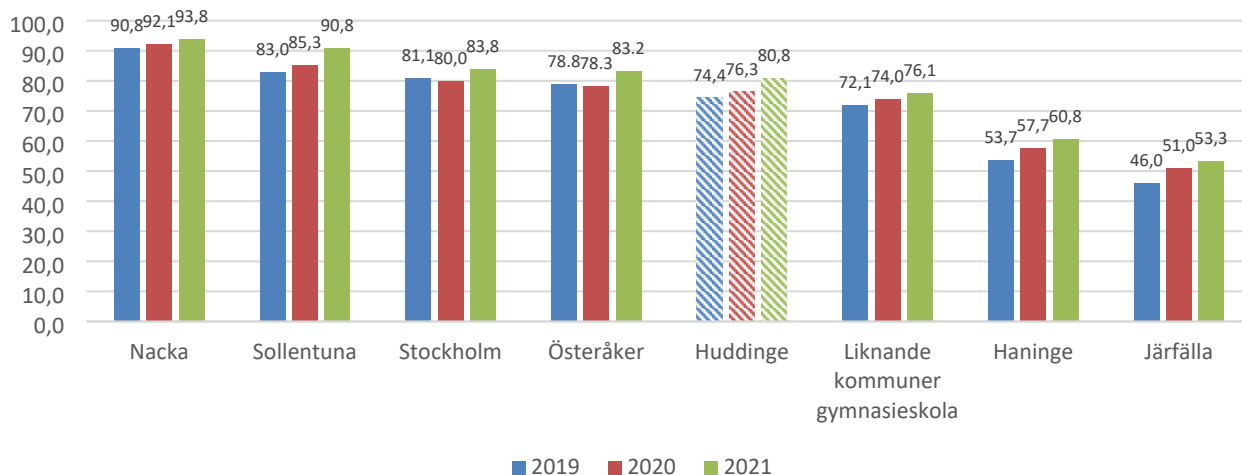
Bilagan redovisar utfall för indikatorer i gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan där ny officiell statistik har publicerats under 2021. I diagrammen ges en jämförelse med jämförelsekommunerna samt med genomsnittet för liknande kommuner socioekonomi alternativt liknande kommuner gymnasieskola. Diagrammen visar värden för 2019, 2020 och om uppgifter har publicerats för 2021. För övriga indikatorer saknas officiell statistik och ingen jämförelse kan därför göras.

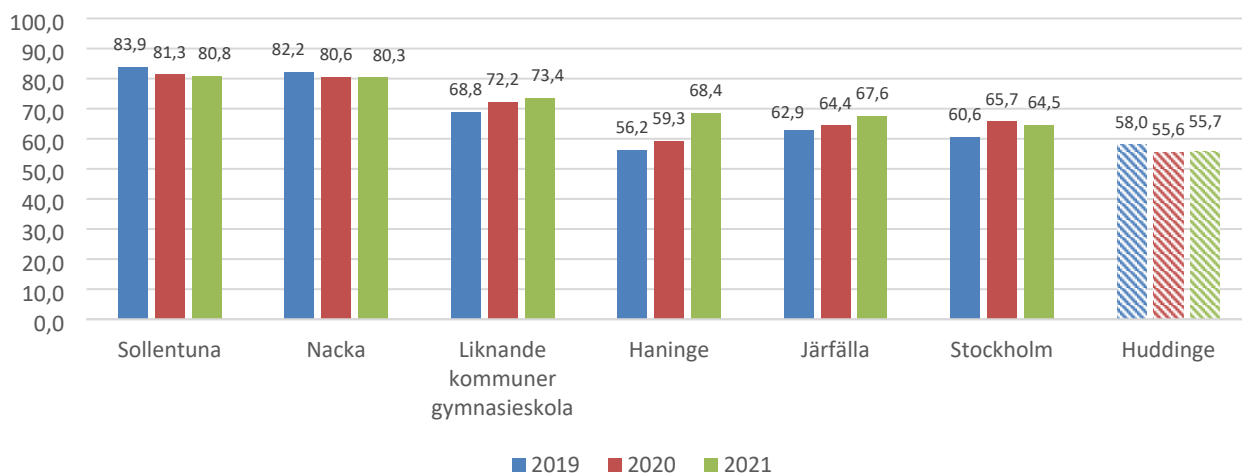
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, yrkesprogram, kommunala skolor

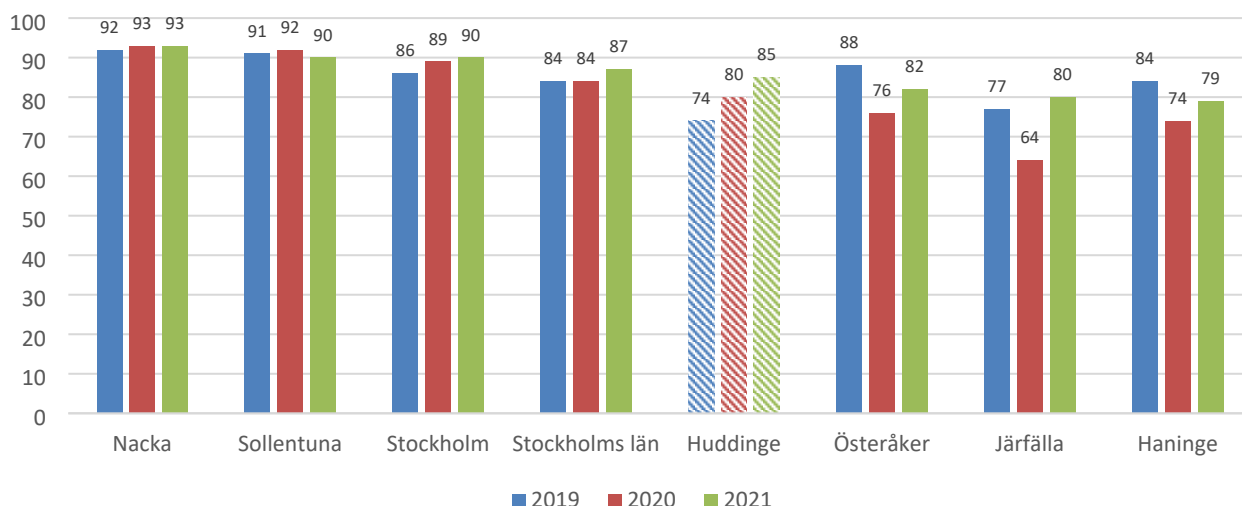
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program (%), kommunala skolor

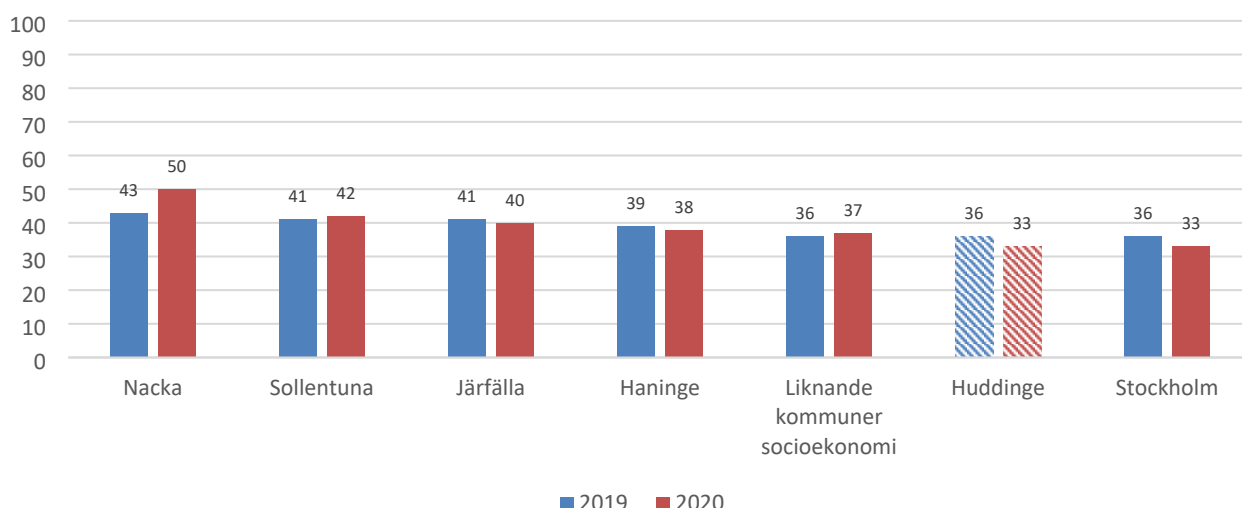
Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesförberedande program (%) kommunala skolor

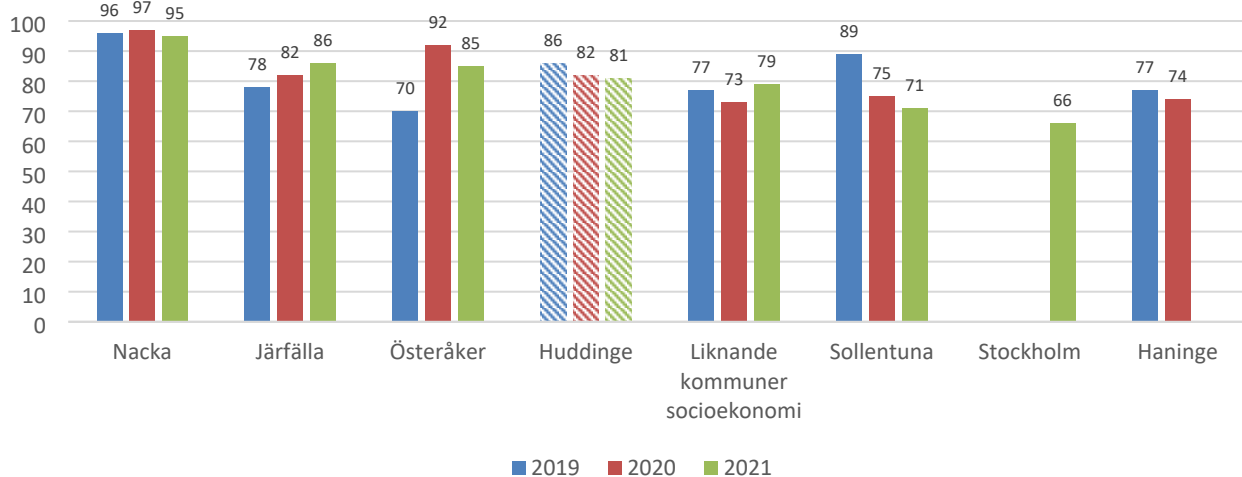
Elever som anger att de är trygga på sin gymnasieskola (%), exkl. språkintrödn

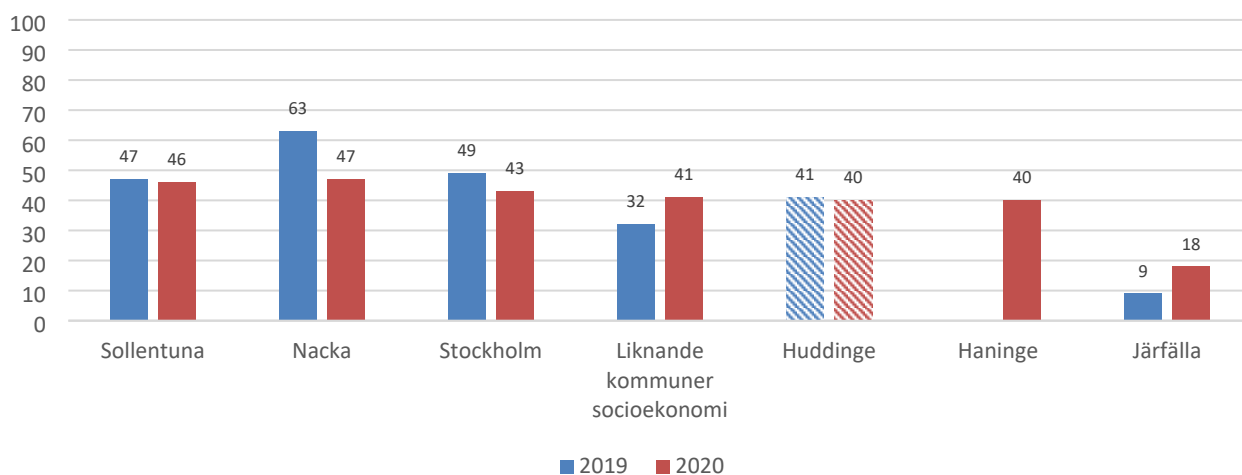
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare (%)

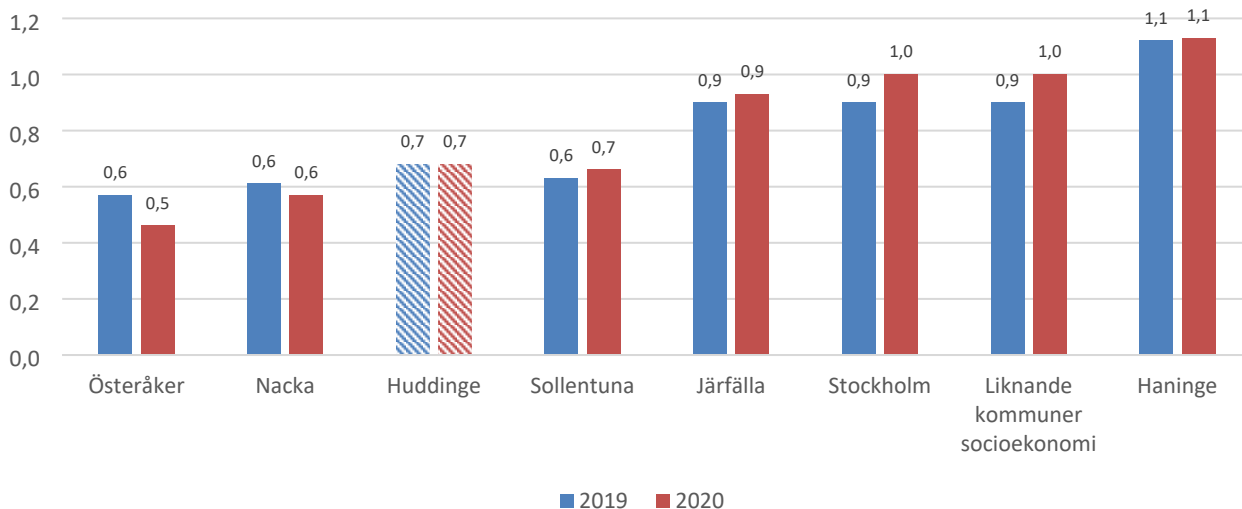
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd (%)

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbete eller studera, (%)

Invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd (%)

Bilaga 2 - Verksamhetsstatistik

Gymnasieskolan	År	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Totalt antal elever folkbokförda i Huddinge kommun oavsett huvudman	2019	4264	4221	4196	4177	4177	4177	4177	4352	4352	4350	4350	4339
	2020	4327	4314	4287	4281	4262	4253	4253	4486	4486	4482	4493	4489
	2021	4486	4477	4486	4454	4432	4432	4432	4574	4574	4579	4567	4568
varav antal elever folkbokförda i Huddinge kommun som studerar i Huddinge kommuns gymnasieskolor	2019	1236	1211	1199	1181	1177	1177	1177	1189	1189	1174	1171	1166
	2020	1157	1153	1145	1141	1137	1128	1128	1131	1131	1126	1125	1114
	2021	1113	1103	1108	1100	1091	1089	1089	1124	1124	1114	1106	1107
varav antal elever folkbokförda i Huddinge kommun som studerar i annan kommunal gymnasieskola eller på fristående skola	2019	3028	3010	2997	2996	3000	3000	3000	3163	3163	3176	3179	3173
	2020	3170	3161	3142	3140	3125	3125	3125	3355	3355	3356	3368	3373
	2021	3373	3374	3378	3354	3341	3343	3343	3450	3459	3465	3461	3461
Totalt antal elever i Huddinge kommuns gymnasieskolor oavsett hemkommun	2019	2992	2980	2960	2936	2931	2920	2929	2976	2976	2946	2937	2931
	2020	2921	2910	2892	2888	2879	2871	2871	2884	2884	2866	2861	2854
	2021	2854	2848	2840	2838	2837	2839	2839	2910	2910	2902	2887	2887
varav antal elever i Huddinge kommuns gymnasieskolor folkbokförda i Huddinge	2019	1236	1211	1199	1181	1184	1177	1177	1189	1189	1174	1171	1166
	2020	1157	1153	1145	1141	1137	1128	1128	1131	1131	1126	1125	1114
	2021	1113	1103	1108	1100	1091	1089	1089	1124	1124	1114	1106	1107
varav antal elever i Huddinge kommuns gymnasieskolor folkbokförda i andra kommuner	2019	1756	1769	1761	1755	1747	1743	1743	1787	1787	1772	1766	1765
	2020	1764	1757	1747	1747	1742	1743	1743	1753	1753	1740	1736	1740
	2021	1747	1745	1732	1738	1746	1750	1750	1786	1786	1788	1781	1780

Gymnasiesärskolan	År	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Totalt antal elever folkbokförda i Huddinge kommun oavsett huvudman	2019	52	52	52	51	52	53	53	51	51	51	51	52
	2020	52	52	51	51	51	51	51	61	61	61	63	63
	2021	63	63	63	63	63	64	64	60	60	62	62	63
varav antal elever folkbokförda i Huddinge kommun som studerar i Huddinge kommuns gymnasiesärskolor	2019	24	24	25	25	25	25	25	28	28	28	28	28
	2020	28	28	28	28	28	28	28	29	29	30	30	32
	2021	32	34	32	32	32	32	32	29	29	31	31	31
varav antal elever folkbokförda i Huddinge kommun som studerar i annan kommun eller på fristående gymnasiesärskola	2019	28	28	27	26	27	28	28	23	23	23	23	24
	2020	24	24	23	23	23	23	23	32	32	31	31	31
	2021	31	30	31	31	31	32	32	31	31	31	31	32
Totalt antal elever i Huddinge kommuns gymnasieskolor oavsett hemkommun	2019	29	29	29	29	29	29	39	39	39	38	38	38
	2020	39	39	39	39	39	39	39	51	51	52	54	53
	2021	53	56	53	53	53	53	53	56	56	58	57	57
varav antal elever i Huddinge kommuns gymnasieskolor folkbokförda i Huddinge	2019	24	24	25	25	25	25	25	28	28	28	28	28
	2020	28	28	28	28	28	28	28	29	29	30	30	32
	2021	32	34	32	32	32	32	32	29	29	31	31	31
varav antal elever i Huddinge kommuns gymnasiesärskolor folkbokförda i andra kommuner	2019	5	5	4	4	4	4	4	11	11	10	10	11
	2020	11	11	11	11	11	11	11	22	22	22	22	21
	2021	21	22	21	21	21	21	21	27	27	27	26	26

Vuxenutbildning, sfi	År	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal årsstuderande svenska för invandrare hörsel, genomsnitt under året	2019	48	47	48	48	48	44	0	46	46	44	44	41
	2020	44	40	38	37	34	31	0	41	39	43	45	38
	2021	46	44	43	45	40	37	0	41	46	47	41	39
Antal aktiva elever svenska för invandrare, genomsnitt under året	2019	1053	1073	1170	1165	1064	921	0	784	1065	1152	1138	1151
	2020	973	1074	1140	1009	897	834	715	747	838	878	911	965
	2021	928	973	950	926	901	820	700	703	766	745	774	798
varav studieväg 1	2019	124	104	121	119	114	109	0	112	128	129	114	121
	2020	108	120	131	118	115	110	104	105	102	88	81	86
	2021	78	77	78	80	77	74	65	68	70	74	78	81
varav studieväg 2	2019	510	520	565	536	503	428	0	366	508	538	553	558
	2020	464	515	540	476	429	397	348	369	430	442	465	488
	2021	475	477	472	445	432	397	336	311	347	339	351	371
varav studieväg 3 + distans	2019	419	449	484	510	447	384	0	306	429	485	471	472
	2020	401	439	469	415	353	327	263	273	306	348	365	391
	2021	375	419	400	401	392	349	299	324	349	332	345	346

Vuxenutbildning, grundläggande vux	År	P1	P2	P3	P4	P5
Antal nyinskrivna elever grundläggande vuxenutbildningen, genomsnitt under året	2019	372	404	0	327	377
	2020	382	340	0	340	399
	2021	364	390	144	247	314

Vuxenutbildning, grundläggande hörsel	År	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal årsstuderande grundläggande vuxenutbildning hörsel, genomsnitt under året	2019	32	33	31	30	32	30	0	13	32	32	29	27
	2020	28	28	29	28	21	8	0	26	26	31	57	54
	2021	39	38	37	40	38	38	0	43	46	47	41	39

Vuxenutbildning, gymnasial vux	År	P1	P2	P3	P4	P5
Antal nyinskrivna heltidsstuderande elever, gymnasial vuxenutbildning yrkesutbildningar (unika elever)	2019	215	147	0	220	216
	2020	263	174	0	162	89
	2021	177	119	0	298	169
Antal nyinskrivna heltidsstuderande elever, gymnasial vuxenutbildning teoretiska kurser (antal poäng)	2019	75 221	85 950	58 350	48 900	82 499
	2020	100 000	86 950	45 564	48 350	85 667
	2021	107 150	95 016	72 700	76 146	88 850
Antal nyinskrivna heltidsstuderande elever, gymnasial vuxenutbildning lärlingsutbildningar (poäng)	2019	3 650	4 400	0	3 500	3 300
	2020	2 700	3 050	0	4 800	0
	2021	10 200	3 300	0	14 650	3 850

Vuxenutbildning, lärvux	År	VT	HT
Antal aktiva elever lärvuxutbildningen	2019	13	8
	2020	16	15
	2021	17	18

Ekonomiskt bistånd	År	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal biståndshushåll	2019	779	632	776	823	785	804	793	796	771	778	785	770
	2020	782	797	792	762	767	766	789	753	725	769	729	726
	2021	730	715	725	727	691	687	674	653	634	653	646	612
varav barn under 18 år	2019	373	302	345	370	327	353	323	345	337	358	353	355
	2020	378	367	376	360	367	353	343	320	310	339	298	305
	2021	291	302	288	303	287	294	273	280	262	272	271	242
Antal vuxna biståndsmottagare	2019	971	779	942	1003	942	963	944	949	924	937	937	928
	2020	970	988	982	932	937	924	934	890	853	910	856	850
	2021	873	857	854	869	820	817	784	767	748	765	754	709

Källa: Socialstyrelsen.
Uppgifterna för november och december 2021 har dock ännu inte publicerats av Socialstyrelsen.

Kommunala arbetsmarknadsinsatser	År	31 december
Antal personer	2019	907
	2020	972
	2021	802
varav unga vuxna 18-24 år	2019	117
	2020	151
	2021	77
Antal personer som avslutats till arbete och studier	2019	202
	2020	242
	2021	217
varav unga vuxna 18-24 år	2019	45
	2020	53
	2021	49

Insamling av statistik har kvalitetssäkrats och därmed förändrat sedan 2020 vilket försvårar jämförelser bakåt i tiden.

Förebyggande arbete mot avhysningar	År	31 december
Antal hyresskulder	2019	595
	2020	557
	2021	547
varav barnfamiljer	2019	190
	2020	140
	2021	112
Antal störningar	2019	232
	2020	347
	2021	259
varav barnfamiljer	2019	50
	2020	79
	2021	42
Antal avhysningar	2019	18
	2020	20
	2021	42
varav barnfamiljer	2019	1
	2020	1
	2021	4

Källförteckning

Tabell	Källa/Kolada-ID
Gymnasieskola	Ungdoms- och elevdatabasen, UEDB
Gymnasiesärskolan	Ungdoms- och elevdatabasen, UEDB
Vuxenutbildning, SFI	Alvis, verksamhetsstatistik
Vuxenutbildning, grundläggande vux	Alvis, verksamhetsstatistik
Vuxenutbildning, grundläggande vux hörsel	Alvis, verksamhetsstatistik
Vuxenutbildning, gymnasial vux	Alvis, verksamhetsstatistik
Vuxenutbildning, lärvux	Alvis, verksamhetsstatistik
Ekonomiskt bistånd	Socialstyrelsens, preliminär månadsstatistik
Kommunala arbetsmarknadsinsatser	Verksamhetsstatistik
Förebyggande arbete mot avhysningar	Verksamhetsstatistik

Verksamhetsplan 2022

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

DECEMBER/2021

Innehållsförteckning

Nämndens ansvarsområde	4
Förutsättningar för planering	4
Nämndens tolkningar av målområden	5
God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet.....	6
En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet.....	8
Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet	10
Drift- och investeringsbudget	10
Resultaträkning.....	11
Driftbudget per verksamhet/ansvar	11
Extern finansiering.....	11
Investeringar.....	12
Plan för internkontroll	12
Struktur för nämndens internkontrollarbete	12
Riskreducerande åtgärder	13
Systematiska kontroller	13
Plan för uppföljning och insyn	14
Uppföljning	14
Källförteckning	15

Bilagor

Bilaga 1. Huddinge kommuns prislista för introduktionsprogram och gymnasiesärskola

Bilaga 2. Plan för omställning till fordon med fossilfri drift

Bilaga 3. Upphandlingsplan och konkurrensprövningsplan

Nämndens ansvarsområde

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens struktur och sammansättning bygger på ett övergripande ansvarstagande för vuxna och ungdomar inom utbildning och arbetsmarknadsinsatser. Verksamheten inom gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden styrs främst av skollagen och socialtjänstlagen.

Nämnden ansvarar som hemkommun och huvudman för samtliga uppgifter enligt skolförfattningarna för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning. Nämnden har också ansvar för ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret.

Nämnden är huvudman för all myndighetsutövning inom ekonomiskt bistånd inklusive dödsboudredning, tillhandahållandet av kommunala arbetsmarknadsåtgärder, mottagandet av vissa nyanlända enligt anvisning från Migrationsverket samt handläggning av bostadsförturer av sociala och medicinska skäl.

Förutsättningar för planering

Huddinge kommun, liksom övriga kommuner i landet, kommer att möta tuffa ekonomiska utmaningar de kommande åren. Ett stort fokus måste därför läggas på välfärdens kärna så att varje skattekrona används där den gör mest nytta. För gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden står lyckad skolgång och kort väg till egen försörjning i centrum för verksamheten. Det innebär att sträva mot att fler elever än tidigare uppnår gymnasieexamen och att en allt högre andel Huddingebor uppnår egen försörjning.

Förbättrade kunskapsresultat

En stor utmaning i sammanhanget är kontinuerligt vikande kunskapsresultat inom gymnasieskolans yrkesprogram, där trenden i Huddinge är sämre än snittet i riket. Trenden är särskilt problematisk i ljuset av att genomförd utbildning på gymnasienivå är en av de viktigaste faktorerna för etablering på arbetsmarknaden och ett socialt hållbart liv. Utveckling av verksamheten inom det kommunala aktivitetsansvaret är också prioriterat, inte minst för att säkerställa genomförd utbildning för så hög andel Huddingeungdomar som möjligt. God psykisk hälsa främjar goda studieresultat. Det är i detta och andra sammanhang bekymmersamt att den psykiska ohälsan är hög för flera av nämndens målgrupper. Insatser för ökad hälsa har och ska prioriteras, bland annat i form av den så kallade elevhälsoappen där elever på fler och enklare sätt kommer i kontakt med elevvårdande resurser.

Attraktiva gymnasieskolor

En stor del av Huddinge kommuns folkbokförda gymnasieelever väljer en friskola eller en kommunal skola i en annan kommun i regionen. Inflödet av gymnasieelever till Huddinges kommunala gymnasieskolor från andra kommuner understiger utflödet. Stärkt attraktivitet är ett viktigt arbete för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden framgent.

Effektivitetsjämförelser inom SFI

För vuxna Huddingebor som av olika skäl saknar utbildning och/eller kunskaper i svenska är god tillgång till högkvalitativ vuxenutbildning och sfi-undervisning av yttersta vikt. Möjligheten till kvalitetsjämförelser är underutvecklad på nationell nivå, och det bör prioriteras att utveckla lokala indikatorer som kan bidra till identifiering av utvecklings- och effektiviseringspotential i Huddinges verksamhet.

Flexibla arbetsmarknadsinsatser

Under 2021 reformeras Arbetsförmedlingens insatser för matchning av arbetssökande mot arbete. Under övergången till det nya upplägget där insatserna förmedlas av privata aktörer ökar behovet av möjlighet till snabba och flexibla lösningar inom ramen för kommunens egna arbetsmarknadsinsatser. De nya statliga insatserna är längre än de tidigare och det dröjer minst ett år innan resultatet kan utvärderas, och eventuella effekter för den kommunala arbetsmarknadsverksamheten kan påvisas.

Effektivisering

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens budgetram för 2022 innehåller ingen kompensation för pris- och löneökningar, vilket medför behov av effektivisering för att driva verksamheten i balans med budget. Kostnaden för vissa delar av gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet är högre än i många jämförbara kommuner, utan att det är en påvisbart högre kvalitet. Verksamheten ska vara väl fungerande, tillhandahålla god service och stora valmöjligheter där så är möjligt. Kraven på kvalitet är lika höga för den verksamhet som drivs i privat regi som för den som drivs i egen regi, och jämlikhet är en grundläggande förutsättning.

För att möta kraven på sänkta kostnader och bibehållen eller ökad kvalitet krävs analys av såväl kostnader som resultat,

där jämförelser med kommunens utvalda jämförelsekommuner samt i relevanta fall liknande kommuner med avseende på socioekonomi är centrala. Vid sidan av de effektiviseringsmöjligheter som identifieras genom jämförelser är anpassning av organisation, verksamhetslokaler och bostäder för nyanlända till minskad efterfrågan viktiga aktiviteter. Systematisk utveckling av processer och arbetssätt, ökning av synergivinster genom samverkan, frigörande av resurser genom digitalisering/automatisering och utveckling av tillgängliga, enkla, tydliga och behovsanpassade tjänster i nära dialog med nämndens målgrupper likaså. Lika viktigt är att om möjligt öka intäkter, till exempel genom ett minskat nettoutflöde av gymnasieelever och större inflöde av riktade statsbidrag. För 2022 väntas bland annat utökat statsbidrag för yrkesutbildningar på gymnasienivå (yrkvux) samt fortsättning av den så kallade skolmiljarden.

Utvecklingsbehov

Nämndens verksamhet har behov av utveckling inom flera områden, både i kvalitets- och effektivitetshöjande syfte. Utöver ett utvecklat arbete med effektivitetsanalyser bör fokus i närtid läggas på att möta kraven inom dataskyddsförordningen och en framgångsrik implementering av den nya objektstyrningsmodellen. Kontinuerligt arbete med kompetens- och processutveckling, digitalisering och automatisering, samt ökad användning av moderna digitala verktyg och läromedel inom den pedagogiska verksamheten är också prioriterat.

På längre sikt kommer en förändrad befolkningsstruktur, där gruppen barn och unga förväntas minska fram till 2030, sannolikt få effekt på efterfrågan inom kommunens gymnasieverksamhet. Detta behöver vägas in i analyser och beslut runt dimensionering av verksamhet och lokaler på lång sikt.

Nämndens tolkningar av målområden

Kommunfullmäktiges nio mål är samlade i tre målområden som utgår från de tre hållbarhetsdimensionerna ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet. Nämnden förhåller sig till de fem kommunfullmäktigemål som direkt berör nämnden genom att definiera nämndspecifika mål med tillhörande indikatorer som visar utfall och trend.

Här följer nämndens uttolkning av respektive målområde i relation till de fem målen. I senare avsnitt konkretiseras de mål som nämnden tagit fram per målområde.

Skattemedel används effektivt:

En hållbar ekonomi är en förutsättning för att klara framtidens välfärd. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden svarar för 12,1 procent av kommunens driftsbudget. I denna finns såväl kostnader som intäkter, där det sistnämnda främst består av riktade statsbidrag och försäljning av gymnasieplatser till andra kommuner. Kostnaderna består främst av köp av gymnasieplatser från andra skolhuvudmän (andra kommuner och fristående skolor), ekonomiskt bistånd, köp av extern utbildning i vuxenutbildningen, löner till personal och hyra för verksamhetslokaler. För att bidra till det övergripande målet krävs att nämndens verksamhet bedrivs till lägsta möjliga kostnad med bibehållen eller ökad kvalitet.

Nämndens verksamhet ska ha en ekonomi i balans och aktivt och systematiskt arbeta kontinuerligt med att utveckla kvaliteten och effektivisera verksamheten för att leverera största möjliga värde för skattemedlen. Målsättningen är att klienter och elever ska få högkvalitativa insatser och undervisning, till en så låg nettokostnad som möjligt. Nämndens samtliga verksamheter bedriver ett systematiskt och transparent kvalitetsledningsarbete med regelbunden uppföljning av resultat.

Aktivt arbete med att söka extern finansiering, till exempel via statsbidrag, samt konkurrensprövning i syfte att systematiskt och metodiskt pröva om andra kan driva verksamheten med samma eller bättre kvalitet och till samma eller lägre kostnad ska pågå kontinuerligt. Genom att främja etablering av fristående aktörer stärks valfriheten och den upplevda kvaliteten hos gymnasie- och vuxenutbildningselever. Genom användning av ny teknik digitaliseras och automatiseras administrativa processer och arbetssätt, vilket frigör resurser för klient- och elevnära insatser.

Huddinge är en attraktiv arbetsgivare:

Medarbetarna är nämndens viktigaste resurs. Att behålla professionella medarbetare och vara attraktiv vid rekrytering av nya är centralt för att kunna driva en ekonomiskt och kvalitativt hållbar verksamhet över tid. Såväl ledarskap som medarbetarskap har avgörande betydelse för den arbetsmiljö och verksamhetskvalitet som gör det attraktivt att vara anställd i kommunen. Genom utveckling av den tillitsbaserade styrningen och det transformativa ledarskapet ges goda möjligheter till en arbetsmiljö där chefer leder genom visioner, mål och värderingar, vilket frigör medarbetares handlingskraft och stödjer deras inre motivation och engagemang.

Förtroendevalda, chefer och medarbetare ska i alla sammanhang agera i enlighet med kommunens värdegrund, där kärnvärdena är mod, omtänksamhet, driv och mångfald.

Tidiga insatser och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden:

I Huddinge ska utbildning vara av hög kvalitet, med fokus på kunskap och trygghet, och bedrivs i enlighet med rådande styrdokument. Utvecklingen i de kommunala verksamheterna ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Eleverna ska erbjudas inkluderande och tillgängliga lärmiljöer så att varje individ får rätt stöd och utmaning utifrån sina förutsättningar för att nå högt ställda kunskapskrav.

Genom ett aktivt och strategiskt preventionsarbete samordnas det förebyggande arbetet i syfte att minska nyttjande av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel samt att våld i nära relation upphör och den psykiska hälsan främjas. Både skolgång och ett meningsfullt arbete är starka friskfaktorer, och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för att genomföra beslutade aktiviteter inom nämndens ansvarsområde i de framtagna handlingsplanerna för det kommunövergripande preventionsuppdraget.

Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun:

Huddingebor ska få uppleva friheten av att kunna försörja sig själva. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsinsatser och mottagande av nyanlända personer. Gemensamt för dessa verksamheter är att målgrupperna saknar en stabil etablering på arbetsmarknaden och i många fall även i samhället. Genom effektiva insatser, uppföljning och krav på motprestation underlättas och påskyndas etableringen, vilket minskar långvarigt eller återkommande behov av ekonomiskt bistånd.

Minska klimatpåverkan:

En ekologiskt hållbar utveckling där Huddingebor gör klimatsmarta val kräver välunderbyggda och aktiva beslut där kunskap är nyckeln. Den svenska läroplanen är tydlig med att skolan har en skyldighet att ge eleverna verktyg för att kunna förstå hur miljö, ekonomi, hälsa och rättvisa hänger ihop. Det framgår också av kommunens miljöprogram att samtliga nämnder ansvarar för att informera och engagera målgrupper inom sitt område i syfte att inspirera till hållbara val.

Vidare ska kommunens egna verksamheter arbeta för att identifiera, mäta och minska sina utsläpp av växthusgaser, samt skapa förutsättningar för cirkulära kretslopp och prioritera minimering och återanvändning framför återvinning.

God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Skattemedel används effektivt

Nämndmål: Rätt insatser till rätt person i rätt tid

I syfte att använda skattemedel effektivt bör nämnden säkerställa att de myndighetsbeslut som tas, till exempel rörande utbetalt ekonomiskt bistånd, tillfälligt boende eller antagning till vuxenutbildning, i så stor utsträckning som möjligt är korrekt i relation till lagrum, riktlinjer och praxis. Det bör även säkerställas att de insatser som ges i form av arbetsmarknads- och etableringsinsatser och undervisning leder till så kort väg till egen försörjning som möjligt. En Huddingebo i behov av nämndens verksamhet ska få de insatser som är fastställda enligt lag, genom en effektiv beslutsprocess där optimering av utbud och timing för att nå egen försörjning görs utifrån individuella förutsättningar. Målsättningen är att nämndens verksamhet är högkvalitativ och kostnadseffektiv och uppvisar en snabbare positiv utveckling än i socioekonomiskt jämförbara kommuner.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Utbetalt ekonomiskt bistånd (enl SoS inkl flyktinghushåll)	724	¹⁾	¹⁾	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt
Nettoverksamhetskostnader, ekonomiskt bistånd* och arbetsmarknad	³⁾	³⁾	³⁾	64,2 mnkr ²⁾	64,2 mnkr ²⁾
Avslagsbeslut som överklagas och ändras av Förvaltningsrätten (%)	³⁾	³⁾	³⁾	<5	<5

* Exklusive utbetalt ekonomiskt bistånd.

¹⁾ Uppgifter för indikator har ännu inte publicerats.

²⁾ Indikatorn är ny för 2022 varvid målvärde 2030 kan justeras i kommande verksamhetsplaner för att vara ändamålsenlig i förhållande till trend. 64,2 mnkr är budget 2022.

³⁾ Indikatorn är ny från 2022 varvid uppgifter för föregående år saknas.

Nämndens uppdrag till förvaltning
Utveckla uppföljning av effektivitet och upplevd relevans i kommunens arbetsmarknadsinsatser
Tillse att nyutvecklade kontrollverktyg, gällande utbetalning av ekonomiskt bistånd, tas fram i samband med genomförandet av den utökade digitaliseringen av verksamhetens processer.

Nämndmål: Långsiktig ekonomisk hållbarhet

Flera av nämndens verksamheter finansieras genom ett fastslaget enhetspris, till exempel programpris inom gymnasieskolan, kostnad per poäng och kurs inom vuxenutbildningen och schablonersättning per anvisad nyanländ Huddingebo. Kostnaden för dessa verksamheter styrs av antalet "enheter", det vill säga hur många Huddingebor som tar del av insatsen. Ju effektivare verksamheten drivs, desto större blir flexibiliteten som behövs för att parera för ändringar i efterfrågan och genomföra kvalitetshöjande åtgärder och investeringar, till exempel i kompetensutveckling och digitalisering av pedagogiska verktyg inom utbildningsverksamheten. Nämndens målsättning anger att samtlig verksamhet ska drivas på ett långsiktigt hållbart sätt med en balanserad ekonomi, vilket kräver större marginal i relation till förväntade intäkter och kostnader inom det löpande verksamhetsåret. Det pågående och kontinuerliga effektiviseringsarbetet, till exempel i form av samverkan kring resurser, bidrar till att skapa denna marginal. Stor potential finns i ett mer effektivt lokal- och bostadsutnyttjande samt utveckling av gemensamma digitala plattformar med liknande verksamheter inom andra förvaltningar, vilket är prioriterade aktiviteter i det kommunövergripande effektiviseringsarbetet.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Budgethållning (%)	0,4	-0,2	¹⁾	1	Nämnden ska ha ett så stort eget kapital som regelverket tillåter.

¹⁾ Uppgifter för indikatorena har ännu inte sammanställts.

Nämndens uppdrag till förvaltning
Genom att använda kommunens lokaler på ett effektivare och flexibla sätt frigöra lokaler för föreningsliv, invånare och andra kommunala verksamheter.
Ta fram strukturprogram för gymnasieverksamheten i samverkan med kommunstyrelsens förvaltning och beskriva behovet av lokaler för Sjödalsgymnasiet på lång sikt i enlighet med beslut i kommunstyrelsen 2021-09-11.
Utveckla en ny modell för en fördjupad lokalbehovsprognos för gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområden.

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Verksamheterna har tillgång till rätt kompetens för uppdraget

I den årliga medarbetarenkäten mäts utfallet på indexet "Hållbart medarbetarengagemang", vilket är en samlingsindikator som delas in i tre delindex; motivation, ledarskap och styrning. Detta mått mäter förutsättningarna för medarbetarnas engagemang och organisationens och chefernas förmåga att ta tillvara och utveckla engagemanget. Indikatorn ger en bra bild av medarbetarnas upplevelse av nämndens attraktivitet som arbetsgivare.

Lika viktigt som att medarbetare upplever att de har en god och engagerande arbetsmiljö där de vill stanna kvar och utvecklas är att nämnden genom dess anställda har tillgång till rätt mängd av adekvat kompetens för att bedriva kvalitativ och effektiv verksamhet och uppnå målen. Hög sjukfrånvaro påverkar tillgången på resurser negativt, och arbete för hög frisknärvaro bör prioriteras till förmån för såväl individer som verksamhet. Det finns en farhåga att de utökade möjligheterna till distansarbete kan komma att öka den så kallade sjuknärvaron, att det är möjligt att arbeta fast man är sjuk. Detta bör motverkas i möjligaste mån genom gemensamt ansvarstagande och tät dialog mellan chefer och medarbetare. Risken bör också tas i beaktande vid analys av sjunkande sjukfrånvaro.

Det är viktigt att nämndens medarbetare har tid och kraft att utveckla sin kompetens och den verksamhet de arbetar i. Det kan till exempel handla om omvärldsbevakning, utveckling och/eller implementering av modernare arbetsverktyg och arbetsätt, deltagande i projekt, med mera.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	3)	78	77	>78	Länssnitt
Chefer upplever att de kan rekrytera, behålla samt har adekvat tillgång till personal med kompetens för att driva verksamheten (%)	1)	1)	1)	60	90
Sjukfrånvaro, totalt (%)*	5,1 %	5,6 %	2)	<5,5	<5

* Per november

1) Indikatorn är ny för 2022 varvid uppgifter för föregående år saknas.

2) Uppgifter för indikatorerna har ännu inte sammanställts.

3) Uppgift för indikatorn saknas då gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen bildades under 2019.

En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Tidiga insatser och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden

Nämndmål: Alla elever utvecklas mot högt ställda kunskapskrav

I Huddinge är en övergripande målsättning att alla elever lägst uppnår godkända resultat och att fler ska klara gymnasiestudierna inom tre år. Sedan ett antal år är trenden negativ för kunskapsutvecklingen inom yrkesprogrammen. Fördjupad analys ska genomföras i syfte att identifiera orsaker, för efterföljande framtagande av kraftfull åtgärdsplan.

En trygg miljö samt god psykisk hälsa främjar inlärningen och resultatutvecklingen för elever. Effektiva insatser för skapande av trygghet och god elevhälsa är prioriterade i samtliga skolformer inom nämndens ansvarsområde.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, högskoleförberedande program	14,3	14,4	14,8	14,9	Topp tre av jämförelsekommunerna
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, yrkesprogram	12,2	12,5	12,2	12,5	Genomsnitt liknande kommuner gymnasieskola
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program (%) ³⁾	74,4	76,3	80,8	81,0	Topp tre av jämförelsekommunerna
Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesförberedande program (%) ³⁾	58,0	55,6	55,7	59,0	Genomsnitt liknande kommuner gymnasieskola
Elever som anger att de är trygga på sin gymnasieskola exklusive språkintrödnings (%)	74	80	85	>85	>Länssnitt
Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom grundläggande vuxenutbildning (%)	76,3	76,8	73,4	76	Länssnitt
Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom gymnasial vuxenutbildning (%)	81,2	81,8	82,8	85	Länssnitt
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare (%) ⁴⁾	36	33	1)	>36	>Länssnitt

Samtliga indikatorer avser kommunal huvudman, Huddinge.

1) Uppgifter för indikatorn har ännu inte publicerats.

3) De nationella programmen är avsedda att genomföras på tre år. Indikatorn "gymnasieelever med examen inom tre år" redovisar andelen elever som påbörjat ett nationellt program i Huddinges kommunala skolor och tagit en examen inom tre år. Samtliga elever som påbörjade studierna i Huddinges kommunala skolor omfattas, oavsett om eleven därefter har bytt skola. Anledningen till att elever inte uppnår gymnasieexamen inom tre år kan till exempel vara förlängd undervisning, avbrott, att eleven börjat om på ett nytt program eller genomfört utlandsstudier.

4) För vuxenutbildning och SFI finns endast officiell statistik för nivån "godkänd", det vill säga E.

Nämndens uppdrag till förvaltning
Genomför fördjupad analys av orsaker bakom resultatutvecklingen inom gymnasieskolans yrkesprogram och identifiera åtgärder.
Utveckla modell för mätning av förädlingsvärde inom gymnasieverksamheten.
Utreda en försöksverksamhet med lärarassistenter i skolan för mer tid med eleverna.
Inventera och säkerställa att kompetens, rutiner och organisation finns för att möta elever i behov av särskilt stöd, elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt särskilt begåvade och högpresterande elever.

Nämndmål: Fler unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv

Nämnden ska underlätta för unga att etablera sig i arbets- och samhällsliv genom ett utvecklat och effektivt arbete inom det kommunala aktivitetsansvaret, feriepraktik och ung företagsamhet.

Forskning visar att gymnasieexamen är den enskilt viktigaste faktorn för långsiktig etablering på arbetsmarknaden. Syftet med det lagstadgade kommunala aktivitetsansvaret är att se till att så många ungdomar och unga vuxna som möjligt lämnar nämndens verksamheter med en examen motsvarande gymnasial nivå. Många unga som hoppar av skolan har dock särskilda orsaker eller behov som gör att ungdomen kan ha större nytta av andra insatser på väg mot återgången till studier och examen, till exempel praktik eller arbetsmarknadsinsatser. Genom individuell bedömning och vägledning går de flesta unga som kommer i kontakt med verksamheten inom det kommunala aktivitetsansvaret vidare till någon form av studier eller arbete. Målsättningen är därför att nå en allt högre andel av ungdomarna inom det kommunala aktivitetsansvaret. Det är också viktigt att arbeta förebyggande inom såväl grundskola som gymnasieskola för att minska antalet ungdomar som aldrig påbörjar, eller hoppar av, gymnasiestudierna.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som deltagit i minst en åtgärd (%)	15	11,9	¹⁾	>14	>30
Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som har tagit del av åtgärd och går vidare till gymnasiestudier (%)	31	41,5	¹⁾	>41,5	>60

¹⁾ Uppgifter för indikator har ännu inte publicerats.

Kommunfullmäktigemål: Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun

Nämndmål: Fler Huddingebor är i egen försörjning

Att beviljas ekonomiskt bistånd ska i normalfallet vara en tillfällig lösning och utgångspunkten är att individer har egna resurser. Nämndens arbetsmarknadsinsatser ska vara effektiva och snabbt leda till en matchning, mot reguljär arbetsmarknad i första hand, mot studier eller statliga arbetsmarknadsinsatser i andra hand, och mot praktik och/eller subventionerade arbeten i kommunal verksamhet i tredje hand.

För att skapa goda förutsättningar för egen försörjning ska nämndens verksamheter samverka med externa aktörer såsom Arbetsförmedlingen, näringsliv och föreningar. Nämnden samverkar också med andra instanser inom samordningsförbundet Huddinge, Botkyrka, Salem (HBS), där individer som har eller haft insatser från flera myndigheter deltar i projekt i syfte att röra sig närmare arbetsmarknaden.

Förutsättningarna för framgångsrik verksamhet påverkas av socioekonomiska faktorer, som till exempel demografi och konjunktur. Målsättningen är att trenden för nämndens verksamhet ska vara bättre än genomsnittet för socioekonomiskt jämförbara kommuner.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd (%)	86	82	¹⁾	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbete eller studera (%)	41	40	¹⁾	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt
Vuxna biståndstagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (antal)	579	583	¹⁾	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt	Bättre trend än genomsnittet av liknande kommuner socioekonomiskt

¹⁾ Uppgifter för indikatorerna har ännu inte publicerats.

Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Verksamheten bidrar till sänkt klimatpåverkan

Nämnden bidrar till uppfyllelse av det övergripande målet genom en kvalitativ och ändamålsenlig kunskapsspridning om hållbar livsstil och utveckling till elever och nyanlända. Ju fler Huddingebor som får denna kunskap, desto fler kommer att göra klimatsmarta val.

Inom nämndens verksamheter finns flera källor till växthusgaser, främst kopplat till verksamhetslokaler och transporter. Det bästa sättet för nämnden att minska sin klimatpåverkan är effektivare nyttjande av lokaler, vilket åstadkoms genom kontinuerlig utvärdering av behov och efterföljande anpassning av inhyrd yta. Rådighet över val av energikällor, materialval vid ombyggnation och dylikt ligger hos hyresvärden.

Transportalternativ med låg klimatpåverkan ska vara förstahandsval rörande medarbetares resor inom arbetet, liksom för elevers och klienters resor inom ramen för utbildning eller insatser. Nämndens fordonsflotta kommer att vara helt fossiloberoende senast vid utgången av 2023, se bilaga 2: *Plan för omställning till fordon med fossilfri drift*. Klimatsmarta alternativ för medarbetares transporter till och från arbetet ska främjas, till exempel genom utnyttjande av distansarbetsmöjligheter, ökad andel helt digitala möten samt verksamhetslokaler nära kollektivtrafik.

Genom ett minskat matsvinn och miljösmarta val inom ramen för kommunens upphandlade utbud rörande varor och livsmedel hushållar nämnden med begränsade resurser och bidrar till att uppfylla kommunens mål i miljöprogrammet, avfallsplanen samt Agenda 2030. Miljöpåverkande aspekter ska beaktas vid samtliga upphandlingar som genomförs av nämnden.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Matsvinn i kommunala gymnasieskolor (gram/portion/dag)	30	36	¹⁾	<30	<20
Elever som anger att skolan har bidragit till att öka medvetenheten om ekologisk hållbar utveckling (%)	²⁾	²⁾	²⁾	60	75

Indikatorerna avser kommunal huvudman, Huddinge.

¹⁾ Uppgifter för indikatorn har ännu inte sammanställts.

²⁾ Indikatorn är ny för 2022 varvid uppgifter för föregående år saknas.

Drift- och investeringsbudget

Planerad budget framgår nedan i grova drag. Budgeteten bygger på tilldelade ramar och utfallsbaserade bedömningar om intäkter, och innehåller ingen generell uppräknig för ökade priser, hyror eller löner. Ramen har ökats med cirka 10 miljoner kronor jämfört med ramen för föregående år hänfört till ökade volymer för elever i gymnasiet och reglering av hyreskostnader till följd av nya avtal.

Nämndens kostnader är till största delen för personal. "Köp av verksamhet" står för ersättning till andra skolhuvudmän där gymnasieelever bosatta i Huddinge studerar. Även denna kostnad utgörs till största delen av utförarnas personalkostnader. De totala kostnaderna ska alltså inte stiga till följd av ökning av löner, priser och hyror, vilket ställer tydliga krav på fortgående effektiviseringar och prioriteringar. Övriga större kostnadsposter rör främst lokaler och ekonomiskt bistånd.

Länsprislistan för nationella program i gymnasierregionen räknas upp med 1,5 procent. Då Huddinge är en "nettoköpare" av gymnasieplatser så kommer detta att påverka helhetsekonomin negativt. Ökningen bedöms dock nämnden kunna hantera tack vare sjunkande kostnader för utbetalt försörjningsstöd, vilket är justerat i den tilldelade budgetramen.

Samtliga statsbidrag (se tabell nedan) är inräknade i budget.

Resultaträkning

Verksamhet, tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter	341 700	346 322	306 000
Personal	-403 900	-416 792	-401 500
Bidrag kostnader	-80 300	-84 000	-72 000
Köp av verksamhet	-455 900	-447 878	-446 400
Övrigt	-204 600	-185 263	-184 303
Verksamhetens kostnader	-1 144 700	-1 133 933	-1 104 203
Årets resultat	-803 000	-787 611	-798 203
Varav uttag Eget kapital	-3 500	0	0
Balansresultat	0	0	0
IB Eget kapital	16 900	800	800
Resultatöverföring	0	0	0
UB Eget kapital	800	800	800

Driftbudget per verksamhet/ansvar

Utvecklingen under denna period ligger i volymbaserade ökning inom utbildningsverksamheten och volymbaserade minskningar inom ekonomiskt bistånd och flyktningmottagandet..

Verksamhet, tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022
Total	-803 000	-787 611	-798 203
Nämnd och ledning	-31 900	-24 222	-25 520
Ungdomsgymnasiet	-507 400	-508 344	-520 404
Gymnasiesärskola och Särvox	-24 900	-24 867	-34 437
Vuxenutbildning (inkl SFI)	-69 600	-69 216	-77 648
Ekonomiskt bistånd	-107 700	-106 820	-95 820
Arbetsmarknadsåtgärder	-33 900	-38 613	-40 375
Flyktningmottagande	-27 700	-15 529	-4 000

Extern finansiering

Extern finansiering (tkr)	Bidrag	Kostnad	Netto	Inräknat i budget	Nämndmål
Skolverket	30 000	30 000	0	30 000	Alla elever utvecklas mot högt ställda kunskapskrav
Migrationsverket	26 000	26 000	0	26 000	Fler Huddingebor i egen försörjning
Arbetsförmedlingen	6 500	6 500	0	6 500	Fler Huddingebor i egen försörjning
Övrigt	5 000	5 000	0	5 000	Långvarig ekonomisk hållbarhet
Summa	67 500	67 500	0	67 500	

Investeringar

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens investeringsbudget består av investeringar till följd av löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning. Investeringsbudgeten för 2022 uppgår till 2 miljoner kronor.

Plan för internkontroll

Struktur för nämndens internkontrollarbete

God förvaltning inrymmer intern kontroll för att säkerställa att verksamheten fungerar i enlighet med lagstiftning och kommunens regelsystem. Fokus är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. God intern kontroll förverkligas på alla nivåer i organisationen genom systematik, processer och rutiner för god ordning och efterlevnad av lagar och regler. Ett kontinuerligt arbete för att höja riskmedvetenheten på alla nivåer i organisationen genomförs.

Inom nämndens verksamheter finns såväl generella som specifika risker som identifieras och hanteras inom ramen för det systematiska kvalitetsledningsarbetet. Dessa risker kan, beroende på sannolikhet och potentiell effekt, lyftas till nämndens internkontrollplan alternativt bevakas inom ramen för egenkontroll i respektive verksamhet.

I samband med verksamhetsplaneringen inventeras behov av uppdaterad internkontrollplan på nämndnivå genom att strukturerat identifiera, analysera och värdera risker genom en så kallad riskanalys. Riskanalysen görs utifrån risker och händelser som kan påverka verksamhetens möjlighet att nå de av kommunfullmäktige fastställda målen och verksamheternas åtaganden utifrån nämndens budget. Inom ramen för riskanalysen används också uppföljning av innevarande års internkontroll i alla delar av verksamheten för att identifiera risker. Riskerna kan grovindelas i fyra olika områden:

- Strategiska risker – risker som påverkas av yttre faktorer och omvärldsförändringar som kommunen som organisation endast har ett begränsat inflytande över, t.ex. krig och flyktingströmmar
- Operativa risker – risker som oftast påverkas av interna faktorer som till exempel avbrott i olika system, säkerhetsrisker i tjänsteutövningen, organisation, ledning och styrning.
- Finansiella risker – avser både externa risker och interna risker kopplat till ekonomi
- Efterlevnadsrisker - avser risker relaterade till att regelverken inte följs. Det kan exempelvis röra sig om legala risker, rättssäkerhet, risker för förtroendeskada, mutor och jäv.

Riskerna värderas utifrån sannolikhet att de inträffar och hur allvarliga konsekvenser de kan få. Utifrån värdet prioriteras vilka risker som ska läggas in i kommande års internkontrollplan. För särskilt allvarliga risker krävs planering och genomförande av riskreducerande åtgärder. För mindre allvarliga risker genomförs systematiska kontroller för att upptäcka om riskerna inträffat.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens interna kontrollplan har stort fokus på strategiska och operativa risker, i form av yttre eller interna faktorer som försvårar utförandet av grunduppdraget. Flera av dessa har potentiella konsekvenser som gör att de också är så kallade finansiella risker.

I planen ingår också ett antal generella risker för alla nämnder. Dessa har identifierats, och kommer att följas upp, av kommunstyrelsens förvaltning, och har sin tyngdpunkt på uppföljning av att ekonomiska rutiner, lagar och policys följs samt att redovisningen är rättvisande och tillförlitlig, så kallade efterlevnadsrisker.

Riskreducerande åtgärder

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
God ekonomi och effektiv verksamhet – Ekonomisk hållbarhet	Risk för kompetensbrist på grund av sjukfrånvaro och personalomsättning för personer med nyckelkompetenser, vilket kan påverka möjligheten att bedriva kärnverksamhet, stödverksamhet samt genomföra digitaliseringsåtgärder	Säkerställa kompetens inom nyckelområden med kompetensspridning inom enheter samt formalisera rutiner och processer.
	Risk för negativa ekonomiska konsekvenser till följd av ofullständiga processer runt antagning	Säkerställa avtalsenlig ersättning enligt länsprislstan och kommunens egen prislista för program och särskilda tillägg, föra dialog regionalt om tillgång och fördelning av platser för elever med särskilda behov och fysiska funktionsnedsättningar.
	Risk för brister i behandlingen av personuppgifter	Arbeta med att säkerställa behandlingen av personuppgifter inom nämndens ansvarsområde genom att bygga upp behandlingsregister, upprätta en incidenthanteringsorganisation, genomföra kompetenshöjande insatser, genomföra systemsäkerhetsanalys av G-suite, tillse tillgången till jurist och arkivarie med delansvar för dataskydds- och arkivfrågor.
En kommun där människor trivs och växer – Social hållbarhet	Risk för avhysning av barnfamiljer inom nämndens målgrupper med anledning av att hyresvärdar ökat arbetet med att minska otillåten andrahandsuthyrning	Ökat fokus på vräkningsförebyggande arbete i dialog med hyresvärdar och klienter kombinerat med effektiva och ändamålsenliga insatser för tillfälligt boende och stöd till hållbart eget boende över tid.
	Risk för hot eller våld med personskada och/eller varumärkesskada till följd	Se över och säkerställ krishanteringsplaner och rutiner inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet som checklista för hot och våld i arbetsmiljön.
	Risk för jäv eller otillbörlig påverkan	Fortsatt utveckling av systematiska kontroller, öka medarbetares och förtroendevaldas kännedom om risken genom regelbunden information eller utbildning.
	Risk för allvarliga samhällsstörningar, exempelvis översvämningar, omfattande elavbrott med följd att verksamheten inte kan bedrivas. En allvarlig konsekvens kan vara bristande möjlighet att betala ut ekonomiskt bistånd	Färdigutveckla förvaltningens krisledningsgrupp samt säkerställa rutiner för krishantering. Upprätta rutiner och samarbeten för scenarion om allvarliga samhällsstörningar.

Systematiska kontroller

Mål / process	Systematisk kontroll	Varför görs kontrollen?
Upphandlingsprocess	Kontroll av inköp överstigande fastställd direktupphandlingsgräns	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder.
	Kontroll av att direktupphandlingar utförs av certifierade beställare samt att direktupphandlingar över 50 000 kronor dokumenteras enligt kommunens riktlinjer	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder.
	Kontroll av att inköp sker från kommunens ramavtal, i de fall sådana finns	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder
Representation	Stickprov via manuell granskning (konton och underlag)	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder.
Redovisning	Kontroll av moms i samband med IT-utrustning överstigande 100 000 kr	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder.
Löneutbetalning	Granska ej hanterade poster som är lönepåverkande	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder.
	Granskning av ej attesterade utanordningslistor	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder.
Personuppgifts-hantering	Granskning av personuppgiftsbiträdesavtal	Kommunstyrelsen har identifierat risken som förvaltningsövergripande och kommer genomföra kontrollen för samtliga nämnder.

Plan för uppföljning och insyn

Varje nämnd ska enligt kommunens *Program för uppföljning och insyn av verksamhet som bedrivs av privata utförare* följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi när de agerar i konkurrens med privata utförare.

Inom gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden anordnas svenska för invandrare (sfi) och gymnasial vuxenutbildning av auktoriserade utbildningsanordnare. Nämnden auktoriserar utbildningsanordnare som uppfyller kraven för att bedriva utbildning.

Huddinge kommun ingår i ett formaliserat samarbete med Botkyrka, Nykvarn, Salen och Södertälje, det så kallade Vux 5.

Uppföljning

Verksamheten hos auktoriserade utbildningsanordnare följs systematiskt utifrån de krav som ställts i förfrågningsunderlag och avtal. Utbildningsanordnarna lämnar in en årsrapport en gång per år och utifrån rapporten genomförs kvalitets- och resultatdialoger med respektive utförare med syfte att följa upp att verksamheten bedrivs enligt avtal, skollag och förordningar. Vidare genomförs både oanmälda och anmälda verksamhetsbesök två gånger per år.

Uppföljnings- och analysmetoder utvecklas tillsammans inom Vux 5 liksom med utbildningsanordnarna. Orsaker till vikande trender analyseras vidare och åtgärder sätts in.

Uppföljning av verksamhet hos auktoriserade utbildningsanordnare redovisas i samband med delårsredovisningar eller kvalitetsberättelsen.

Källförteckning

Kommunfullmäktiges mål/ prioritering	Nämndmål	Indikatorer	Källa/Kolada-ID
Skattemedel används effektivt	Rätt insatser till rätt person i rätt tid	Utbetalt ekonomiskt bistånd (enl SoS inkl flyktinghushåll)	Kolada (U31001)
		Nettoverksamhetskostnader, ekonomiskt bistånd* och arbetsmarknad	Huddinge kommun (UBW)
		Avslagsbeslut som överklagas och ändras av Förvaltningsrätten	Huddinge kommun (Lifecare)
	Långsiktig ekonomisk hållbarhet	Budgethållning (%)	Huddinge kommun (LIS)
	Verksamheterna har tillgång till rätt kompetens för uppdraget	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Huddinge kommun (Medarbetarenkäten), Kolada (U00200)
		Chefer upplever att de kan rekrytera, behålla samt har adekvat tillgång till personal med kompetens för att driva verksamheten (%)	Huddinge kommun (egen mätning)
Sjukfrånvaro, totalt (%)		Huddinge kommun (LIS)	
Tidiga insatser och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden	Alla elever utvecklas mot högt ställda kunskapskrav	Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, högskoleförberedande program	Kolada (N17492)
		Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, yrkesprogram	Kolada (N17493)
		Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program (%)	Kolada (N17453)
		Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesförberedande program (%)	Kolada (N17452)
		Elever som anger att de är trygga på sin gymnasieskola exklusive språkintrödnings (%)	Stockholms läns gemensamma gymnasieenkät
		Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom grundläggande vuxenutbildning (%)	Huddinge kommun (Alvis)
		Elever med kunskaper motsvarande betyget E inom gymnasial vuxenutbildning (%)	Huddinge kommun (Alvis)
		Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare (%)	Kolada (N18409)
	Fler unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv	Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som deltagit i minst en åtgärd (%)	Skolverket
		Ungdomar 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som har tagit del av åtgärd och går vidare till gymnasiestudier (%)	Skolverket
Arbete och företagsamhet lägger grunden för en framgångsrik kommun	Fler Huddingebor är i egen försörjning	Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd (%)	Kolada (U31462)
		Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbete eller studera (%)	Kolada (U40455)
		Vuxna biståndstagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (antal)	Kolada (N31814)
Minska klimatpåverkan	Verksamheten bidrar till sänkt klimatpåverkan	Matsvinn i kommunala gymnasieskolor (gram/portion/dag)	Huddinge kommun (egen mätning)
		Elever som anger att skolan har bidragit till att öka medvetenheten om ekologisk hållbar utveckling (%)	Stockholms läns gemensamma gymnasieenkät

Bilaga 4- Uppföljning av handlingsplan för Södalsgymnasiet

Fokusområde	Vad	Syfte	När	Status	Uppföljning
Ekonomi i balans	Intensifierad ekonomi- och resultatuppföljning	Snabbt fånga upp avvikelser från plan	Löpande	● Löpande arbete	Rutin för att intensifierad ekonomi- och resultatuppföljning upprättad och följs. Effekter förväntas på kort- och lång sikt.
	Anpassa kostnader till intäkter	Nå ekonomi i balans	Löpande	● Löpande arbete, påbörjat	Anpassningar av kostnader har genomförts. Antal anställda på Södalsgymnasiet har minskat med 12 årsarbetare december 2021 jämfört med december 2020. Den ackumulerade kostnaden för 2021 har minskat med 11,2 mnkr jämfört med föregående år, där personalkostnader avser 9,6 mnkr. Ett pågående arbete sker för att fylla klasserna i årskurs 2 och 3 för att få en budget i balans. Det finns en oro att beslut om nytt kommunhus i Södalsgymnasiet nuvarande lokaler kan påverka kommande intäkter i form av förändrat sökmönster.
	Utreda förutsättningar att lämna TK-huset	Lägre lokalkostnader, mer sammanhållen skola	Våren 2021	✓ Klart	Skolan har klivit ur stora delar av TK-huset, dock kvarstår VVS-programmet i lokalerna. Åtgärden är kopplad till dnr GAN-2021/105 om estimerade kostnader för omlokalisering av VVS-programmet, dnr KS-2019/504 om nytt kommunhus samt uppdrag i verksamhetsplan 2022 om nytt strukturprogram för gymnasieskolorna som redovisas separat.
Trygghet	Planera för hållbar avveckling av hantverksprogrammet, inriktning frisör	Anpassa utbud till efterfrågan	Våren 2021	✓ Klart	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutade om programutbud för 2022 i oktober där hantverksamprogrammet inte längre ingår i programutbudet. Inga elever antogs till programmet hösten 2021.
	Genomför avveckling av teknikprogrammet genom samarbete med Huddingegymnasiet	Anpassa utbud till efterfrågan	2021	✓ Klart	Teknikprogrammet har avvecklats och kvarvarande elever har fortsatt sina studier på Huddingegymnasiet.
	Fortsatt genomförande av åtgärder ur rapporten från <i>Tryggare Sverige</i> .	Öka den upplevda tryggheten	Löpande	● Löpande, arbete	Åtgärder för att öka tryggheten i enlighet med rekommendationer från Tryggare Sveriges rapport har genomförts, bland annat har lokalerna renoverats och trygghetsskapande förändringar genomförts utifrån rekommendationerna, utgångar stängts, caféet omlokaliseras och TK-huset delvis avvecklats. Andelen elever på Södalsgymnasiet som anger att de är trygga har ökat med tio procentenheter 2021 jämfört med föregående år.
	Ökat antal trygghetsmätningar som underlag för analys och åtgärd	Öka den upplevda tryggheten	2021	✓ Klart	Södalsgymnasiet mäter tryggheten med löpande intervall via mentorerna i klassrummet.

Fokusområde	Vad	Syfte	När	Status	Uppföljning
	Översyn av lokalutnyttjande	Åstadkomma en sammanhållen skola	Våren 2021	● Löpande arbete	Samt uppdrag i verksamhetsplan 2022 om nytt strukturprogram för gymnasieskolorna som redovisas separat.
	Fortsatt utveckling av värdegrund och skolkultur	Åstadkomma en sammanhållen skola	Löpande	● Löpande arbete	Värdegrundsfrågor och skolkultur är ett prioriterat område inom skolan.
	Vidareutvecklat samarbete runt trygghetsfrågor med andra förvaltningar och lokalpolis	Samsyn och samarbete för ökad trygghet i och runt skolan	Löpande	● Löpande arbete	Vidareutvecklat samarbete med andra förvaltning och lokalpolisen, bland annat genom en gemensam rutin med socialförvaltningen.
	Aktiv preventionssamordning inom ramen för befintligt uppdrag för SOF	Samsyn och samarbete för ökad trygghet i och runt skolan	Löpande	● Löpande arbete	En gemensam rutin med socialförvaltningen är framtagen och en gemensam konferensdag har genomförts under hösten.
Programutbud	Stärka förutsättningarna för VVS-programmet	Hållbar ekonomi för programmet	2021	● Löpande arbete, påbörjat	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden tog 2021-05-05 § 4 del av förstudien <i>Flytt av VVS-programmet</i> . Nämnden uppdrog åt förvaltningen att komplettera förstudien med en nettokostnadskalkyl inklusive finansieringsplan. Åtgärden är kopplad till dnr KS-2019/504 om nytt kommunhus samt uppdrag i verksamhetsplan 2022 om nytt strukturprogram för gymnasieskolorna som redovisas separat. Noterbart är att VVS- och fastighetsprogrammet kräver specialsalar vid en flytt till nya lokaler.
	Se över programutbudet	Stärka skolans attraktionskraft och skapa skolor med bättre ekonomisk resiliens	Våren 2021	✓ Klart	Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutade om programutbudet för 2022 i oktober. I maj beslutade gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden om en gemensam avsiktsförklaring mellan kommunerna i kluster syd om gemensamt programutbud inom yrkesprogrammen och inom yrkesintroduktion i syfte att främja ett balanserat utbud av platser.
	Stegvis implementering av hållbarhetsprofil	Stärka skolans attraktionskraft	Löpande	✓ Klart	Hållbarhetsprofil har utarbetats för samtliga program och kommer att implementeras stegvis för nya årskurser, exempelvis har samarbete inletts med IKEA.

Bilaga 4 - Uppföljning av handlingsplan för Sågbäcksgymnasiet och Huddingegymnasiet

Fokusområde	Vad	Syfte	När	Status	Uppföljning
Ekonomi i balans	Intensifierad ekonomi- och resultatuppföljning	Snabbt fånga upp avvikelser från plan	Löpande	● Löpande arbete	Rutin för att intensifierad ekonomi- och resultatuppföljning upprättad och följs. Effekter förväntas på kort- och lång sikt.
	Anpassa kostnader till intäkter genom att anpassad struktur, arbetssätt och utveckla delar för gemensam "drift"	Bibehålla ekonomi i balans	Löpande	● Löpande arbete, påbörjat	Kostnadsanpassningar har vidtagits för att hålla budget. Vissa effekter förväntas få genomslag med en viss eftersläpning. Antal anställda på Sågbäcksgymnasiet har minskat med 4 årsarbetare december 2021 jämfört med december 2020. Den ackumulerade kostnaden 2021 har minskat med 2,4 mnkr jämfört med 2020, varav 1,8 mnkr avser personalkostnader.
Utveckling av respektive skolas skolkultur och stärkta studieresultat på Sågbäcksgymnasiet	Utveckla samarbete och samutnyttjande av resurser inklusive lokaler	Liknande skolkultur i de båda skolorna	2021	✓ Klart	Befintligt samarbete med samutnyttjande av resurser har utvecklats i syfte att uppnå liknande skolkultur i båda skolorna.
	Öka interaktion och informationsutbyte mellan personal på olika nivåer	Liknande skolkultur i de båda skolorna	2021	✓ Klart	Interaktionen har ökat genom gemensamma nätverk och utarbetade samarbeten specifikt mellan skolorna exempelvis med gemensamma undervisningsgrupper. Arbetet pågår långsiktigt.
	Gemensamt kollegialt lärande med initialt fokus på befintlig distansundervisning	Liknande skolkultur i de båda skolorna	2021	✓ Klart	Gemensamt utbyte har skett under pandemin. Från hösten genomförs undervisningen som närundervisning.
	Utreda förutsättningar för yrkesprogram och utökat AST-program på HGY	Större inslag av yrkesprogram och ökad blandning av elevunderlag på HGY	2021	✓ Klart	Förutsättningarna har utretts om utökat AST-program på Huddingegymnasiet. Utökning av AST-program kommer istället ske på Sågbäcksgymnasiet där bättre förutsättningar finns.
	Utreda förutsättningar för utökat samarbete rörande högskoleförberedande program	Ökad andel högskoleförberedande program i Sågbäcksgymnasiet	Våren 2021	✓ Klart	Förutsättningarna har utretts. Ingen ökning av andel högskoleförberedande program är planerad, däremot sker ett utökat samarbete mellan skolorna i enlighet med punkt 3 ovan mellan yrkesprogram och högskoleförberedande program.
	Fortsatt utveckling av värdegrund och sammanhållen skolkultur inom Sågbäcksgymnasiet	Ökat studiefokus och stärkta skolresultat på Sågbäcksgymnasiet	Löpande	● Löpande arbete	Ett fokusområde på Sågbäcksgymnasiet är värdegrundsarbete som den nya rektorn prioriterar.

HBS Samordningsförbundet
HUDDINGE BOTKYRKA SALEM

Samverkan mellan kommun, region, arbetsförmedling och försäkringskassa

Huddinge

Rapport förstudie

Startplats Ung

”Om jag springer ett lopp och bara en person har kartan och jag kommer efter, då kan jag inte nå målet utan då måste någon komma tillbaka och hämta upp mig”

Huddinge september 2021

Rapportförfattare: Sophie Berglöf och Elin Asplund, Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem. I arbetet med att ta fram material till förstudien har även Micaela Holmén och Liv Öström Drake från Huddinge kommun deltagit.

Kontaktuppgifter: samordningsforbundethbs@huddinge.se

Innehåll	sid
1. Sammanfattning.....	3
2. Bakgrund	4
3. Problem- och behovsanalys	6
3.1 Att varken arbeta eller studera i unga år kan ge långsiktiga negativa konsekvenser.....	6
3.2 Gruppen unga som varken arbetar eller studerar (uvas) är heterogen.....	7
3.3 För att möta behoven hos uvas behövs samordning och samverkan	7
3.4 Det är svårt att nå uvas	8
3.5 Tilliten till myndigheter	9
4. Metod och arbetssätt.....	10
4.1 Tjänstedesign som metodval.....	10
4.2 Tjänstedesignsprocessens olika steg.....	11
4.3 Lärdomar från användandet av tjänstedesign i denna förstudie.....	12
4.4 Arbetssätt	13
4.5 Avgränsningar.....	15
5. Intressentanalys	16
6. Målgruppsanalys	18
6.1 En heterogen grupp som kräver ett intersektionellt perspektiv.....	18
6.2 Kända riskfaktorer för utanförskap på arbetsmarknaden	18
6.2.1 Uppväxtvillkor och familjesituation	19
6.2.2 Utrikes eller inrikes född	19
6.2.3 Funktionsvariationer	20
6.2.4 Geografiska skillnader	20
6.2.5 Skolresultat.....	21
6.2.6 Psykisk och fysisk hälsa	22
6.2.7 Mobbning, diskriminering, rasism och kränkande behandling.....	22
6.2.8 Beteendeproblem, attityder och kriminalitet	23
6.2.9 Sammanfattning av utmaningar kopplade till målgruppen	24
6.3 Coronapandemins påverkan på ungas etablering	25
6.4 Unga som varken arbetar eller studerar utifrån de horisontella principerna	26
6.4.1 Fördjupad lokal analys utifrån de horisontella principerna.....	26
7. Resultat.....	28
7.1 Resultat från intervjuer med unga	28
7.1.1 Kunskap om vilket stöd som finns och hur myndigheter fungerar.....	28
7.1.2 Kontakt och kommunikation med myndigheter.....	29
7.1.3 Ansvar och förväntningar.....	30
7.1.4 Rätt stöd i rätt tid	31
7.1.5 Konkreta stödinsatser	31
7.2 Användarresa - kommunens information till unga som varken arbetar eller studerar	32
7.3 Resultat från fokusgrupp om tillitsfulla relationer med unga.....	33
8. Slutsatser	35
8.1 Analysseminarium	35
8.2 Styrgruppsmöte.....	35
8.3 Sammanfattande analys.....	36
8.4 Utvecklingsområden.....	38
BILAGA 1 Målgruppsbeskrivning	40
BILAGA 2 Intressentöversyn	50
BILAGA 3 Information till Uvas	55
Referenser	59

1. Sammanfattning

Denna förstudie beskriver och uppmärksammar utmaningar kopplade till unga som varken arbetar eller studerar (uvas) boende i Huddinge kommun. Dessa personer riskerar att hamna i inaktivitet, ekonomisk utsatthet och långvarig arbetslöshet längre tid än de önskar och saknar ofta kunskap om vilket stöd de kan få från samhället för att återuppta sina studier eller stärka sin ställning på arbetsmarknaden.

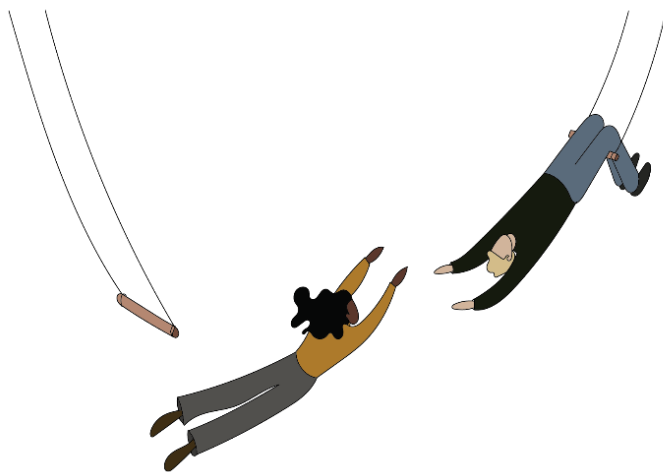
Syftet med förstudien har varit att genom metoden tjänstedesign fånga de ungas egna upplevelser och erfarenheter av hur myndigheter, i synnerhet kommunen, kan nå ut med information, skapa tillitsfulla relationer till uvas och erbjuda dem rätt stöd i rätt tid.

Det finns idag många insatser riktade till unga Huddingebor, men befintligt stöd behöver bli mer tillgängligt, koordinerat och flexibelt. Det saknas kunskap om det stöd som erbjuds målgruppen, inte bara bland de unga, utan även bland professionella.

Uvas är en heterogen grupp som befinner sig i olika livssituationer, vilket behöver beaktas i utformningen av det stöd som erbjuds. Forskning och statistik visar att det finns olika riskfaktorer på individ-, familj- och samhällsnivå som gör att vissa unga löper större risk att hamna i utanförskap. Här behöver myndigheterna arbeta aktivt och förebyggande för att kunna möta personer med sammansatta behov innan det gått för lång tid.

Förstudien föreslår följande sex utvecklingsområden för att fler unga som varken arbetar eller studerar ska få det stöd de behöver, må bättre och öka sina möjligheter till etablering i samhällsliv och arbetsmarknad:

- En utsträckt hand
- Personlig kontakt
- Ett tydligt erbjudande
- Helhetsperspektiv och kontinuitet
- Lotsande stöd och sammanhållen planering
- Vara i aktivitet och befinna sig i ett sammanhang

2. Bakgrund

Att gå från att vara ett barn till att vara vuxen kan för många upplevas som en omvälvande tid. Det handlar om att hitta sig själv och vem man vill vara, men också om att självständigt ta ansvar för sitt vuxna liv. Det innebär inte sällan även en hel del förändringar, så som att flytta hemifrån, få sitt första jobb eller påbörja en högre utbildning. Många strukturer som tidigare fanns i form av skola och vårdnadshavare försvinner och nya ska etableras. Tidigare har kanske kontakterna med myndigheter och institutioner ofta skötts av vårdnadshavare men vid arton får man eget ansvar att hålla dessa kontakter. Det tar tid att stegvis bygga upp sitt vuxenliv med bostad, utbildning, jobb och socialt nätverk. Den nya situationen kan kännas stressande att klara av samtidigt som man ska göra viktiga val och försöka förstå vad man vill göra med sitt liv. Prestationskrav och känslan av att inte kunna hantera livets utmaningar tillsammans med en ökad individualisering och ett överflöd av intryck bidrar till att alltför många unga upplever ohälsa och har svårigheter att ta del av skolväsende, arbetsmarknad och samhällsliv.

Vuxensamhället och dess institutioner förväntar sig generellt sett ett stort eget ansvar från unga att göra "rätt val" i "rätt tid" för att bjudas in i samhällsgemenskapen på lika villkor som den föregående generationen. Detta blir särskilt påtagligt i frågor som rör ungas väg genom utbildningssystemet och förankring på arbetsmarknaden. För vissa blir utmaningarna extra svåra. Samhället behöver då erbjuda stöd för att underlätta etablering i samhällslivet och bidra till god hälsa bland unga vuxna. Samtidigt handlar övergången till vuxenlivet även om en frigörelseprocess och om att få bestämma själv hur man vill ha det i sitt vuxna liv. Samhället kan inte tvinga en ung person att ta emot stöd och insatser. Men när unga personer inte vet vilket stöd som finns, eller har svårt att formulera sitt stödbehov, uppstår en problematik där unga riskerar att hamna utanför både skola och arbetsliv.

Erfarenheten från flera insatser och projekt som har finansierats av samordningsförbund genom åren är att de möter dessa personer senare i livet, när de utvecklat omfattande behov av stöd från flera myndigheter. Att samhället inte har lyckats fångats upp dessa personer och ge dem rätt stöd tidigare är en stor förlust för både den enskilde och för samhället.

Det saknas idag verktyg för att nå unga som inte tar del av myndigheters information, som saknar kunskap om det stöd som finns och som inte självmant söker upp stödet som erbjuds trots att behovet finns. För unga vuxna som lämnat grundskola och gymnasium skapas en gråzon mellan myndigheter kring vem, när och hur gruppen kan sökas upp för att informera, ge kunskap och stöd.

Stödet till uvas är idag uppdelat mellan flera myndigheter och verksamheter med olika ansvarsområden och olika regelverk. För de unga som idag söker samhällets stöd leder uppdelningen av ansvar ofta till olyckliga konsekvenser, t.ex. att stöd uteblir för att man bOLLAS mellan olika aktörer, att det sker onödiga glapp mellan insatser eller att den unges behov av rehabilitering, vägledning, arbetsmarknadsinsatser etc. inte uppmärksammas om behovet omfattar flera behovsområden. För att kunna erbjuda unga vuxna ett adekvat stöd behövs samordning och kunskapsutbyte mellan olika samhällsaktörer.

Denna förstudie utgår också från behovet av att göra representanter från målgruppen mer delaktiga i utvecklingsarbetet för att kunna identifiera rotorsaken till utanförskapet och belysa de behov som unga själva lyfter för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Myndigheterna behöver arbeta aktivt med att upprätta och bibehålla tillitsfulla relationer till unga. Stödet behöver utgå från att stärka de ungas egenmakt och möjlighet att göra egna val som leder till en långsiktigt hållbar samhällsetablering via arbete eller studier.

För att kunna föreslå adekvata utvecklingsområden i arbetet med unga som varken arbetar eller studerar har denna förstudie genomförts med hjälp av metoden tjänstedesign. Metoden har hjälpt oss att, tillsammans med målgruppen och relevanta aktörer, utreda hur samordningsförbundets medlemmar¹, på ett bättre och mer jämlikt sätt än idag, kan möta målgruppens behov av stöd i övergången till vuxenlivet. Förstudien har främst utgått från erfarenheter och exempel utifrån ett Huddinge-perspektiv sett till vilka som intervjuats och den insatskartläggning som gjorts.

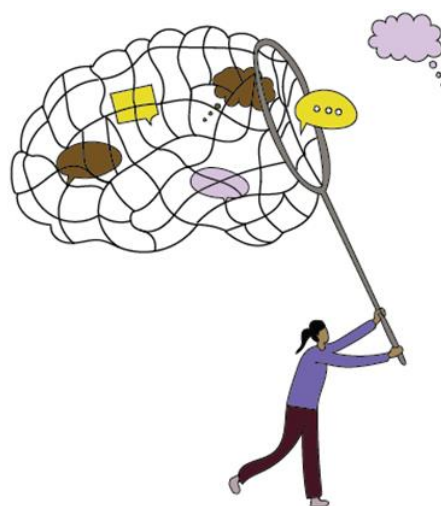

”För att förebygga ett utanförskap är det viktigt att samhällets insatser för dessa ungdomar tar hänsyn till individens förutsättningar, behov och önskemål för att påbörja eller återgå till utbildning, eller ger möjligheter för annan meningsfull sysselsättning. Det är därför enligt förarbetena av vikt att individens behov och önskemål är utgångspunkten för samhällets insatser och inte det offentliga organisering.

Samhällets insatser för ungdomar som varken arbetar eller studerar ska sättas in så snart som möjligt. Insatserna ska vara lätta att förstå för ungdomarna och det ska även vara lätt att hitta rätt i utbudet av erbjudanden och stöd. Vidare är det viktigt att ungdomarna inte bollas mellan olika myndigheter vid samverkan dem emellan.”

Skolverkets allmänna råd

---

¹ Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Huddinge, Botkyrka och Salems kommun samt Region Stockholm.

3. Problem- och behovsanalys

3.1 Att varken arbeta eller studera i unga år kan ge långsiktiga negativa konsekvenser

I Huddinge, liksom i övriga riket, står de offentliga välfärdsaktörerna inför utmaningar kopplade till att ge alla unga goda förutsättningar till ett gott liv och att kunna bidra i arbetsliv och samhälle. Denna förstudie har haft i uppdrag att undersöka varför unga vuxna inte alltid tar del av samhällets stöd, fast de har behov, på sin väg mot egen försörjning och andra viktiga sociala delar i vuxenlivet. En viktig del är att beakta heterogeniteten inom gruppen unga, för att kunna erbjuda jämlika möjligheter till att slutföra sin utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden.

Att lämna skolan och etablera sig på arbetsmarknaden är en viktig del i övergången till att bli vuxen. Pandemin och dess effekter förväntas försvåra många ungas etablering på arbetsmarknaden. Det är rimligt att förvänta sig att unga som lämnat gymnasiet under den pågående pandemin kommer att vara en särskilt utsatt grupp. Generellt har också vägen från utbildning till arbete blivit alltmer krokig och utdragen både i Sverige och i andra länder. Tydliga etablerings- och karriärspår har ersatts av allt fler olika övergångsmönster. Etableringsåldern, då minst 75 procent av en årskull förvärvsarbetar, har ökat från 20-årsåldern under 1980-talet till att stabilisera sig runt 29-årsåldern de senaste tio åren. En del unga går in och ur studier och arbete och mellan stödjande verksamheter i perioder.²

Att som ung sakna arbete under längre period kan innebära negativa konsekvenser på både kort och lång sikt. Ett sätt att försöka minska antalet ungas är att vidta åtgärder för att unga ska fullfölja skolan. Det är därför viktigt att unga i behov av stöd identifieras tidigt.³ Genom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) är kommunerna skyldiga att uppmärksamma och erbjuda insatser till ungdomar under 20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller genomför någon motsvarande utbildning. I första hand ska åtgärderna syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning, i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis arbete.⁴ En utmaning lokalt är dock att KAA i Huddinge bara når cirka 30-50 procent av de unga som är mellan 16 och 20 år och saknar sysselsättning.

Var tionde ung person i Sverige har någon gång i sin ungdom, statistiskt sett, stått utan både arbete och studier och andelen ungas har varit relativt konstant i Sverige över tid. För en majoritet av de cirka 150 000 unga vuxna är det en övergående fas i livet. Det kan handla om personer som har tagit ett sabbatsår efter gymnasiet, är på resande fot, arbetar utomlands eller studerar i utlandet utan studiemedel från CSN. De har troligtvis en kort väg till att sedan etablera sig på arbetsmarknaden eller börja eftergymnasiala studier. Men för knappt var fjärde ungas varar utanförskapet en längre period och riskerar att leda till långvariga negativa effekter på arbetsinkomst även på längre sikt. Sannolikheten att lämnas ungas-gruppen är också betydligt lägre bland unga med en funktionsvariation.

---

² SOU 2018:11

³ Forte 2020

⁴ www.skolverket.se

3.2 Gruppen unga som varken arbetar eller studerar (uvas) är heterogen

Gruppen uvas består både av personer som aktivt söker arbete och av personer som inte aktivt försöker att ändra på sin situation.⁵ Anledningen till inaktivitet kan vara att man har gett upp försöken att studera eller ta sig in på arbetsmarknaden efter en period av misslyckade försök. Ofullständig skolgång kan också ha lett till att tron på möjligheten att få jobb är låg och att man därför inte heller söker jobb. En del i gruppen uvas har allvarlig ohälsa, missbruk och beroende eller andra sociala problem och söker därför inte jobb. Funktionsvariation kan vara ytterligare förklaring till att ha svårt att söka och få ett jobb.⁶

Oavsett orsak till varför en ung person varken arbetar eller studerar, kan vi konstatera att ett långvarigt utanförskap är kostsamt på ett personligt plan och ett misslyckande för samhället. Forskning har visat att det leder till betydligt sämre möjligheter för personen att även senare i livet delta i arbetslivet och därtill en ökad risk för ohälsa.⁷

3.3 För att möta behoven hos uvas behövs samordning och samverkan

För att samhällets stödsystem ska kunna möta behoven hos den heterogena grupp som utgör uvas krävs aktiva insatser och samverkan mellan flera offentliga aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Insatser behöver koordineras så att de blir träffsäkra och bidrar till att minska såväl antalet uvas som tiden unga befinner sig i detta utanförskap. Ett förebyggande arbete i tidig ålder kan göra stor skillnad för att en ung person ska få rätt förutsättningar att klara sig bra i livet. Likväl behövs insatser som fångar upp de som varken arbetar eller studerar och som inte heller har tillräckligt stöd från samhället.⁸

Genom samverkan kan unga erbjudas ett mer tillgängligt, träffsäkert och hållbart stöd. Men samtidigt som samverkan behöver formaliseras behöver den också vara flexibel utifrån enskilda individers behov och utifrån den kontext där samverkan ska ske. Behovet av ett förändrat perspektiv för att öka det offentliga förmåga att möta individer med mer sammansatta behov, eller mer komplexa samhällsfrågor, har lyfts fram av en rad utredningar de senaste åren.

”Många ungdomar har kontakt med flera olika aktörer och ofta samverkar inte dessa aktörer och ungdomen kan ha svårt att förstå syftet med alla kontakterna. KAA ser behov av bättre samverkan mellan aktörerna (...) så att ungdomen får rätt stöd.”

---

⁵ IFAU 2020

⁶ Forte 2020

⁷ MUCF 2020

⁸ MUCF 2021 A

Det är uppenbart att samverkan och samarbete mellan olika huvudmän och integrationen av tjänster behöver styras och stärkas utifrån en systemförståelse, i synnerhet när det gäller unga med en sammansatt problematik. Vi har också en utmaning i att föra samman alla de erfarenheter och kunskaper som finns för att arbeta mer i samordnade samarbeten mellan myndigheterna. Samtidigt saknas administrativa system för att på lokal nivå enkelt kunna följa upp vilka som ingår i gruppen uvas och följa utveckling över tid för vissa riskgrupper.

3.4 Det är svårt att nå uvas

Alla har rätt till vägledning av våra offentliga verksamheter för att etablera sig på arbetsmarknaden. Tveklöst är övergången från den grundläggande skolgången till etablering i samhället via fortsatta studier och inträde på arbetsmarknaden något som samhället måste understödja.

De projekt och verksamheter som finns riktade till uvas visar ofta på betydelsefulla resultat för de som deltar. Dock finns ett stort problem i att insatserna endast når en liten andel av det totala antalet individer i målgruppen.⁹

En del i problematiken handlar om svårigheterna för myndigheter att nå ut med information till unga i behov av stöd. Myndigheterna saknar idag verktyg för att nå de unga som inte själva tar kontakt. Det är även otydligt vem som ansvarar för att söka upp unga i behov av stöd efter att de fyllt 20 år och det kommunala aktivitetsansvaret avslutas.

---

⁹ Statskontoret 2019:12

3.5 Tilliten till myndigheter

För att ett samhälle ska vara välmående behöver människor känna tillit till både andra människor och till olika samhällsfunktioner¹⁰. Tillit ger en förutsägbarhet som gör den sociala världen mer hanterbar. Undersökningar¹¹ av tillit hos befolkningen visar att det finns en utbredd uppfattning om att tilliten är sårbar. Unga personer säger sig ha tillit i mindre utsträckning än personer i medelåldern. Personer med förgymnasial respektive personer med gymnasial utbildningsnivå uppger sig också generellt ha lägre tillit till andra jämfört med personer med eftergymnasial utbildningsnivå. Det är även vanligare bland personer födda utanför Sverige att känna låg tillit till andra jämfört med personer födda i Sverige.

Att skapa tillit är ett stort åtagande som kräver inte bara tillräckliga resurser, utan även professionalism, tillförlitlig kunskap om insatser och förhållningssätt och lyhördhet för synpunkter och önskemål från medborgarna. Den tillit som verksamheterna har förtjänat måste förvaltas omsorgsfullt på alla nivåer – av brukare, praktiker och uppdragsgivare. Att bygga upp tillit tar tid. Att rasera den kan gå fort.

En undersökning gjord av SCB¹² visar att ungefär en tredjedel av unga som upplevt att de haft myndighetskontakter som fungerat dåligt uttryckte att de hade haft för lite kontakt. En nästan lika stor andel tyckte att de inte hade någon användning av den information som gavs. Nästan 3 av 10 tyckte att myndigheten var svår att nå. En tredjedel hade angett andra skäl till att kontakterna varit dåliga och fritextsvaren berättar om oengagerade handläggare som var svåra att få tag på och som inte upplevdes som kunniga eller villiga att hjälpa.

Svenska siffror i den internationella befolkningsenkäten *Health policy survey* tyder också på att förtroendet för hälso- och sjukvården har sjunkit jämfört med tidigare. De flesta professioner inom vård och omsorg tycks dock vara överens om att den tillitsfulla relationen är central, ibland helt avgörande. Däremot är det långt ifrån självklart hur välfärdssystemen ska organiseras och styras för att främja en sådan kontakt.

---

¹⁰ Grosse, Julia 2012

¹¹ Tillitsbarometern, Ersta Sköndal Bräcke Högskola samt Folkhälsomyndighetens Nationella folkhälsoenkät

¹² SCB 2017:4

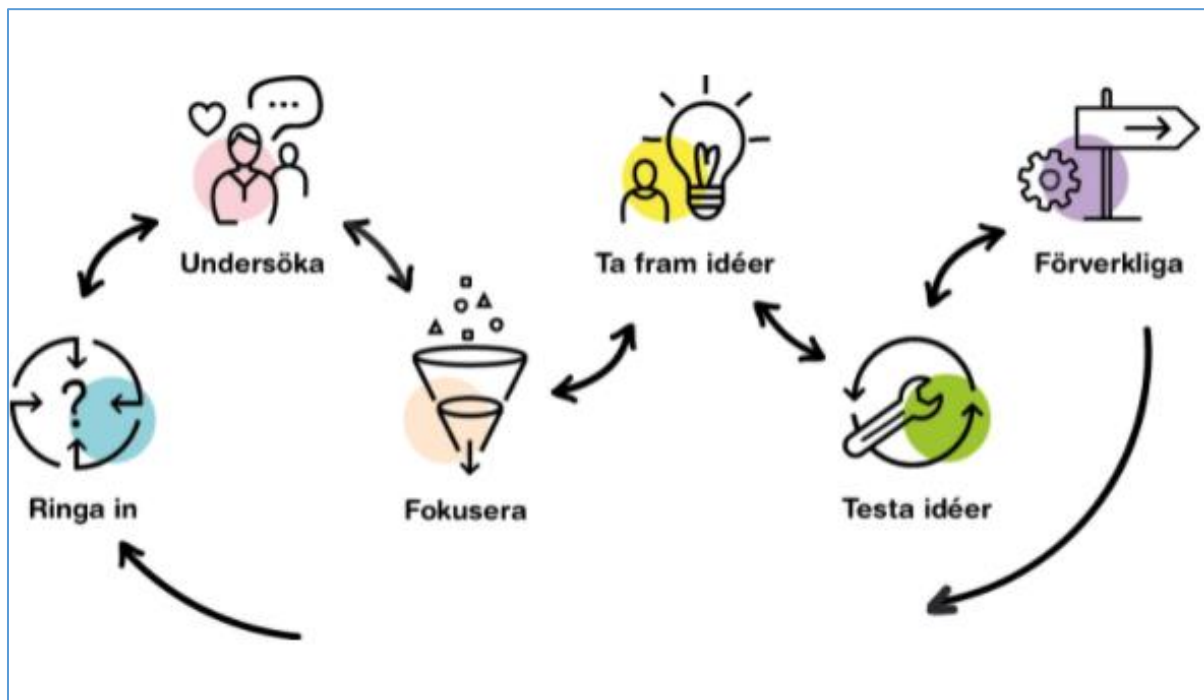
4. Metod och arbetssätt

I följande avsnitt beskrivs metoden för datainsamling som ger en bild av hur arbetet har genomförts och varför. Det beskrivs även hur materialet har samlats in och vilka avgränsningar som gjorts för att möjliggöra en analys inom tidsramen för denna förstudie.

4.1 Tjänstedesign som metodval

För att möta framtidens utmaningar behövs nya sätt att tänka och en djupare förståelse för vad som skapar värde för våra invånare. Genom att tillämpa de första stegen i metoden *tjänstedesign* har vi i denna förstudie haft en ansats att utgå från användarens behov och göra användaren till medskapare av lösningar. Tjänstedesign tar alltid sin utgångspunkt i användarens perspektiv, oavsett om man utvecklar produkter, tjänster eller policy, vilket leder till att det vi utvecklar verkligen skapar värde för de vi finns till för, att vi vågar ifrågasätta vår verksamhet och att vi kan sluta göra saker som inte efterfrågas eller uppskattas.¹³

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram *Innovationsguiden* som ett stöd i processen med att skapa bättre samhällstjänster med våra invånare som medskapare. Innovationsguidens modell är uppdelad i sex steg, nedan följer en redogörelse för de olika stegen i processen, hämtat från innovationsguiden.se.

Källa: SKR, Innovationsguiden

¹³ SKR, Innovationsguiden

4.2 Tjänstedesignsprocessens olika steg

Det första steget handlar om att *ringa in* utmaningen. Vad vill man utveckla och för vem? I det här steget är det viktigt att ha en bred ansats som är öppen för olika möjligheter och riktningar, så att utmaningen inte för tidigt pekar mot en lösning. Det handlar om att skaffa sig en överblick över problemområdet och vilka personer eller grupper som berörs och påverkas av utmaningen och därmed bör involveras i arbetet med utmaningen.

Nästa steg handlar om att *undersöka* och förstå målgruppens behov, drivkrafter och upplevelser. Genom att observera, fråga och interagera med användarna skapas en bild av hur tjänsten eller produkten påverkar deras liv. Utmaningen i detta steg är att sluta anta och börja fråga samt att inte gå vidare för snabbt till att hitta lösningar. För att kunna genomföra detta steg behöver man välja en undersökningsmetod som på bästa sätt fångar användarnas upplevelser, och det finns flera olika metoder att välja mellan. Kopplat till denna förstudie har det handlat om intervjuer samt i viss mån användarresor.

Ofta är det bra att använda en kombination av metoder, för att komma åt de mindre uppenbara eller osynliga behoven, då användarna kan säga en sak men sedan agera på ett annat sätt. Det viktigaste i detta steg är dock inte vilken metod som används, utan inställningen hos den som undersöker. Det är viktigt att ha ett öppet sinne, att fråga även om man tror sig veta svaret och att inte söka bekräftelse på det man redan tänkt. Insamlat material bearbetas, analyseras och struktureras sedan så att man får en översikt över prioriterade utvecklingsområden. Målet är att på ett strukturerat sätt omvandla informationen till utvecklingsområden.

Därefter följer fasen *fokusera*, vilket går ut på att prioritera och välja ut vilka utvecklingsområden som känns relevanta och hanterbara att fokusera på i det fortsatta utvecklingsarbetet. I det här steget kan man komma fram till att man behöver prata med fler användare eller ställa kompletterande frågor. Det betyder att man kan behöva gå tillbaka till något av föregående steg. När man nått en mättnad i undersökningsmaterialet prioriteras insikterna och särskilda utvecklingsområden väljs ut för att utifrån dessa, i nästa steg ta fram idéer på lösningar.

Följande steg handlar om att *ta fram idéer* på lösningar för användarna. För att inte hamna i självklara lösningar eller utgå från ett organisatoriskt perspektiv kan man prova att byta perspektiv för att på så vis bryta invanda tankemönster. När man har tagit fram en mängd idéer som på olika sätt svarar mot de behov och problem identifierats är det dags att välja ut och konkretisera idéerna. Först behöver man skapa översikt över alla idéer, sedan bestäms vilka kriterier idéerna ska prioriteras utifrån och efter det väljer man ut de idéer som har störst potential.

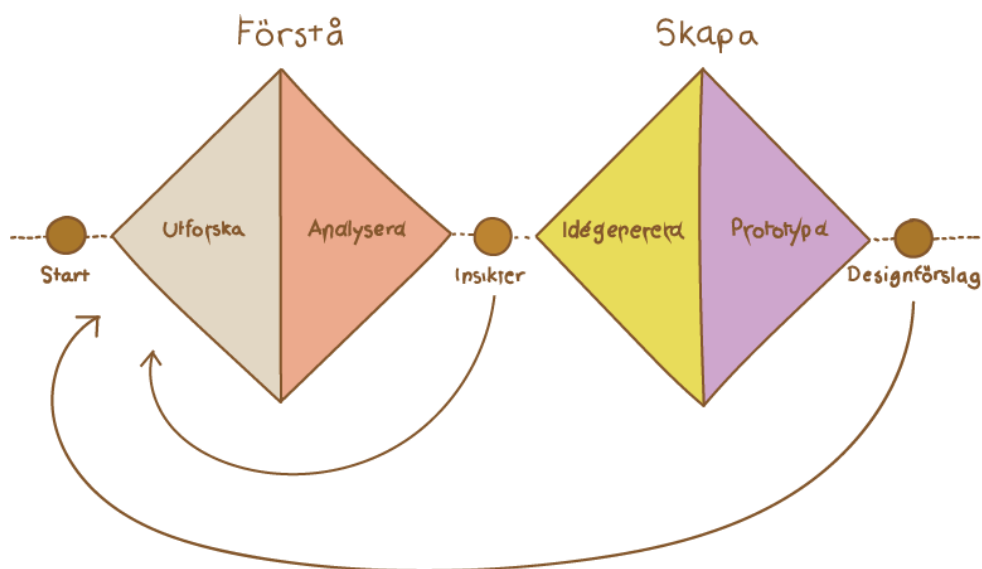
Det är sedan dags för att *testa idéerna* innan lösningen förverkligas, för att på så vis kunna väga fördelar och nackdelar mot varandra och upptäcka brister och fallgropar tidigt. Det viktiga i detta steg är att få feedback från användarna och det förutsätter att testerna sker tillsammans med de som ska använda och utföra tjänsten. Återkopplingen används till att göra om, ändra och justera idéerna tills man känner sig nöjd och har en lösning som svarar mot insikterna från användarundersökningarna och testerna tillsammans med användare och utförare.

Det sista steget i Innovationsguidens modell är att *förverkliga* lösningsförslagen till något som kommer att användas och skapa värde i användarens liv och vardag. Inför en förändring behöver alla berörda förstå varför förändringen behövs och därför kan det vara bra att börja testa lösningen i liten skala så testdeltagarna kan ge feedback, förfinas och förankra lösningen innan den rullas ut till samtliga.¹⁴

4.3 Lärdomar från användandet av tjänstedesign i denna förstudie

Denna förstudie har fokuserat på de tre första stegen i en tjänstedesignprocess och de givna tidsramar som funnits har till viss del påverkat möjligheten att arbeta metodtroget och helt och fullt ut utforskande. Arbetet har inneburit en läroprocess i såväl metod som avseende förstudiens utmaningsområde och problemställning.

Vi ser stora vinster med att i ett genomförandeprojekt ta vid den process som påbörjats i denna förstudie och där vi gör fler "loopar" för att ytterligare undersöka målgruppens verkliga behov. Det är svårt att på förhand förstå *konsekvenserna* av att inte fråga varför, utan det blir ofta tydligt först under analysen av det insamlade materialet. Inom ramen för denna förstudie har endast en mindre "loop" av processen kunnat genomföras. Något som också kan bidra till att fylla glapp i det insamlade materialet är att kombinera olika former av insamlingsmetoder. Djupintervjuer kan lägga en bra grund, men man kan också få insikter från andra perspektiv genom att exempelvis låta individer skriva dagbok. Även en workshop med målgruppen kan bidra till materialet och idégenereringen. Här kan vi se att pandemins restriktioner till viss del inskränkt möjligheten att testa olika former av insamlingsmetoder.

¹⁴ SKR, Innovationsguiden

4.4 Arbetsätt

Den här förstudien har fokuserat på tre konkreta utmaningsområden som rör hur vi på ett bättre sätt än idag kan nå ut till unga vuxna som är i behov av stödinsatser:

- en del unga vuxna har svårt att vara i kontakt med skola och myndigheternas stödinsatser trots att de har behov av stöd och/ eller inte slutfört utbildning.
- en del unga har låg tillit till myndigheterna och samhället i stort. Vi behöver öka vår förståelse för hur vi bygger tillitsskapande relationer med unga vuxna.
- unga har ett annat beteende och är inte lika mottagliga för den kommunikation som myndigheter traditionellt har använt sig av.

Förstudien föregicks av ett tidigare tjänstedesignprojekt "*Unga Huddingebor*" där kommunen i samarbete med Samordningsförbundet fångade in insikter om hur unga vuxna som varken arbetar eller studerar i Huddinge upplever sin situation och sitt behov av stöd. De unga lyfte bland annat att det idag krävs hjälp av närstående för att kunna navigera i myndigheternas system. En del upplevde att de känt sig fördömsfullt behandlade och att det finns ett stigma kring unga som inte slutfört skolan. Några lyfte att vägen till att få stöd är komplicerad, och att de upplevde behov av att anpassa sig till systemets krav. I studien konstaterades att det saknas en aktör som tar ett helhetsgrepp om målgruppen i Huddinge kommun och att samverkan mellan de insatser som finns idag för målgruppen behöver förbättras.

Några av de lösningsförslag som kom fram vid workshopen har använts som ett *triggermaterial* vid intervjuerna i denna förstudie. Förslagen handlade bland annat om ökad närvaro från myndighetspersoner på arenor (fysiska och digitala) där unga redan befinner sig, att erbjuda gratis fritidsaktiviteter med en coach som kan slussa dem vidare och att starta samtalsgrupper för unga där de kan få stöd och guidning genom myndighetssystemen.

Mer om respondenternas återkoppling kring idéerna följer under steget *undersöka*. I det här steget av processen (*ringa in*) fördes vidare samtal med olika professionella aktörer såsom studie- och yrkesvägledare, kuratorer, statistiker, utvecklingsledare i jämställdhet, arbetsförmedlare, socialsekreterare för uppsökande verksamhet, ansvarig för kommunens fritidsgårdar samt i viss mån aktörer från civilsamhället. Syftet var att få en större förståelse för de valda utmaningarna. Det som framkom vid samtalen bekräftade bilden av brister i samverkan kring målgruppen, både inom kommunen och mellan myndigheter. De professionella lyfte att det saknas en gemensam bild av vad unga vuxna som varken arbetar eller studerar behöver för stöd.

I samråd med en tjänstedesigner på samordningsförbundet beslutades att den bästa metoden för att undersöka målgruppens behov var att genomföra djupintervjuer med unga vuxna. Utmaningen var att få kontakt med själva målgruppen - unga vuxna som varken arbetar eller studerar och som inte har kontakt med samhällets stödinsatser trots behov - eftersom målgruppen per definition inte har någon kontakt med myndigheterna och därmed är svåra att nå. Därför har de unga vuxna som har intervjuats i denna förstudie varit personer som tidigare varit del av förstudiens målgrupp, men som sedan har eller har haft en etablerad kontakt med samhällets stödinsatser. Kontakten med respondenterna har gått via det kommunala

aktivitetsansvaret (KAA), mottagningen för nyanlända och Lyra¹⁵. Totalt intervjuades sjutton personer, varav tio kvinnor och sju män. Åtta var mellan 16-19 år och nio var mellan 20-24 år. Tio personer av de intervjuade var inrikes födda (motsvarande 59 procent) och sju personer (41 procent) var utrikes födda.

Vid de första intervjuerna ställdes öppna frågor utifrån en intervjuguide baserad på förstudiens utmaningsområden; om ungas kontakter med myndigheter, former för kommunikation och ungas tillit till myndigheter. Intervjuerna genomfördes digitalt eller per telefon. Efter tolv genomförda intervjuer träffades en arbetsgrupp för att bearbeta, analysera och strukturera materialet. En lärdom från denna del av förstudien var att vi borde ha bearbetat och analyserat intervjuerna löpande, parallellt med fortsatt intervjuande av unga. Detta skulle ha gett oss möjligheten att formulera följdfrågor och gräva ännu djupare i utmaningarna. Förstudieledaren gjorde trots detta ett första arbete med att formulera insikter utifrån insamlat material och presenterade dessa i styrgruppen.

Inför det tredje steget i processen (fokusera) kom vi fram till att vi behövde göra en loop i tjänstedesignprocessen och prata med fler respondenter. Detta för att få ett få en fördjupad förståelse för målgruppens behov. Avsaknaden av tillräckligt många följdfrågor under den första intervjuomgången hade skapat ett glapp i materialet som gjorde det svårt att hålla insikterna fria från att peka mot en given lösning.

Eftersom intervjuguiden till respondenterna i den första undersökningsfasen till stor del baserades på samtal med studie- och yrkesvägledare hade frågorna blivit fokuserade på just skola och det kommunala aktivitetsansvaret. När utvecklingsområden sedan skulle identifieras kom vi fram till att frågorna behövde ställas ur ett bredare perspektiv. Detta för att fånga behov i förhållande till att skapa kontakt med och känna tillit till myndigheter i allmänhet. Det innebar att vi utvecklade intervjuguiden och genomförde ytterligare intervjuer med fler respondenter. Det innebar också att vi såg ett behov av att parallellt bearbeta insamlat material med professionella aktörer som arbetar med målgruppen och få in deras perspektiv på utmaningarna.

Vi gick därmed tillbaka till fasen *undersöka* och anordnade två fokusgrupper med professionella utifrån teman som identifierats som särskilt värdefulla i materialet intervjumaterialet och omvärldsbevakning. Dels pekade statistiken på att utrikesfödda kvinnor utgör den största andelen inom gruppen unga över 24 år som varken arbetar eller studerar och detta ville vi undersöka vidare, dels behövde vi få mer information om hur tillit mellan stödinsatser och unga kan etableras.

Dessa arbetsmöten genomfördes med representanter från Huddinge kommuns socialförvaltning, kommunlednings-förvaltning samt gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltning, Psykiatri Sydväst, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen samt medarbetare från insatser finansierade av Samordningsförbundet.

Som ett komplement till intervjuer med unga och workshops med professionella har även en enklare användarresa genomförts för att undersöka den digitala information

---

¹⁵ Lyra är en insats för unga vuxna mellan 18-29 år med psykisk ohälsa och som varken arbetar eller studerar

som finns tillgänglig för unga Huddingebor. Detta har skett genom att handgripligen sätta sig in i hur man som ung kan söka digital information.

Parallellt genomfördes ytterligare fem intervjuer med unga som hade kontakt med den finsamfinansierade insatsen Lyra och vi genomförde även en kartläggning av lokala samarbetsstrukturer kring unga, deras roller och åtaganden.

Som en avslutning anordnades ett analysseminarium och ett styrgruppsmöte för att gemensamt titta på rapportens resultat. I dessa träffar ingick representanter från Huddinge kommuns gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltning, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, vuxenutbildningen och den av Samordningsförbundet finansierade insatsen Lyra.

4.5 Avgränsningar

Förstudien har haft sin tyngdpunkt i den kvalitativa metoden tjänstedesign, där fokus har varit att stärka kunskapen om situationen för uvas i Huddinge kommun. Pandemins restriktioner och effekter på skola, myndigheter och målgrupp har påverkat förstudiens genomförande, bland annat genom att några av de undersökningsmetoder som var tänkta att ingå i förstudien inte gått att genomföra eller tagit längre tid än förväntat och därför inte kunnat genomföras i den omfattning som planerats från början. Detta har påverkat möjligheterna att nå den faktiska målgruppen för förstudien och även att kunna samlas kring analysarbetet och få en djupare, gemensam förståelse för problemen.

Pågående pandemi har gjort det ännu svårare att inom ramen för denna förstudie nå de personer i uvas-gruppen som inte tar del av offentliga stödinsatser eller har kontakt med någon myndighet. Det har till exempel inte varit möjligt att genom uppsökande verksamhet få kontakt med målgruppen eftersom skolundervisning har skett på distans, fritidsaktiviteter har varit inställda och Folkhälsomyndigheten har avrått från att träffa personer som inte ingår i närmaste familjen.

Förstudiens övergripande mål har varit att bidra till att Samordningsförbundet och dess medlemmar får ökad kunskap och kan utveckla anpassade åtgärder för att arbeta uppsökande, främja sysselsättning och bidra till social inkludering för uvas. Utifrån detta har huvudsakliga intressenter, utöver målgruppen – de som själva berörs, varit Huddinge kommun samt kommunerna Botkyrka och Salem, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Stockholm (och då med huvudsakligt fokus på hälso- och sjukvården). Förstudien har därför i mycket begränsad omfattning involverat övriga samhällsinstitutioner, civilsamhälle och näringsliv.

Pandemin har även till viss del påverkat möjligheten att brett ta del av myndigheternas erfarenheter av gruppen uvas. Det har inte varit möjligt att genomföra studiebesök eller andra fysiska möten såsom LFA workshop med aktuella intressenter. Vi har dock haft två digitala fokusgrupper som dels har problematiserat skillnader utifrån kön, ålder och födelsebakgrund bland unga vuxna som varken arbetar eller studerar, dels samlat goda exempel på hur vi kan bygga tillitsfulla relationer till målgruppen. En analysworkshop har också genomförts i slutet av arbetet.

5. Intressentanalys

Ett problem som återkommande lyfts av olika intressenter som möter uvas, eller som har till uppdrag att stödja gruppen, är att samordning inte sker i tillräcklig omfattning. Utan samordning kan det vara svårt att fastställa vilket stöd varje enskild individ är i behov av och att ge detta stöd. Regelverken för olika myndigheter och deras uppdrag kan också direkt motverka individuella behov. Fokus kan behöva förflyttas från den egna verksamheten, de egna strukturerna och regelverken till vad som är bäst utifrån individens behov.¹⁶

” (...) utredningar och rapporter betonar heterogeniteten hos unga som varken arbetar eller studerar och vikten av att aktörerna som arbetar med målgruppen gör det i samverkan för att nå bättre effekter. Det är viktigt för de lokala aktörerna att ha aktuell och uppdaterad kunskap innan de beslutar om vilka insatser som ska genomföras lokalt. Det är även viktigt att de lokala aktörerna känner till de särskilt utsatta grupper som finns bland unga som varken arbetar eller studerar.”

MUCF

I bilaga 2 finns en kort beskrivning av intressenter kring uvas med fokus på kommun och Arbetsförmedling. Huvudfokus har varit att ge en ögonblicksbild över insatser som finns inom ramen för utbildning och arbetsmarknad samt uppsökande verksamhet. Utöver dessa insatser finns en mängd stödfunktioner inom kommun, Regionen och statliga myndigheter samt bland civilsamhällets aktörer och privata näringslivet som också möter uvas. En utvecklad och stärkt samverkan skulle troligen bidra till att fler i uvas-gruppen fångas upp och att de som behöver få ett aktivt stöd för att studera och/eller arbeta får det.

Ett återkommande problem som lyfts fram i denna rapport är brister, bland såväl unga som hos professionella, i kunskaper om vilka insatser som finns tillgängliga för gruppen uvas. Här behöver vi utveckla kommunikationsvägar och underlätta informationsspridning.

För att lyckas fånga upp de unga som varken arbetar eller studerar som vi inte når idag, behöver flera aktörer utveckla nya sätt att nå fler i målgruppen och säkra att det finns en möjlighet att lotsa vidare om den unge behöver ett annat stöd. Samverkan behöver stärkas mellan myndigheter och lokala aktörer, brukarorganisationer och andra civilsamhällsaktörer för att fånga upp särskilt utsatta grupper och de som inte nås av myndigheternas informationssatsningar. Det görs redan idag riktade uppsökande insatser, men det finns också vita fläckar där vi tillsammans behöver bli bättre på att nå ut till de uvas som myndigheterna inte når.

Utifrån intressentöversynen och den uppföljning som gjorts av aktiva insatser för gruppen uvas lyfts tre specifika samverkansområden som omfattar flera av påverkansaktörerna.

---

¹⁶ SOU 2017:9

- **Insatser för att motverka skolavhopp**

En första viktig förutsättning för att man ska kunna påverka antalet uvas och tiden som unga befinner sig utanför arbete och studier är att möjliggöra för så många elever som möjligt att fullfölja skolan. Ett sätt att motverka avhopp från skolan är att sätta in tidiga insatser riktade till unga från svaga grupper. Detta kan möjligen underlättas genom samarbete mellan socialtjänst och skola.¹⁷

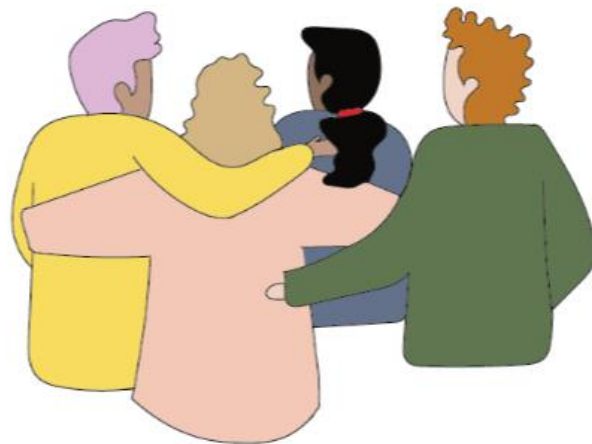
- **Arbetsmarknadsinriktat stöd riktat till unga arbetslösa över 20 år**

Det finns ganska mycket kunskap om vilka insatser riktade till unga arbetslösa som fungerar. Här talar det mesta för att arbetsförmedling (med eller utan kontroll av sökbeteende) liksom subventionerade anställningar har goda effekter, medan effekten av arbetsmarknadsutbildning för ungdomar är varierande enligt befintliga utvärderingar (sannolikt bäst om den har arbetsplatsförlagda moment och riktas till unga med en bristfällig utbildning) och effekten av tillfälliga offentliga jobb idag saknar goda effekter.¹⁸

Samverkan mellan Arbetsförmedling, arbetsgivare och kommunala arbetsmarknadsinsatser är här av största vikt för att fånga upp och erbjuda attraktiva och effektiva insatser för gruppen uvas.

- **Samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering för unga med funktionsvariation och unga med psykisk ohälsa**

För unga personer med svåra psykiska besvär finns det gott vetenskapligt stöd för att IPS¹⁹ bidrar till bättre möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det finns också ett visst stöd för att KBT (Kognitiv beteendeterapi) kan vara ett effektivt komplement till mer arbetsmarknadsorienterade insatser för denna målgrupp.²⁰ För uvas med funktionsvariation är samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och hälso- och sjukvård ofta en nyckelfaktor till framgångsrika resultat.

---

¹⁷ IFAU 2021:12

¹⁸ ibid

¹⁹ IPS står för "Individual Placement and Support" och är den form av Supported Employment. Metoden rekommenderas av Socialstyrelsen för att hjälpa personer med psykisk ohälsa att hitta och behålla en konkurrenskraftig anställning.

²⁰ Försäkringskassan 2015:10

6. Målgruppsanalys

6.1 En heterogen grupp som kräver ett intersektionellt perspektiv

I Huddinge kommun uppskattas minst åtta procent av alla unga mellan 16-29 år varken arbeta eller studera. Andelen uvas är större bland de över 24 år jämfört med den yngre åldersgruppen. Bakom beteckningen "uvas" döljer sig en heterogen grupp där det ofta är flera och komplexa anledningar till att unga personer har hamnat i denna livssituation och gruppen innefattar både de som aktivt söker arbete eller annat stöd för att förändra sin situation samt de unga som ibland kallas "hemmasittare" och inte aktivt förmår eller vill ändra på sin situation.

I såväl lokal som nationell statistik finns utmaningar i att på ett överskådligt sätt beskriva variationerna inom gruppen uvas och därmed också tydliggöra gruppens behov.²¹ Eftersom unga kan vara del av olika grupper samtidigt är det viktigt att ha ett intersektionellt perspektiv för att förstå problematiken och möta utmaningarna. Forskning och statistik över gruppen uvas visar dock samtidigt att vissa individegenskaper samvarierar systematiskt med risken för att ingå i gruppen.²²

6.2 Kända riskfaktorer för utanförskap på arbetsmarknaden

Ungdomstiden formar människor och skapar förutsättningar för trygghet och aktivt deltagande i arbetslivet och i samhället. Det finns dock en rad kända riskfaktorer som kan medföra att unga får problem med sin etablering i arbetslivet. Riskfaktorer återfinns på individnivå, i hemmet och på samhällsnivå. Begränsande normer i samhället bidrar även till att vissa grupper är överrepresenterade bland uvas. Dessa normer finns i samhället i stort, inom våra myndigheter, inom utbildningsväsende och på arbetsmarknad.

Bild från SOU 2018:11

²¹ MUCF 2020

²² MUCF 2021 A

Eftersom både riskfaktorer och normer samvarierar kan de vara svåra att separera från varandra. För en del unga innebär dock flera riskfaktorer och samhällets normer att deras möjligheter till ett gott liv begränsas.²³

Generellt kan vi konstatera att uvas oftare än övriga unga i befolkningen är lågutbildade, utrikes födda och i större utsträckning har en funktionsvariationer och/eller lider av psykisk ohälsa. Skilda socioekonomiska villkor och olika geografiska områden har också stor betydelse för risken att stå utan arbete och studier.²⁴

6.2.1 Uppväxtvillkor och familjesituation

En "bra" uppväxt(miljö) predicerar en lägre sannolikhet att bli uvas. Omvänt löper unga som växer upp i en ekonomiskt eller socialt utsatt familj större risk att hamna utanför studier och arbete. På riksnivå finns det inom gruppen uvas en överrepresentation av unga från hushåll (eller personer) som mottar försörjningsstöd. SCB anger också att unga med arbetslösa föräldrar nästan har 70 procent högre risk än andra att hamna utanför både arbetsmarknad och studier.²⁵ På lokal nivå saknas dock uppföljning av antal uvas som ingår i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd och statistiken över ekonomiskt bistånd visar att endast en liten andel av uvas söker försörjningsstöd. Det ska dock i sammanhanget tydliggöras att betydligt fler unga under 20 år kan ingå i familjer med ekonomiskt bistånd.²⁶

Riskfaktorer i uppväxtmiljön handlar både om den fysiska miljön och om föräldrarnas utbildningsbakgrund, arbetsmarknadshistorik och mått på engagemang i barnens uppväxt. Eget föräldraskap i unga år, en kriminell livsstil, hemlöshet eller överskuldsättning innebär också en ökad risk.

Personliga egenskaper som signalerar att man är framgångsrik i andra dimensioner och att man har "goda" levnadsförhållanden, samvarierar med ökad chans att lyckas på arbetsmarknaden och inte bli uvas (och vice versa). Att varken arbeta eller studera i unga år har också visat sig ha stor påverkan på fortsatta levnadsvillkor. De unga som varit utan arbete eller studier i minst ett år har som grupp genomsnittligt lägre arbetsinkomster även på lång sikt.²⁷

6.2.2 Utrikes eller inrikes född

Det finns tydliga skillnader mellan inrikes respektive utrikes födda inom uvas-gruppen. Bland utrikes födda har andelen uvas ökat, samtidigt som den minskat bland unga födda i Sverige. Särskilt stor är andelen bland utrikes födda kvinnor.²⁸ Statistiken visar att utrikes födda unga kvinnor som grupp har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden jämfört med utrikes födda unga män, detta trots att utrikes födda unga kvinnor i högre grad än utrikes födda unga män har fullföljt en gymnasieutbildning. Även bland unga födda i Sverige är det en större andel kvinnor än män som har fullföljt en

---

²³ SOU 2018:11 och SOU 2018:9

²⁴ Delegationen mot Segregationens 2019

²⁵ SCB 2017

²⁶ FORTE 2020 och IFAU 2021:12

²⁷ Forte 2020

²⁸ MUCF 2019

gymnasieutbildning, men till skillnad från utrikes födda är andelen uvas högre bland män än bland kvinnor.²⁹ MUCF fick under 2020 regeringens uppdrag att utreda vilka hinder och möjligheter som finns för utrikes födda kvinnor i arbetslivet. Analysen³⁰ visade på fyra framträdande hinder;

- Arbetslivets krav på utbildning, språkkunskap och arbetslivserfarenhet
- Föräldraskap och ett stort omsorgsansvar
- Diskriminering
- Hedersrelaterad utsatthet

6.2.3 Funktionsvariationer

En särskilt utsatt grupp bland unga arbetslösa är unga med funktionsvariation, där möjligheten att få en varaktig anknötning på arbetsmarknaden är extra viktig eftersom deras möjligheter till varaktig etablering på arbetsmarknaden över tid har försvagats.

Det finns också en stor överrepresentation av unga med funktionsvariation bland uvas och andelen uvas med funktionsvariation i riket är nästan dubbelt så stor jämfört med övriga unga i åldern 16–24 år. Sannolikheten att lämna uvas-gruppen är också betydligt lägre bland unga med en funktionsvariation.³¹ Trots detta har gruppen inte uppmärksamats i tillräckligt stor utsträckning tidigare. Unga med funktionsvariation är en mycket heterogen grupp med skilda förutsättningar och behov.³² Samtidigt vet vi att en gymnasial utbildning påverkar möjligheten till arbete och studier positivt oavsett vilken funktionsvariation individen har.³³

Bland uvas i åldern 20–25 år har nästan en tredjedel någon form av funktionsvariation. Motsvarande andel bland dem som inte är uvas är 5 procent. Att det är stor skillnad mellan grupperna i detta avseende är inte särskilt förvånande, eftersom de som mottar aktivitetsersättning från Försäkringskassan inte fullt ut har möjlighet att förvärvsarbeta och därmed till stor del återfinns i uvas-gruppen.³⁴

6.2.4 Geografiska skillnader

Det finns tydliga geografiska skillnader i landet avseende andel unga som varken arbetar eller studerar, särskilt stor är andelen uvas i socioekonomiskt utsatta områden. Fortes genomgång av befintlig forskning på området visar tydliga regionala mönster, där lokala arbetsmarknader med låga (eller höga) nivåer av uvas ett givet år också historiskt ofta haft relativt sett låga (eller höga) nivåer av uvas. Vidare tycks genomsnittliga egenskaper bland regionernas invånare i högre grad samvariera med andelen uvas än regionernas näringslivsstruktur i termer av diversifiering eller branschriktning. Det är också klarlagt att unga som är arbetssökande och skriver in sig på Arbetsförmedlingen för att få stöd i sitt jobbsökande lämnar uvas-gruppen snabbare än dem som inte söker jobb.³⁵

---

²⁹ MUCF 2018 B

³⁰ MUCF 2021 B

³¹ Arbetsförmedlingen 2020 och FORTE 2020

³² SOU 2017:9

³³ Arbetsförmedlingen 2020

³⁴ IFAU 2021:12

³⁵ FORTE 2020

Vilket bostadsområde en person växer upp i påverkar oftast också vilken skola man går på, vilka vänner man influeras av och vilken tillgång man har till myndigheternas insatser och stöd. Delegationen mot segregation konstaterar att det är relativt stora skillnader i andelen uvas bland unga boende i områden med socioekonomiska utmaningar jämfört med områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Detta gäller för både kvinnor och män. För personer som är inrikes födda är andelen uvas större i områden med socioekonomiska utmaningar, men för utrikes födda är andelen högst i områden på landsbygden jämfört med områden med socioekonomiska utmaningar.

I detta sammanhang ska också tas med att många unga lever regionalt, inte lokalt. Unga vuxna i Stockholms län åker över kommungränserna för att gå i skola, av familjeskäl eller för att delta i aktiviteter på fritiden. I en studie³⁶ från 2017 konstaterade Region Stockholm att ca en tredjedel av alla unga i skolåldern (upp till 19 år) frekvent åker över kommungränserna.

6.2.5 Skolresultat

De flesta unga i Sverige studerar eller har studerat på gymnasiet, men det finns en grupp unga som saknar gymnasieutbildning. De får sämre förutsättningar till arbete och risken ökar att de återkommande hamnar i perioder då de varken arbetar eller studerar. På nationell nivå har denna grupp inte minskat över tid.³⁷ I Huddinge ser vi att det framförallt är inom yrkesprogrammen som färre elever tar examen.

Goda utbildningsresultat är förknippade med minskad risk att bli uvas (och det omvända gäller misslyckanden i skolan).³⁸ På nationell nivå har andelen elever som tar examen inom tre år ökat. Drygt sju av tio avgångselever från gymnasieskolan har en grundläggande behörighet till högskola/universitet. Andelen har varit större bland kvinnor jämfört med män under lång tid. År 2020 var andelen 81 procent bland kvinnor och 66 procent bland män. Andelen behöriga är också större bland inrikes födda jämfört med unga som är utrikes födda, 75 procent jämfört med 64 procent.³⁹

Skillnaderna i skolresultat mellan inrikes och utrikes födda är synliga såväl inom grundskola som gymnasium. På grupp nivå har unga utrikes födda killar svårast att klara av skolan. Särskilt svårt är det för de som börjar sina studier i det svenska skolsystemet under senare delen av grundskolan. Möjligheten för unga nyanlända att påbörja och avsluta en gymnasieutbildning är central för deras framtida etablering.⁴⁰ Risken att stå utanför arbete och studier är betydligt högre för utrikes födda relativt inrikes födda med samma utbildningsnivå.

---

³⁶ Stockholms Län Landsting 2017

³⁷ MUCF 2019

³⁸ FORTE 2020

³⁹ MUCF 2021 C

⁴⁰ SOU 2017:9

6.2.6 Psykisk och fysisk hälsa

Allt fler barn och unga i Sverige rapporterar psykisk ohälsa. Sedan mitten av 1980-talet har andelen unga som uppger att de har återkommande psykosomatiska symtom fördubblats, och nästan hälften av 15-åringarna har denna typ av besvär.⁴¹ Unga som drabbas av ångest och depression har också svårare att etablera sig i arbets- och vuxenlivet. Knappt tio år efter diagnos står en av fyra helt utanför arbetsmarknaden eller är beroende av ekonomiskt bistånd. De livspåverkande konsekvenserna av depression och ångest är med andra ord stora.⁴²

Allt fler unga känner sig också stressade och om man jämför med befolkningen i stort är andelen stressade högst bland den yngre befolkningen. Kvinnor känner sig mer stressade än män och de som står utanför arbetslivet till följd av studier, sjukskrivning eller arbetslöshet är de som är mest stressade. 40 procent av alla kvinnor och 20 procent av alla män som studerar uppger att de känner sig stressade.

Studier visar att många unga idag upplever en ökad press i relation till sina skolprestationer. För vissa grupper av unga kan det upplevas som en extra sporre medan det för andra kan innebära en ökad stress och leda till oro och ångest och en låg tilltro till sin egen förmåga som påverkar deras möjligheter att fullfölja sin utbildning.⁴³

Trygghet i skolan är en grundförutsättning för att elever ska kunna tillgodogöra sig sin utbildning. De flesta unga upplever skolan som trygg, men andelen som känner sig otrygga. Det är troligt att brister i skolans funktion har bidragit till den ökade psykiska ohälsan bland barn och unga, liksom press på grund av de ökade kraven på arbetsmarknaden och större skillnader i socioekonomiska villkor.

6.2.7 Mobbning, diskriminering, rasism och kränkande behandling

Baserat på tidigare forskning finns mycket kunskap om hur individuella och strukturella riskfaktorer blir synliga i skolan där negativa relationer med andra elever är en riskindikator som är viktig att särskilt uppmärksamma och följa upp. I en intervjustudie genomförd av MUCF 2014 uppgav fler än hälften att mobbning varit den främsta orsaken till skolavhopp. En enkätstudie genomförd av Rädda Barnen 2021 visar också att barn utsätts för rasism i skolan, där barn är särskilt utsatta av andra barn men de blir också utsatta av vuxna på skolan. Skolpersonal och andra vuxna i ungas närhet får kritik för att de inte gör något trots att de ser vad som pågår.⁴⁴

Det kan också konstateras att det finns många hinder på vägen in på arbetsmarknaden och för personer som rasifieras som icke-vita finns det än fler. Ett hinder för att arbeta aktivt med frågan är bristen på kunskap om rasism och om hur normer kring hudfärg begränsar människor i arbetslivet.

På senare år har unga hbtq-personers situation uppmärksammas, där utsattheten för mobbning, hot och kränkningar är större jämfört med andra unga. MUCF:s nationella ungdomsenkät visade att andelen unga som 2018 alltid kände sig trygga i skolan var

---

⁴¹ Folkhälsomyndigheten 2018

⁴² Socialstyrelsen 2019

⁴³ Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät och Delegationen mot segregation 2019

⁴⁴ Skolverket 2019, MUCF 2014 och Rädda Barnen 2021

lägre bland unga hbtq-personer än bland andra unga, 56 procent jämfört med 70 procent. Unga hbtq-personer är också i högre utsträckning utsatta för våld, hatbrott, sexuella övergrepp, diskriminering och andra kränkningar jämfört med andra unga.⁴⁵

I en rapport från MUCF bekräftar unga hbtq-personer att exkluderande normer om sexualitet och könsidentitet eller könsuttryck har påverkat deras val av yrke, studier och deras mående. Detta gäller på både arbetsplatsen, i skolan och i mötet med olika samhällsinstitutioner. Särskilt utsatta är unga transpersoner och personer med en osäker könsidentitet. MUCF konstaterar i rapporten att unga hbtq-personer är en utsatt grupp som riskerar att utsättas för trakasserier och diskriminering både i rekryteringsprocesser och på arbetsplatsen. Därför behöver kunskapen om unga som på olika sätt bryter mot heteronormen stärkas även i arbetslivet och arbetet mot exkluderande normer behöver fortsätta.⁴⁶

6.2.8 Beteendeproblem, attityder och kriminalitet

Vissa personlighetsdrag eller beteenden, preferenser och attityder samvarierar också negativt med risken att bli uvas. Att ha blivit avstängd från skolan, att ha olika typer av beteendeproblem eller dåligt självförtroende i kombination med en upplevelse av att ha små möjligheter att påverka sin situation medför en ökad risk för skolavhopp. Att däremot vara flitig, anstränga sig och ha en positiv attityd till skolan medför skyddande faktorer.⁴⁷

Tidigt skolmisslyckande, svag anknytning till skolan och en dålig skolmiljö utgör även riskfaktorer för en kriminell utveckling. Beteendeproblem hos individen i kombination med en hemmiljö där föräldrarna på grund av bristande ekonomiska resurser eller dåliga uppfostringsmetoder inte lyckas ge barnet den stödjande fostran hen behöver, startar en ond spiral av negativa beteenden och reaktioner som befäster och stärker barnets problembild. Problemen förvärras sedan ytterligare av de reaktioner som den unge bemöts av i andra sociala miljöer, bland annat i kamratgruppen och i skolan, vilket inte bara ökar risken för skolavhopp utan även för en kriminell utveckling.⁴⁸

En undersökning av Brå från 2020 visar att unga som begår brott oftare blir utsatta för brott. Att unga ofta utsätts för brott är allvarlig eftersom det skapar en otrygghet som begränsar dem, till exempel genom att de avstår från sociala sammanhang eller aktiviteter. Vanligast är att unga blir utsatta för stöld, sexualbrott, hot eller lindrig misshandel. Unga med svag ekonomi har oftare utsatts för brott. Unga män blir oftare utsatta för våldsbrott, medan unga kvinnor oftare utsätts för sexualbrott. Skolan är en vanlig plats att bli utsatt för brott, särskilt bland unga män. Unga kvinnor utsätts oftare på andra platser, t.ex. på internet eller på fester. Unga kvinnor utsätts också oftare för brott i sitt hem.⁴⁹

---

⁴⁵ MUCF 2018 A och 2021 C

⁴⁶ MUCF A

⁴⁷ FORTE 2020

⁴⁸ Brå 2009

⁴⁹ Brå 2020

6.2.9 Sammanfattning av utmaningar kopplade till målgruppen

Det finns omfattande kunskap om riskfaktorer på individnivå, i hemmet och på samhällsnivå som ligger bakom att unga hamnar utanför arbete och studier, och som kan användas som underlag för framtagning av stöd och insatser till målgruppen. Flera av dessa relaterar till skolan. Risken för långvarigt utanförskap ökar med tiden en ung person varken arbetar eller studerar och 60–70 procent av de som varken arbetade eller studerade ett år var i samma situation även året därpå. Mer än hälften kvarstår i situationen i minst tre år. Det får långvarig inverkan såväl för den enskildes liv som för samhället.⁵⁰

Givet ovan beskrivna risk- och skyddsfaktorer är det viktigt att inte se på uvas som att alla individer inom gruppen har samma behov av stöd. Gruppen uvas låter sig inte ens ringas in utifrån ett specifikt åldersspann, utan det handlar snarare om situationer, erfarenheter och faktorer i en persons omgivning som prejudicerar behov av samhällets stöd.

För att minska andelen uvas och kunna genomföra insatser som ökar sysselsättningsgraden i gruppen behöver samhällets institutioner ha förmåga att tillvarata alla ungas resurser och möta upp gruppens heterogenitet. För ett jämlikt och jämställt stöd till unga krävs möjligheter att anpassa insatser och stöd utifrån lokala behov och utmaningar. Vi behöver identifiera vad varje individ har för ”kompensationsbehov” och arbeta aktivt för att motverka diskriminering och främja ett inkluderande förhållningssätt.

Skolan har redan idag i uppdrag att kompensera för elevers olika möjligheter att få tillgång till och tillgodogöra sig utbildning.⁵¹ Delegationen för segregation betonar den tydliga kopplingen mellan ungas studieresultat och deras senare etablering på arbetsmarknaden. En avslutad gymnasieutbildning har i allt större utsträckning blivit en inträdesbiljett till arbetsmarknaden.⁵²

Studier visar på vikten av att fånga upp unga skolavhoppare och unga som har svårt att ta steget från skola till arbetsliv på egen hand för att undvika långvarigt utanförskap. Statistik visar även att antalet uvas är högre i den äldre åldersgruppen (25-29 år). Samtidigt finns det inget lagstadgat stöd för unga efter att de fyllt 20 år, vilket innebär att när unga fyller 20 år faller de ur kommunens kommunala aktivitetsansvar och söks inte längre upp och erbjuds aktivt stöd från kommunen. Det finns också utmaningar med att fånga upp unga vuxna som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som har behov av extra stödinsatser i ett tidigt skede.

Lärdomar från lågkonjunkturen som Sverige kom in i efter finanskrisen 2008 bekräftar oron för att vi riskerar att få en generation av unga där alltför många står utanför såväl arbetsmarknad som arbetsmarknadspolitiska insatser. Unga med funktionsvariation och unga utrikes födda riskerar att bli extra hårt drabbade. Det framgår även tydligt i

---

⁵⁰ SOU 2017:9

⁵¹ Delegationen mot Segregationen 2019

⁵² ibid

statistiken att unga med utländsk bakgrund i åldersgruppen 25-29 år, och då särskilt utrikes födda kvinnor, är en grupp som behöver ägnas särskild uppmärksamhet.⁵³

”Regeringens ungdomspolitiska mål är att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.”

Regeringens proposition 2013/14:191

6.3 Coronapandemins påverkan på ungas etablering

Det senaste årets pandemi har dessutom påverkat ungas liv i stor utsträckning. Covid-19 i sig har inte drabbat unga lika hårt, men de restriktioner som införts har påverkat unga negativt på flera olika sätt. Unga som är på väg eller nyligen har etablerat sig på arbetsmarknaden har drabbats av arbetslöshet, deras utbildning har också påverkats i stor utsträckning liksom deras möjligheter till fritidsaktiviteter. Stora delar av ungdomsgruppen har berörts, men de unga som redan innan pandemin hade sämre förutsättningar är många gånger de som drabbats hårdast. Bland dessa finns exempelvis nyanlända unga, unga som studerar på gymnasiesärskola, unga med funktionsvariationer eller som tillhör socioekonomiskt svaga grupper.

På samma sätt bedöms de unga som redan tidigare stod längre ifrån ett arbete drabbas hårdast. Det gäller unga utan fullständig gymnasieutbildning, och unga som sedan tidigare fanns bland de som varken arbetar eller studerar.⁵⁴

Coronapandemin slagit hårt mot vissa branscher på arbetsmarknaden och särskilt drabbat de unga. Sysselsättningsgraden bland ungdomar i åldern 15-24 år låg under år 2020 på 39,4 procent, en minskning med hela 4,4 procentenheter jämfört med året innan. Dock syns en viss återhämtning andra kvartalet 2021 då andelen sysselsatta ungdomar uppgick till 42,2 procent sett till hela riket.

De som blev arbetslösa när efterfrågan på arbetskraft minskade under pandemins inledande skede var främst personer med tillfälliga anställningar och nya personer på arbetsmarknaden, framför allt unga och utrikes födda. Situationen har försvårats ytterligare för dessa personer då krisen har drabbat privata tjänster som hotell, restauranger och handel där tillfälliga anställningar är vanliga och där det finns många ingångsjobb. Detta syns inte minst på den ökande långtidsarbetslösheten bland unga.⁵⁵

---

⁵³ MUCF 2020

⁵⁴ MUCF 2021 C

⁵⁵ Arbetsförmedlingen 2021

6.4 Unga som varken arbetar eller studerar utifrån de horisontella principerna

I statistik över uvas finns utmaningar i att på ett överskådligt sätt beskriva variationerna inom gruppen.⁵⁶ Uvas är som vi redovisat ovan generellt oftare än övriga unga i befolkningen, lågutbildade, utrikes födda och har i större utsträckning funktionsvariationer eller lider av psykisk ohälsa. Skilda socioekonomiska villkor och olika geografiska områden har stor betydelse för uvas.⁵⁷ Ofta är det ett samspel mellan flera olika faktorer som påverkar ungas möjligheter att få arbete.⁵⁸

Forskning har under de senaste åren lyft vikten av att dela upp uvas i tydligare undergrupper utifrån hur lång tid de befinner sig i den livssituationen. Följande faktorer spelar särskild roll när vi ser på uvas utifrån de horisontella principerna:

- Vilka **uppväxtvillkor** unga har i form av tex bostadsområde och vilka vuxna som finns omkring unga påverkar tillgång till och kunskap om vilket stöd man kan få samt i vilken utsträckning som man tar del av och söker samhällets stöd.
- Vilket **kön** en person har kan påverka hur samhället uppmärksammar ens behov av stöd.
- Att vara ung och ha en **funktionsvariation** kan påverka möjligheten att tillgodogöra sig samhällets stöd och en persons ålder påverkar i vissa fall vilket stöd som finns tillgängligt utifrån att många insatser riktas till en åldersbestämd målgrupp.
- **Utrikes födda** är överrepresenterade bland uvas. Hos utrikes födda har andelen uvas ökat, samtidigt som den minskar hos unga födda i Sverige. Diskriminering och fördomsfullt bemötande är några förklarande faktorer.

Studier visar att unga med utländsk bakgrund i åldersgruppen 25-29 år är kvar längre tid i utanförskap. För att kunna minska andelen uvas behövs kunskap om de olika förutsättningar personer inom gruppen har och för att kunna genomföra insatser som ökar sysselsättningsgraden i gruppen behöver samhällets institutioner ha förmåga att tillvarata alla ungas resurser och möta upp gruppens heterogenitet.⁵⁹ För ett jämlikt stöd till unga krävs möjligheter att anpassa insatser och stöd utifrån lokala behov och utmaningar.⁶⁰

6.4.1 Fördjupad lokal analys utifrån de horisontella principerna

Som en del av förstudiens undersökningsfas samlade vi representanter från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Huddinge kommun för att tillsammans diskutera tänkbara orsaker till varför utrikes födda kvinnor i åldern 25-29 är överrepresenterade bland uvas i Huddinge kommun samt varför det är fler inrikes födda män i åldern 16-24 år som saknar sysselsättning än i åldern 25-29 bland uvas.

---

⁵⁶ MUCF 2020

⁵⁷ Delegationen mot Segregationen 2019

⁵⁸ MUCF 2018 A och RFSL

⁵⁹ MUCF 2020

⁶⁰ Delegationen mot Segregationen 2019

En utgångspunkt i samtalet var att många myndigheter lägger mycket tid på att utveckla tillgängliga hemsidor med information på flera olika språk och med tillgänglighetsanpassning. Men för de personer som inte vet om hemsidorna, inte hittar dit och inte vet hur välfärdssystemen fungerar, så spelar detta ingen roll.

Fokusgruppen konstaterade att problematiken handlar om en kombination av personliga förutsättningar hos individen och myndigheternas organisering. Representanter från Huddinge kommun lyfte att de genom olika rapporter har kunnat se att bostadsområde spelar stor roll för i vilken utsträckning invånare tar del av såväl information som olika stödinsatser från kommunen. Samma sak visar en genomgång av alla remisser till insatser finansierade av Samordningsförbundet Stockholm Stad där det främst var unga vita män längs grön linje som fick ta del av insatser.

Vidare kunde fokusgruppen konstatera att erfarenheten är att många av välfärdens stödinsatser inte är organiserade utifrån medborgarnas behov utan snarare utformas efter rådande normer och vidareutvecklas av personer som känner till sina rättigheter och kan sätta ord på sina behov och/eller har föräldrar som vet hur de söker fram information om samhällets stödinsatser. Unga personer som inte själva kan manövrera i det svenska välfärdssystemet och inte heller har föräldrar eller andra nära vuxna som kan hjälpa dem, får inte tillgång till information om möjliga stödinsatser, och utsätts därmed av en form av informationsdiskriminering.

Försäkringskassans representant lyfte även att en del av uvas, i den äldre åldersgruppen, återfinns inom aktivitetsersättningen och har en funktionsvariation. En särskilt utsatt grupp är även här utrikes födda där en funktionsvariation inte sällan döljs av språkförbristningar och förklaras ibland utifrån anpassningssvårigheter. Utrikes födda personer får också sin diagnos fastställd senare i livet än inrikes födda personer. I sammanhanget ska också nämnas att unga utrikes födda inte alltid har rätt till aktivitetsersättning och stöd från Försäkringskassan, om funktionsvariationen uppstått redan innan de kom till Sverige.

Fokusgruppen diskuterade vidare hur funktionsvariationer i kombination med psykisk ohälsa skapar stora svårigheter att hantera myndigheternas krav och strukturer, vilket gör att stödet som erbjuds inte blir tillgängligt på ett jämlikt sätt. Särskilt svårt är det för personer med intellektuella funktionsvariationer. Men även social fobi i kombination med okunskap om vart man kan vända sig för att få stöd, utgör betydande hinder för personer att söka stöd då de inte vet vad som kommer förväntas av dem. Det är inte heller givet att en person som till slut tar kontakt med en myndighet blir lotsad vidare till rätt stöd om det skulle visa sig att de kontaktat "fel" myndighet.

Slutligen kunde fokusgruppen konstatera att det saknas ett helhetsansvar för att informera målgruppen om deras rättigheter och hjälpa dem att hamna rätt. Om en behandling inom psykiatrin inte fungerar så bryts kontakten och om en person missar ett möte på Arbetsförmedlingen så skrivs de ut utan uppföljning. Enskilda handläggares bemötande av personer inom gruppen uvas kan påverka känslan av tillit till myndigheter i stort och i både positiv och negativ riktning. Negativa erfarenheter utgör stora hinder för att på egen hand uppsöka stöd på nytt. För att nå ut till de uvas som inte heller tar del av de stödinsatser som finns krävs tillräckliga resurser, där myndigheter och vårdgivare samverkar kring målgruppen.

7. Resultat

I detta kapitel redovisas insikter från intervjuer med unga samt en användarresa för att undersöka hur kommunens information till unga uppfattas. Därutöver redogörs för en genomförd workshop med professionella som möter gruppen uvas på olika sätt.

7.1 Resultat från intervjuer med unga

De ungas svar har sammanfattats i fem temaområden:

- Kunskap om vilket stöd som finns och hur myndigheter fungerar
- Kontakt och kommunikation med myndigheter
- Ansvar och förväntningar
- Rätt stöd i rätt tid
- Konkreta stödinsatser

7.1.1 Kunskap om vilket stöd som finns och hur myndigheter fungerar

Flera av de unga personer som intervjuats inom ramen för denna förstudie uppger att de saknar tillräcklig kunskap om samhällets strukturer och vilket stöd de kan få från olika myndigheter. Myndighetssystemen upplevs som komplexa och informationen som svår att förstå. Samtidigt är de som har eller har haft kontakt med samhällets stödinsatser i hög grad väldigt nöjda med den kontakten och det stöd som de har fått. Det finns dock en utbredd uppfattning bland respondenterna om att unga som grupp generellt inte känner tillit till myndigheter.

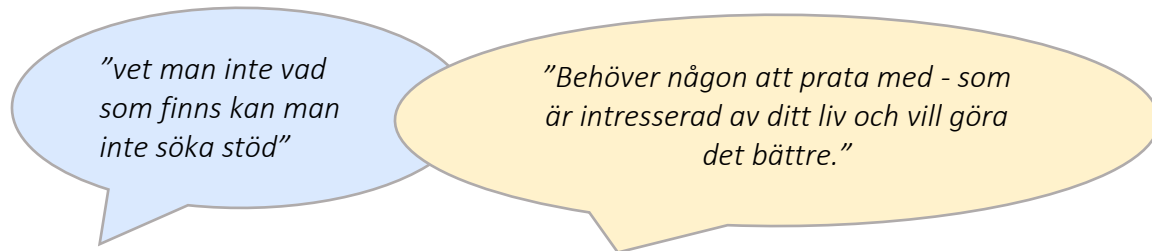
Några av respondenterna har svårt att sätta ord på sina egna känslor och upplevelser, utan pratar hellre om hur andra unga eller hur unga på gruppnivå upplever kontakten med myndigheter. Andra har dock beskrivit hur de exempelvis fått avslag på en insats eller ersättning utan att ha förstått varför och hur de känt sig orättvist behandlade eller missförstådda. De uttrycker en maktlöshet över att inte veta hur de kan få kontakt med myndigheten för att få beslutet förklarat för sig. Flera av respondenterna lyfter att tilliten till en myndighet ökar när man känner sig lyssnad på, betrodd och upplever att det finns en förståelse för individuella behov. Många av respondenterna uttrycker dock att det är svårt att värdera myndigheternas stöd när man inte vet vad man själv vill eller vilket stöd man behöver.

"Nu ska man veta en massa saker som man inte vet om att man ska veta"

"Det kan låta som att söker man hjälp får man det, men det stämmer ju inte alltid."

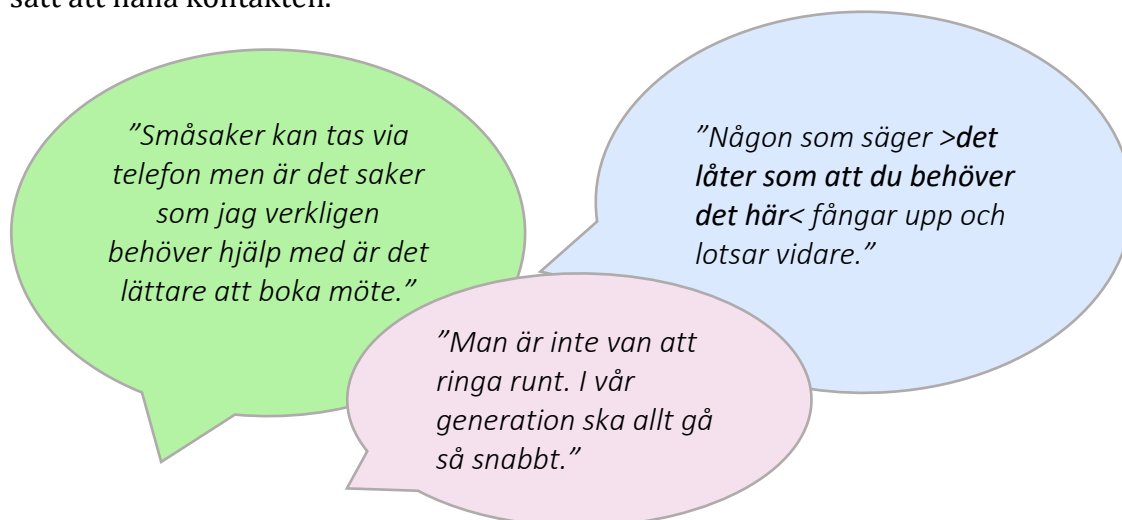
"Jag tror att det är många unga som inte har tillit till samhället på grund av tidigare erfarenheter och att myndigheterna inte förstår deras situation."

Flera av respondenterna lyfter vikten av att myndigheterna tar initiativet till kontakt – att myndigheterna sträcker ut en hand - eftersom det är svårt för unga att veta vart de ska vända sig eller vilket stöd som finns. Många lyfter även att myndigheterna måste marknadsföra sig bättre på ställen där unga befinner sig, exempelvis i skolan, på Instagram, Facebook, TV eller på stan. På så vis kan unga få ökad kunskap om vilket stöd som finns tillgängligt för dem att söka. Flera av respondenterna lyfter även att ett effektivt sätt att nå unga är genom att skicka hem information, då brev är svårare att ignorera än exempelvis mejl. Genom att få hem ett brev eller se en annons om vilket stöd som kan sökas känns stödet även mer tillgängligt. Ett hemskickat brev får gärna kännas personligt och innehålla länkar där mottagaren kan läsa mer samt kontaktuppgifter till en person.

7.1.2 Kontakt och kommunikation med myndigheter

Majoriteten av respondenterna betonar vikten av att få en personlig kontakt. En riktig person som kan hjälpa dem med hela deras livssituation, så att de slipper vända sig till flera ställen för att få stöd. Att få en personlig kontakt skapar trygghet och möjlighet att vara sig själv. Att möta en person som bryr sig, som har god överblick över det stöd som finns och som kan pusha och lotsa den unge rätt. När sedan kontakten väl har etablerats kan den underhållas via telefon (gärna via sms), eftersom det upplevs som ett smidigt sätt att hålla kontakten.

Unga föredrar vidare en variation av kontaktvägar till myndigheter: telefonsamtal, sms, mejl och fysiska eller digitala möten. De som föredrar fysiska möten upplever att de får bättre hjälp vid ett fysiskt möte, kan uttrycka sina känslor och att det blir mer personligt. De som föredrar digital kontakt framhåller att det är skönt att inte behöva åka någonstans, att det kan upplevas stressigt att vara bland folk och jobbigt att träffa personer i verkliga livet. De som föredrar sms och telefonkontakt upplever att det är enkelt och smidigt, lätt att göra sig förstådd och få ut det man vill ha av kontakten.

Respondenterna lyfter att det är svårare att ignorera sms eller telefonsamtal än exempelvis mejl eller brev, eftersom de alltid har telefonen med sig. Men det viktigaste är att kontakten ska vara situationsanpassad och flexibel.

7.1.3 Ansvar och förväntningar

Flera av respondenterna betonar att övergången från ung till vuxen medför att ett stort ansvar läggs på den unga personen, vilket många upplever som stressande. De beskriver en ovana vid att ta ansvar och att de inte har några erfarenheter av att exempelvis ringa till myndigheter eller vänta på besked. De lyfter att beslut som de förväntas ta kan få stora konsekvenser samtidigt som de måste framstå som ansvarsfulla för att kunna få jobb. En av respondenterna lyfter att hen skulle vilja uppfinna en tidsmaskin för att kunna åka tillbaka till när hen började skolka och stanna kvar i skolan, då hen hade större möjlighet att påverka sin situation då än vad hen upplever sig ha nu. Även en annan respondent lyfter att hen inte förstod konsekvenserna av att stanna hemma från skolan och att hen hade gjort annorlunda idag.

"När man är ung behöver man visa framfötterna, man har precis blivit vuxen."

"Jättestressigt att man ska veta vad man vill göra resten av livet som så ung."

"Jag hoppade av mina studier för att jag blev sjuk- sen fick jag ångest av tanken på att jag skulle tillbaka."

Många av respondenterna beskriver en syn på sig själv som att de har misslyckats. Att de bara sitter hemma medan kompisarna jobbar, att de mår allt sämre av att sitta hemma och att de hade velat vara som alla andra. Flera av dem lyfter att de känner att det är försent för dem att börja plugga igen samtidigt som det är svårt att få jobb utan att ha gått klart gymnasiet. En respondent beskriver att hen känner sig som 18 fast hen är 22 och att tiden stannat av för att hen inte gjort något. Samtidigt lyfter många av respondenterna att myndigheterna borde haft en bättre plan för hur de exempelvis skulle få arbete, att de borde fått mer information om vuxenlivet i skolan och att det är konstigt hur unga bara förväntas klara sig på egen hand efter studenten.

"Man känner sig lägre än alla andra som har lyckats."

"Min plan när jag hoppade av skolan var att börja jobba direkt, men det lät ju enklare än vad det var."

"Så fort jag fick veta vilken hjälp jag kunde få kände jag mig mindre hopplös."

7.1.4 Rätt stöd i rätt tid

Flera av respondenterna som har haft kontakt med myndigheter har upplevelsen av att de bollas runt, inte får den hjälp de har sökt eller att de blivit missuppfattade, vilket inte bara påverkat i vilken grad behoven blivit tillfredsställda, utan även påverkat deras förtroende för myndigheter i stort.

"Jag hade en plan men fick sluta för då flyttade jag... Det är 2 år sedan jag flyttade till Huddinge och sedan dess har jag inte haft något"

"När man söker hjälp blir man runtskickad – ska jag behöva tjata till mig hjälpen?"

Många av respondenterna pratar om att det stöd som de skulle önska är någon som hjälper dem över tröskeln och ser till att de kommer vidare – kommer på banan igen. Många av de unga som intervjuades har hoppat av gymnasiet på grund av att de mådde dåligt, inte kände att de passade in eller att de behövde en paus. Men tiden borta från skolan har för de flesta blivit längre än de hade planerat och efter en lång tid hemma har återgången till gymnasiet inte alltid känts som ett alternativ. Några av respondenterna har då istället börjat studera på Komvux, men för många har det inte funnits ett tydligt nästa steg och vägen till arbetsmarknaden har upplevts som blockerad. En av respondenterna beskrev det såhär:

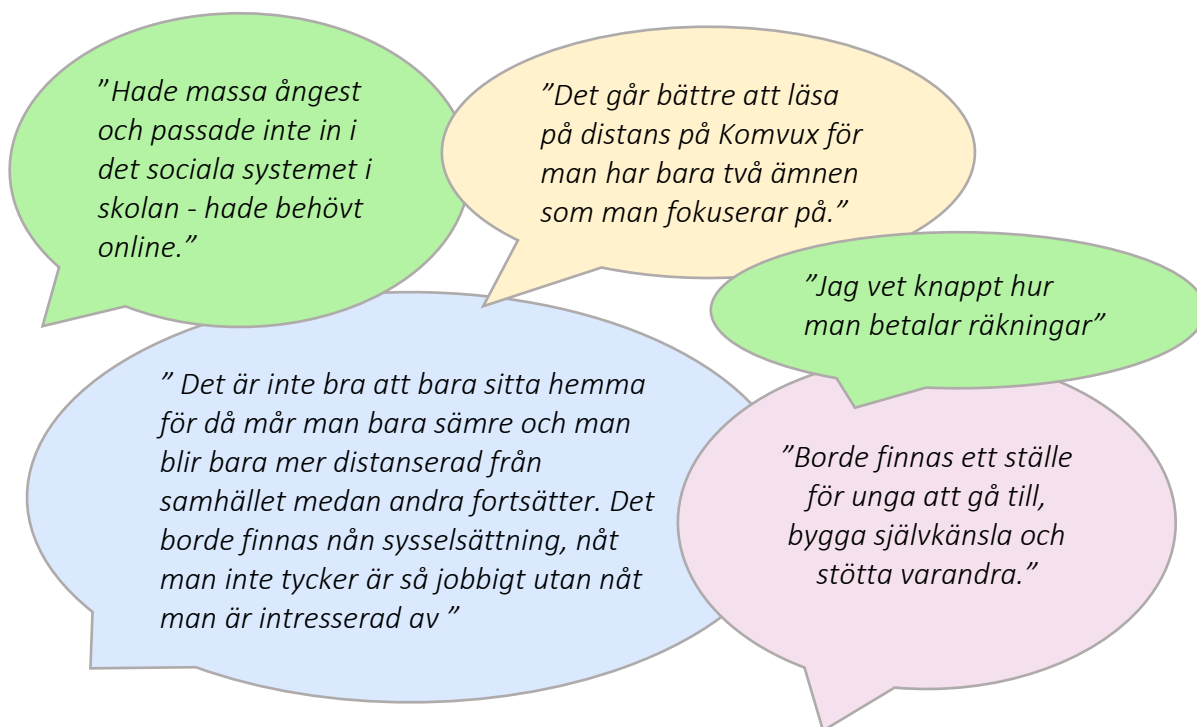
"Om man springer ett lopp och bara en person har kartan och jag kommer efter, då kan jag inte nå målet, utan då måste någon komma tillbaka och hämta upp mig."

7.1.5 Konkreta stödinsatser

De unga personer som har intervjuats har, trots förbehållet att de inte riktigt vetat vilka stödinsatser som finns, kunnat vara väldigt konkreta i sina förslag på insatser som skulle ha hjälpt dem att klara övergången från ung till vuxen bättre. De uttrycker behov av praktisk hjälp – "tips och trix", som intervjuträning, CV-skrivning och vägledning i hur man exempelvis betalar räkningar. Många av respondenterna beskriver även behovet av en person som man kan vända sig till för stöd, coaching och pushning. En person som har "koll på läget" och kan lotsa vidare till olika stödinsatser, som kan avdramatisera och lugna samt bolla tankar och idéer med. Framförallt beskriver respondenterna behovet av en person som är förstående och intresserad av den unges liv och tror på den unges förmåga att nå sina mål.

Flera av respondenterna lyfter behovet av att stödinsatser möjliggörs tidigt, så att det inte hinner gå för lång tid utan sysselsättning. Att unga behöver få fler chanser, att stödet behöver utgå från den unges intressen och att det anpassas utifrån den unges behov. Många lyfter exempelvis att Komvux är ett bra alternativ för unga som upplever att gymnasiet blir för stressigt. Men för de unga där fortsatta studier inte är ett alternativ

lyfter många att det ändå vore bra med någon slags sysselsättning som gör att man inte blir isolerad hemma.

7.2 Användarresa - kommunens information till unga som varken arbetar eller studerar

Många av de unga som har intervjuats upplever sig ha låg kännedom om hur myndigheter fungerar, vad de erbjuder för stöd och hur de ska hitta rätt information. För att få en ökad förståelse för vilken information om stöd de unga nås av har vi inom ramen för förstudien genomfört en *användarresa* med utgångspunkt i den information som unga antingen själva kan söka upp via kommunens webbplats, eller som unga får till sig genom olika utskick. En sammanfattning av vilken information som finns och hur tillgänglig den uppfattas finns redovisad i bilaga 3.

Användarresan synliggör att kommunens webbplatser inte alltid är logiska ur ett användarperspektiv och att det ibland kan vara mer eller mindre slumpartat vilket stöd som föreslås beroende på hur användaren navigerar på hemsidan eller vilka sökord som skrivs in i fritextsök. Om du som användare inte har några förkunskaper kring hur exempelvis utbildningsväsendet eller kommunens stöd är organiserat eller vad olika utbildningar och arbetsmarknadsinsatser innebär, kan kommunens hemsida, trots all matnyttig information, vara svår att navigera och förstå.

Informationsstrukturen på *huddinge.se* kan utifrån detta ses mer som organisationsstyrd än att den utgår från användarens behov. Ett exempel är att vissa arbetsmarknadsinriktade insatser för unga återfinns under rubriken "*Stöd och omsorg*" istället för under "*Arbete och karriär*". Webbplatsens förstasida vänder sig inte heller till en användare med ett personligt tilltal, utan är mer en sammanställning av kommunens olika avdelningar. Däremot finns det undersidor som vänder sig specifikt till exempelvis unga, med riktad och tydlig information, men för att komma dit behöver användaren förstå sökvägarna.

I förstudiens intervjuer med unga har de beskrivit att de önskar en tydlig lotsning kring hur de kan ta del av olika stödinsatser, dvs inte bara få information om att stödet finns. Flera nämnde behov av att få kontakt med en person och inte bara ett anonymt växelnummer som komplement till allmän information på webbplatsen. Användarresan visar dock på stora skillnader i hur enkelt det är att komma i kontakt med olika insatser. En del verksamheter hänvisar till kommunens servicecenter eller andra hemsidor, medan andra har namngivna kontaktpersoner som kan nås via telefon och/eller e-post.

På kommunens webbplats som vänder sig särskilt till unga medborgare, *unghuddinge.se*, finns endast begränsad information som riktas till uvas över 20 år. Detta trots att aktuell statistik visar på en överrepresentation av uvas i den äldre åldersgruppen. Sammanfattningsvis visar användarresan att det finns en stor utvecklingspotential för de informationskanaler som kommunen använder för att få och upprätthålla kontakt med uvas.

7.3 Resultat från fokusgrupp om tillitsfulla relationer med unga

Som en del av förstudiens undersökningsfas samlade vi representanter från psykiatrin, Arbetsförmedlingen och medarbetare från flera kommunala uppsökande verksamheter för att fånga deras erfarenheter av att skapa och upprätthålla tillitsfulla relationer med unga vuxna.

Fokusgruppen inleddes med att konstatera att det framförallt krävs tid och resurser för att kunna bygga en relation med unga vuxna som varken arbetar eller studerar (uvas). Arbetsförmedlingens representant lyfte att många unga som de möter är besvikna över att de inte kan ringa en person som är insatt i just deras ärende. De andra i fokusgruppen framhöll att för unga som har behov av samhällets stöd är det ofta ett stort steg att ens boka in en tid med en myndighetsperson och har de då hamnat hos "fel" myndighet så ger den unga snabbt upp. Fokusgruppen lyfte därför vikten av att den myndighetskontakt som den unge tar inte bara släpper eller hänvisar till någon annan, utan "följer med" och ser till att den unga hamnar rätt. Detta förutsätter förstås att myndighetspersonal har kunskap om vilket stöd som finns, hos andra myndigheter och samhällsaktörer såväl som inom den egna organisationen, så att de kan lotsa den unga rätt. Här vittnar många professionella om att denna kunskap brister.

De som arbetar uppsökande betonar att det handlar mycket om att befinna sig på arenor där unga är, istället för att den unga ska komma till ett avskalat besöksrum på en myndighet. Det är stor skillnad på att träffa en socialsekreterare på ett kontor eller ute på en fotbollsplan. Men om det är till en fysisk lokal den unga kan vända sig behöver det vara låg tröskel, öppen dörr och bygga på frivillighet. Samverkan mellan olika myndigheter är ofta avgörande för att unga ska känna trygghet i kontakterna med myndigheter, samtidigt som fokusgruppen lyfter utmaningar med att ansvaret delas av många och konstaterar att det ändå behövs en person som har huvudansvar och ser till att den unga personen hamnar rätt.

Socialfältarna i Salem rör sig ute på stan bland de unga och satsar mycket på att skapa relationer med uvas. Unga pratar med varandra, vilket sköter mycket av marknadsföringen åt socialfältarna, och när unga personer tar en kontakt med dem ser de till att vara en väg in till andra stödinsatser. Ibland handlar det om att unga personer saknar grundläggande samhällskunskap och ibland handlar det om att förmedla myndighets- eller vårdkontakter. Fokusgruppen lyfter att många unga slänger sig med

uttryck som "myndighetsvägg" och upplever att myndigheterna inte lyssnar eller förstår. Därför handlar mycket av relationsskapande och tillitsbyggande på att visa att man förstår den unga och bekräftar den unges behov samtidigt som man behöver hjälpa dem med att få realistiska förväntningar på myndigheter och samhällets stöd. Bland annat lyfter socialfältarna att de kan behöva informera en ung person om att "ja, du kan få en praktikplats, men få arbetsplatser tar emot folk som röker cannabis".

Arbetsförmedlingen lyfte vidare att många unga blir besvikna när de inte får det stöd som de hoppats på från Arbetsförmedlingen och representanten från psykiatrin lyfter att det blir nya förväntningar på den unga vuxna i övergången från barn- och ungdomspsykiatrin till vuxenpsykiatrin. Därför är det viktigt att aldrig lova för mycket i kontakten med den unga, då höga förväntningar ofta leder till besvikelse och bristande tillit. Samtidigt vill många unga ha svar på sina frågor och efterfrågar någon som kan ta ansvar, och i den relationen blir det viktigt att vara både professionell och flexibel för att skapa tillit. Det behövs också en balans mellan det omhuldande och att den unga får ta eget ansvar.

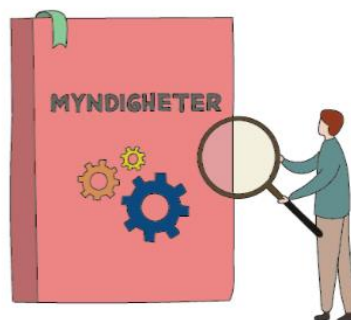
Fokusgruppen konstaterar att de unga vuxna som samhället inte når ofta tillhör undergrupper inom uvas som antingen inte prioriterats och/eller uppmärksammats i arbetsmarknadspolitiken eller där den unga har ett fungerande system runt sig som gör att hen inte har behov av att bryta sin isolering, exempelvis blir försörjd av föräldrar/vårdnadshavare och har möjlighet att sitta hemma. Av de uvas som samhället inte når och som är i behov av stöd, anser fokusgruppen att unga med psykisk ohälsa som har varit utanför systemet en längre tid är en prioriterad grupp som idag är väldigt svårt att få kontakt med. Dessa unga har sällan kontakt med myndigheter, svarar inte på kontaktförsök och har isolerat sig i hemmet. Vårdkontakterna är sporadiska och inte sällan akutstyrda.

Fokusgruppen lyfter behovet av att snabbt identifiera dessa personer och att det borde finnas ett team som bara arbetar med att skapa relation med denna målgrupp. Att skicka hem brev till folkbokföringsadressen efter flera års inaktivitet är inte tillräckligt, enligt fokusgruppen, utan skolan behöver ha ett system som aktiveras när riskfaktorer blir kända. Fokusgruppen lyfter också behov av att skola och socialtjänst kan samverka, trots sekretess, kring den här målgruppen. Avslutande reflektion från en representant i fokusgruppen:

"Kan man ens ha en tillitsfull relation med en myndighet? Det är mellan personer tillit uppstår. Det är där det behöver ske någonting."

---

8. Slutsatser

8.1 Analysseminarium

Som en del av analysarbetet samlade vi representanter från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, vuxenutbildningen och en av Samordningsförbundet finansierade insatser för att diskutera förstudiens resultat.

Analyseseminarier fokuserade mycket på skolans möjlighet och ansvar i förhållande till att fånga upp uvas och hur unga i olika riskgrupper behöver identifieras mycket tidigare än genom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Skolan och elevhälsan behöver tillräckliga resurser då de ofta har en nyckelroll i att kunna förebygga skolavhopp och därmed minska riskerna för ett långvarigt utanförskap. Samarbetet mellan skola, KAA och socialtjänsten behöver fungera väl för att tidigt identifiera och erbjuda stöd till unga som riskerar hamna i långvarigt utanförskap. Särskilt viktigt är att uppmärksamma unga med problematisk skolgång som inte går på en gymnasieskola i hemkommunen, där samverkan kan vara extra utmanande.

Övergången från skola till arbetsliv upplevs som komplex och många unga känner sig inte tillräckligt förberedda för arbetslivet eller fortsatta studier. Många saknar erfarenhet av arbetslivet utöver en kortare praktikperiod och vet varken hur de söker arbete eller vad de kan förvänta sig av en arbetsgivare. Upplevelsen är också att arbetsgivare ställer höga krav på sökande och anställda. Dels på slutförd utbildning, dels på förmåga att söka anställning genom t.ex. digitala kanaler.

Vidare upplevs utvecklingen gå mot att myndigheterna ställer större krav på eget ansvar, från individens sida, för att hantera sitt ärende. Flera av myndigheterna har som ett led i en effektivisering blivit mer anonyma och gått från att finnas fysiskt i lokalsamhället på öppna kundtjänster till att styra sina besökare till digitala tjänster och hemsidor som kan vara svåra att navigera. För en ung person som inte vet om sina rättigheter medför detta ytterligare svårigheter att ta reda på vilket stöd som finns och hur de kan ta del av det.

Förstudien pekar på att det idag saknas en huvudman som kan ta ett helhetsansvar för att nå ut till, och informera uvas om vilka möjligheter som finns till stöd. Utifrån Huddinge kommuns storlek och geografi behövs sannolikt utökad uppsökande verksamhet. Ett sådant samlat stöd, i form av t.ex. studie- och yrkesvägledning, kurator, arbetsförmedlare, skulle behöva komma ut till unga där de befinner sig. Det finns även utvecklingspotential i att arbeta med språk och tilltal på hemsidor och i andra kanaler, för att locka fler unga att söka och ta del av informationen som finns där. Sökfunktioner behöver också bli mer anpassade efter sökord som unga använder.

Slutligen konstaterar deltagarna i analyseseminarier att det är resurskrävande att bygga tillitsfulla relationer med dem som myndigheterna finns till för, men att det är nödvändigt för att nå de som annars riskerar att hamna i ett långvarigt utanförskap.

8.2 Styrgruppsmöte

Styrgruppen för förstudien samlades vid ett sista tillfälle för gemensam reflektion kring förstudiens resultat och kunde konstatera att sänkta trösklar och ökad samverkan är nyckeln till att få ett fungerande arbete kring målgruppen. Det saknas tillräckliga

kunskaper om varandras uppdrag inom kommunen och med andra insatser. Det innebär att det inte bara är de unga som saknar kunskap om vilket stöd som finns, utan att även de som idag har i uppdrag att lotsa de unga vidare saknar informationen. Förstudiens resultat blir därför värdefulla för det fortsatta utvecklingsarbetet med att skapa ett ungdomsteam i Huddinge kommun som kan fånga upp uvas och förhindra långvarigt utanförskap.

8.3 Sammanfattande analys

Resultaten från intervjuer med unga i Huddinge kommun och de samtal som förts med professionella stämmer väl överens med aktuell forskning på området. Flera av insikterna belyser behov och problem som vi tidigare känt till, men som vi nu fått bekräftat och kunnat fördjupa oss i. Samtidigt visar flera intervjuer på att unga inte tycker att samhällets stöd behöver förändras i så stor utsträckning. Det viktiga är att göra det befintliga stödet lättillgängligt och enkelt att hitta och ta del av.

I kommande satsningar som fokuserar på att fånga upp och stödja uvas-gruppen är det viktigt att ha med lärdomar från forskning och andra projekt avseende arbetssätt och metoder, men det är även angeläget att ta vara på de insikter och idéer som lyfts från de unga själva och som framkommit i den här förstudien. Vi ska också ha med oss att kunskaperna om exakt vad som fungerar för att hindra ungdomar från att hamna i gruppen uvas är mer begränsade än kunskaperna om vilka insatser som är effektiva för att hjälpa ungdomar att gå från arbetslöshet till arbete. Det finns också mer kunskap som rör arbetsfrämjande insatser och arbetssätt för unga som står relativt nära arbetsmarknaden än det finns kunskap om insatser för unga som har en mer komplex livssituation.

När unga själva, och de professionella som möter unga, berör frågan om de största utmaningarna och behoven hos uvas, pekar många på att det saknas kunskap om vilka stödinsatser som finns, såväl hos ungdomarna själva som hos många myndighetsföreträdare. Utöver informationsbristen riskerar också den sektoriserade uppdelningen av stöd till unga medföra glapp och hinder för de unga som behöver stöd från flera olika aktörer. Vi ser att underlag och slutsatser från denna förstudie kan användas såväl i arbetet med att forma nya insatser och/eller utveckla befintlig verksamhet som riktar sig till uvas.

Vi har sammanfattat förstudiens resultat i tre huvudsakliga insikter, som redovisas här nedan och sju utvecklingsområden, som redovisas under nästa rubrik.

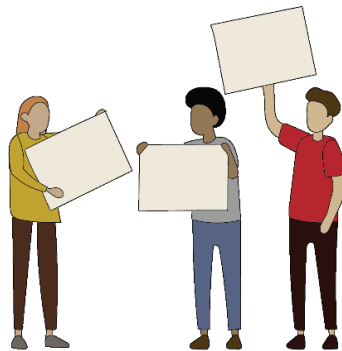
De tre huvudinsikterna är:

- Unga befinner sig i livssituationer och har behov som skiljer sig från hur myndigheter och utbildningssystem är organiserade.
- Unga upplever svårigheter med att komma i kontakt med, förstå och använda samhällets stöd.
- Det uppstår en "kulturkrock" mellan ungas förväntningar (och upplevda förmågor) och myndigheternas syn på individens eget ansvar.

Unga befinner sig i livssituationer och har behov som skiljer sig från hur myndigheter och utbildningssystem är organiserade

Såväl unga själva som myndighetsföreträdare och forskning lyfter vikten av tidiga/förebyggande insatser för att göra övergången från barn till vuxen lättare. Många unga upplever att de på olika sätt behöver "kvalificera sig" till samhällets stödinsatser och anpassa sin berättelse i mötet med myndigheter. Detta leder till att unga inte i tid får det stöd de behöver och att myndigheterna kan ha svårt att rikta insatser rätt och fånga upp de som inte passar in i gängse "mall". Samverkan och samarbete mellan huvudmännen samt kunskap om tillgängliga tjänster behöver styras och stärkas utifrån en systemförståelse när det gäller personer med en sammansatt problematik. Eftersom behov och situation växlar både mellan individer och tidpunkter för den enskilde är det betydelsefullt att det finns fler vägar till kontakter som leder till aktivitet/insats.

Många unga som intervjuades lyfte exempelvis att de först när de fått pröva andra undervisningsformer kunnat ta till sig utbildningen. Det kan handla om både möjligheten att läsa färre ämnen i taget och att kunna studera på distans. För att skapa bättre förutsättningar och möta de behov av stöd som finns, krävs ett stort arbete och bra samverkan mellan offentliga aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Men samtidigt som samverkan behöver formaliseras behöver den också vara flexibel utifrån enskilda individers behov och utifrån den kontext där samverkan ska ske.

Unga upplever att det är svårt att komma i kontakt med, förstå och använda samhällets stöd

Intervjuer med unga, samtal med professionella och materialinsamling från forskning och statistik har bekräftat att myndigheterna behöver göra aktiva insatser för att nå ut till uvas och som idag inte har den kontakt de behöver. Kommunikationen med unga behöver vara situationsanpassad, enkel att förstå och tydligt ange vem man kan vända sig till. En känsla av maktlöshet och bristande kunskap bidrar till att unga inte söker stöd för att komma vidare. Förstudien kan också konstatera att begreppet "tillit" är komplext.

Den nya tekniken och den digitala utvecklingen ska givetvis användas på ett sätt som gynnar ökad kunskap om vad som finns tillgängligt. Här kan t.ex. nämnas arbetet med den digitala insatskatalogen.⁶¹ Faktum kvarstår dock att alltför många inte tar del av den

---

⁶¹ I den webbaserade insatskatalogen kan både privatpersoner och professionella söka efter och hitta insatser som ger hjälp till alla personer som behöver stöd av samhällets välfärd. Insatserna omfattar olika aktiviteter kopplat till arbete och studier, men också hälsoinsatser och råd- och stödfunktioner. www.insatskatalogen.org

information som redan finns. Här finns utvecklingsmöjligheter för att bättre kunna sortera i informationsflödet och tillgängliggöra sökvägar och relevant information för såväl unga som professionella.

Unga efterfrågar en utsträckt hand och personligt tilltal i kontakten med myndigheter. För att kunna etablera en första kontakt behövs mer aktiva insatser och informationen behöver finnas på arenor där unga befinner sig. Myndigheterna behöver helt enkelt marknadsföra sig bättre. För uppsökande arbete bör fältarbete kompletteras med digitala och analoga informationsinsatser. Tidigare utvärdering har visat att uppsökande verksamhet på platser där människor möts (t.ex. kommunens mötesplatser för unga eller kultur- och idrottsevenemang) sällan når de med störst behov av stöd. Utvärderingar pekar på att hemmasittare kan vara svåra att nå med andra metoder än hembesök, ofta flera hembesök.

Vi ser behov av att finna gemensamma strategier och utveckla kommunikationsformer och uppsökande verksamhet som erbjuder unga tillitsfulla kontakter med myndighetsbärare. Det är då viktigt att signalvärdet är tydligt gällande ungas egenmakt och möjlighet att göra handlingsinriktade val som leder till en långsiktigt hållbar samhällsetablering via studier och arbete.

Att använda sig av kraften i ungas egna nätverk kan ofta vara verkningsfullt för att nå personer i uvas-gruppen. Unga pratar med varandra och detta kan givetvis leda till att den unga får såväl en positiv som negativ syn på vilken hjälp som faktiskt finns att få och vilka förväntningar man som ung kan ha på myndigheternas stöd.

Det uppstår en kulturkrock mellan ungas förväntningar och myndigheternas syn på individens eget ansvar

Många unga upplever att klivet från barn till vuxen ofta är alltför stort och att man som ung vuxen är ovan att ta så stort ansvar som förväntas. När myndigheterna utformar sina insatser för gruppen uvas är det därför viktigt att ta utgångspunkt i att möta upp den unges resurser och vinnlägga sig om att förväntningar på ansvar och rättigheter är tydliggjorda. Det är också viktigt att ha med sig att en och samma person kan befinna sig i olika behovssituationer samtidigt (vård, arbetsförmedling, ekonomiskt stöd etc.) och att den unge kan gå in och ur olika behovssituationer över tid. De insatser som görs måste ta sin utgångspunkt i den enskildes situation, förutsättningar och mål med sikte att nå egen försörjning och ett socialt hållbart liv. Ömsesidigt förtroende och tillit måste etableras och i den mån det är möjligt bör insatser bygga på frivillighet.

8.4 Utvecklingsområden

Utifrån insikterna utkristalliseras ett antal karaktäristika som är relevant att ta med i eventuella kommande genomförandeprojekt som riktar sig till gruppen uvas. Vi har nedan listat sex utvecklingsområden:

- En utsträckt hand
- Personlig kontakt
- Ett tydligt erbjudande
- Helhetsperspektiv och kontinuitet
- Lotsande stöd och sammanhållen planering
- Vara i aktivitet och befinna sig i ett sammanhang

- **En utsträckt hand**

Unga efterfrågar en utsträckt hand eftersom många inte känner till vilket stöd som finns. Unga kan behöva hjälp med att formulera sina behov och se vilka lösningar som finns. Särskilt viktigt är det att nå ut till dem som befinner sig i ökad risk för långvarig arbetslöshet. Det ska vara lätt att få en kontakt och även återuppta eller förnya kontakt efter avbrott.

- **Personlig kontakt**

Unga efterfrågar en personligt anpassad kommunikation och låga trösklar in som gör det smidigt att få hjälp med sina behov. När en tillitsfull relation byggs upp till en annan människa ökar också möjligheterna till förändring.

- **Ett tydligt erbjudande**

Det är viktigt att det finns en tydlighet i vad som är myndighetens erbjudande till den unge, men även vilket ansvar den unge förväntas ta. Den unge behöver förstå varför man får respektive inte får ta del av en insats och att man förstår syftet dessa. Här behöver myndigheten ha goda strategier för att synliggöra och konkretisera den långsiktiga planeringen samt visa på vinsterna av insatserna på vägen dit.

- **Helhetsperspektiv och kontinuitet**

Uvas behov bör bemötas utifrån ett helhetsperspektiv där insatser är situationsanpassade och kan pågå parallellt. Det behöver finnas en förståelse för att varje enskild insats inte är lösningen på hela problemet. En långsiktig men flexibel planering tydliggör förväntan på resultat och skapar förståelse för varför man förväntas göra vissa saker.

- **Lotsande stöd och sammanhållen planering**

Myndighetsföreträdare behöver ha kunskap och verktyg för att kunna lotsa unga vidare om behovet av stöd finns på annat håll. Det är viktigt att en initial kontakt kan knyta vidare till andra nödvändiga och hjälpanande insatser.

- **Vara i aktivitet och befinna sig i ett sammanhang**

Att erbjuda unga aktivitet är viktigt för att främja såväl hälsa och välbefinnande som möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Det handlar om att befinna sig i ett sammanhang och undvika passivitet. En viktig aspekt är att kunna erbjuda den unge aktivitet utan väntetider. Det krävs då en diversitet i insatsutbudet för att kunna passa alla och det kan vara värt att lyfta in föreningsliv och civilsamhället som viktiga aktörer i ungas liv.

BILAGA 1 Målgruppsbeskrivning

Det är svårt att med exakthet beräkna hur många unga som befinner sig utanför studier eller arbete och det finns flera utmaningar med att få fram en aktuell bild av heterogenitet i gruppen unga som varken arbetar eller studerar (uvas). En orsak till det är att det saknas en aktör som kan tillhandahålla aktuell lokal statistik över hela åldersgruppen.

Datainsamling

MUCF tar sedan år 2007 fram statistik om uvas för att öka kunskapen om gruppen och ge underlag till de som arbetar för att stötta unga till jobb eller studier. Statistiken bygger på registerdata över hela befolkningen i åldern 16-29 år och är hämtad från olika register hos till exempel SCB och Försäkringskassan. Men statistiken från MUCF har relativt stor eftersläpning i tid och år 2021 går det som senast att få fram statistik från 2018, vilket innebär att varken pandemins påverkan på arbetsmarknaden, effekter av en förändrad nämndstruktur i Huddinge kommun eller Arbetsförmedlingens reformering blir synliga. Detta har gjort att vi har behövt använda flera andra informationskällor för att få en aktuell bild av uvas-gruppen i Huddinge kommun.

SCBs arbetskraftsundersökning (AKU) är den enda källan med kontinuerliga uppgifter om den totala arbetslösheten och står för det officiella arbetslöshetstalet. AKU undersöker personer som under en given vecka inte varit sysselsatta, och som inte heller deltagit i studier (såväl formella som informella). Eftersom Arbetskraftsundersökningen (AKU) är en urvalsundersökning går det dock inte att bryta ner siffrorna på kommunal nivå, varför statistiken från MUCF ändå är värdefull för det lokala arbetet med uvas-gruppen.

Definition av målgruppen

Den statistik som MUCF levererar avseende uvas omfattar de som är mellan 16-29 år och är folkbokförda i Sverige samt under ett helt kalenderår:

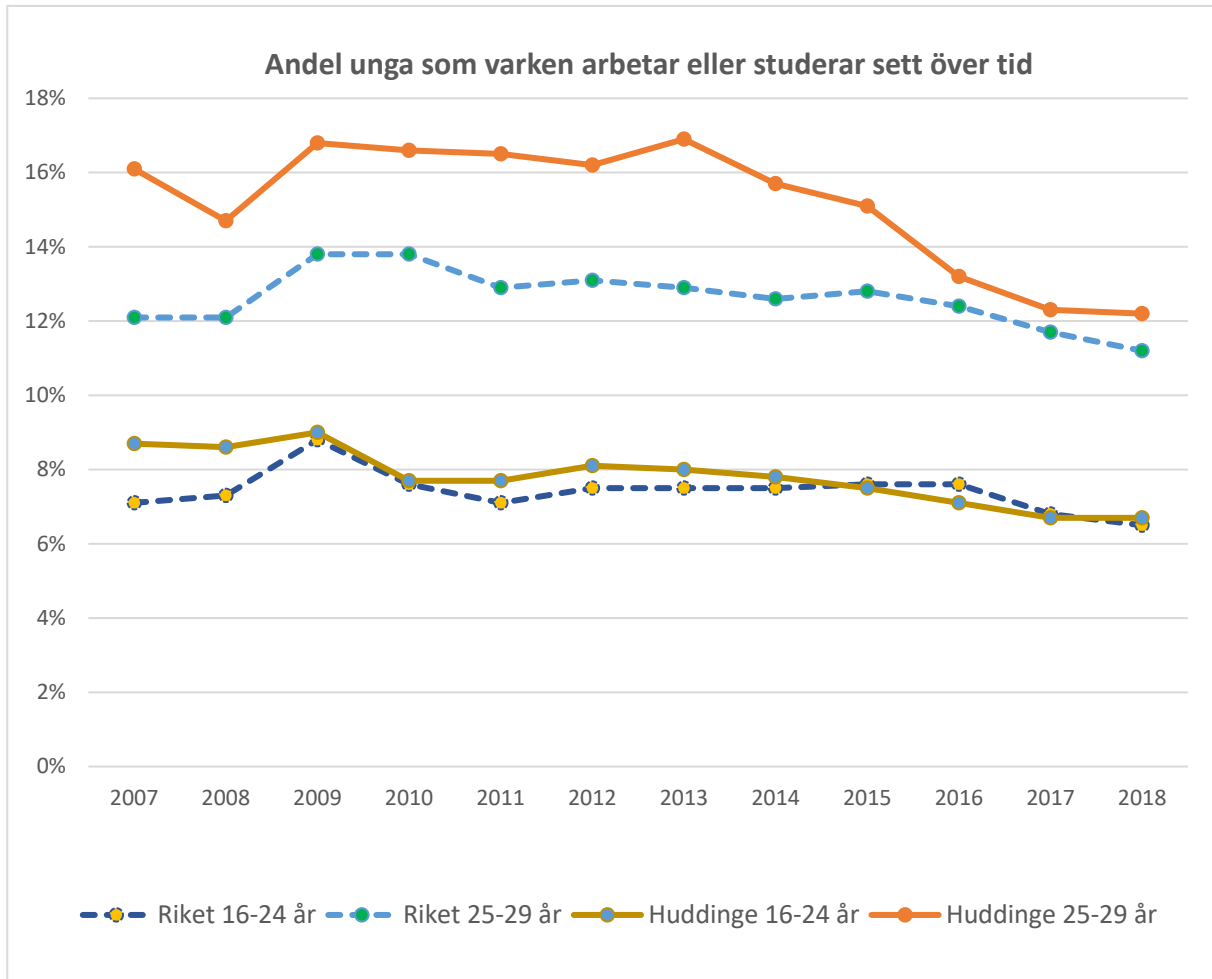
- Inte haft inkomster över ett basbelopp (47 600 kr 2021)
- Inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar.

I forskning och statistik görs olika åldersmässiga gränsdragningar. I ansökan till denna förstudie angavs unga mellan 15-24 år som målgrupp, men under förstudiens gång har åldersspannet vidgats till att även omfatta den äldre åldersgruppen inom uvas. Under denna åldersperiod i livet når majoriteten av befolkningen olika vuxenmarkörer. Det är en tid när skolan avslutas och det blir aktuellt för de flesta att flytta hemifrån.

En pragmatisk syn har därför tillämpats i denna förstudie när det gäller åldersavgränsningar, eftersom några intressanta studier har använt delvis andra åldersspann. Den unga Huddingebon har stått i fokus för förstudien, men i relevanta fall och när kommunal statistik inte funnits tillgänglig redovisas nationell statistik. I vissa fall har även Botkyrka- och Salembor tagits med i målgruppsbeskrivningen.

Antal unga som varken arbetar eller studerar utifrån statistik sammanställd av MUCF

Den senaste statistiken från MUCF för år 2018 visar att andelen uvas i riket uppgår till 6,5 procent av unga mellan 16-24 år och 11,2 procent i åldersgruppen 25-29 år. I Huddinge ligger andelen uvas på ungefär samma nivå som rikssnittet, men bland den äldre åldersgruppen ligger den högre än i riket totalt sett. Antalet unga Huddingebor i åldern 16-29 år som varken arbetar eller studerar uppgick år 2018 till 1 760 personer, vilket motsvarade 8,8 procent av det totala antalet unga vuxna i kommunen.

Unga Huddingebor som varken arbetar eller studerar 2018

Ålder	Antal Huddingebor som varken arbetar eller studerar	Andel uvas av totala antalet unga Huddingebor
16-24 år	820	6,7 %
25-29 år	940	12,2 %
TOTALT 16-29 år	1 760	8,8 %

Andel uvas utifrån AKU

Arbetskraftsundersökning (AKU) använder sig av begreppet NEET (Youth not in employment, education or training) som mått för att mäta utanförskap bland unga i Sverige. NEET mäter hur stor andel bland de unga som varken jobbar eller studerar och därmed står utanför både utbildningssystem och arbetsmarknad.

Andelen uvas (NEET) av antalet personer i befolkningen 2020

Ålder	Män	Kvinnor
15-19 år	3,4 %	2,9 %
20-24 år	9,7 %	9,8 %
25-29 år	7,6 %	9,6 %

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU)

Andelen uvas (NEET) av antalet personer i befolkningen 2020 för inrikes- respektive utrikes födda

15-25 år	Inrikes födda	Utrikes födda
Män	5,6 %	9,9 %
Kvinnor	5,6 %	9,3 %
Totalt	5,6 %	9,6 %

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU)

Beräkning av uvas i Huddinge utifrån AKU

I Huddinge finns drygt 12 200 folkbokförda invånare i åldern 16 till 24 år, varav 52 % män och 48 % kvinnor.⁶² Ytterligare knappt 7 600 personer är i åldern 25 till 29 år, där också andelen män är något högre än andelen kvinnor. Eftersom AKU är en urvalsundersökning går det inte att bryta ner siffrorna på kommunal nivå. Därför är nedan redovisade siffror endast uppskattningar och går inte att jämföra med annan redovisad statistik.

Kön	Ålder	Andel uvas (baserat på AKU för RIKET)	Motsvarar antal unga i Huddinge ⁶³
Män	15-19 år	3,4 %	Ca 130
	20-24 år	9,7 %	Ca 320
	25-29	7,6 %	Ca 300
Kvinnor	15-19 år	2,9 %	Ca 100
	20-24 år	9,8 %	Ca 310
	25-29	9,6 %	Ca 350

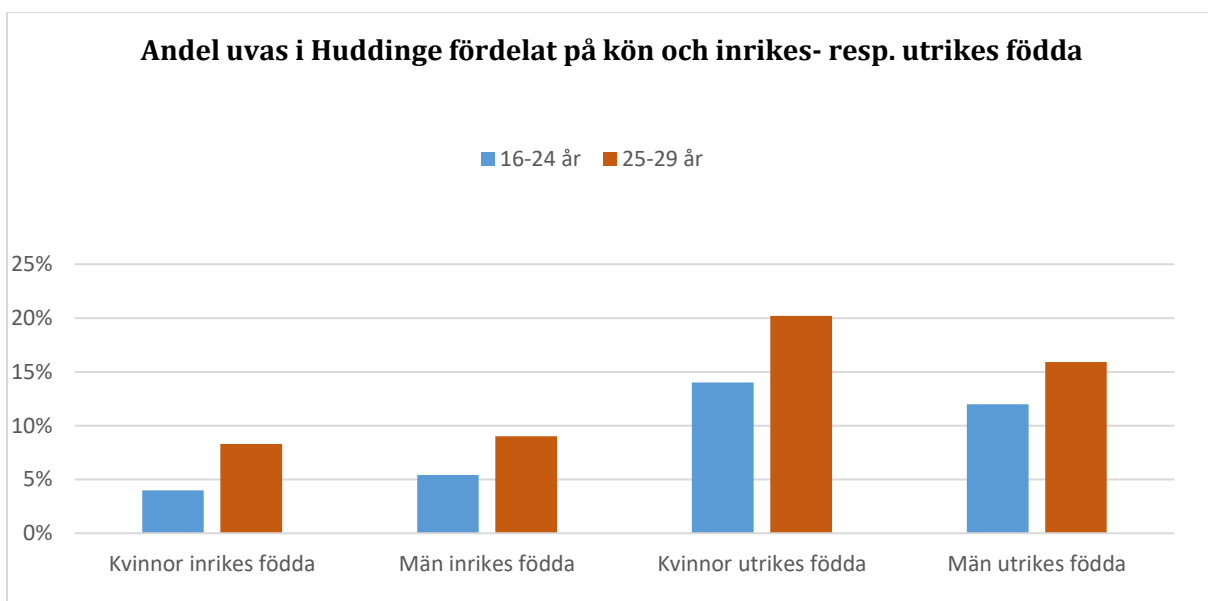
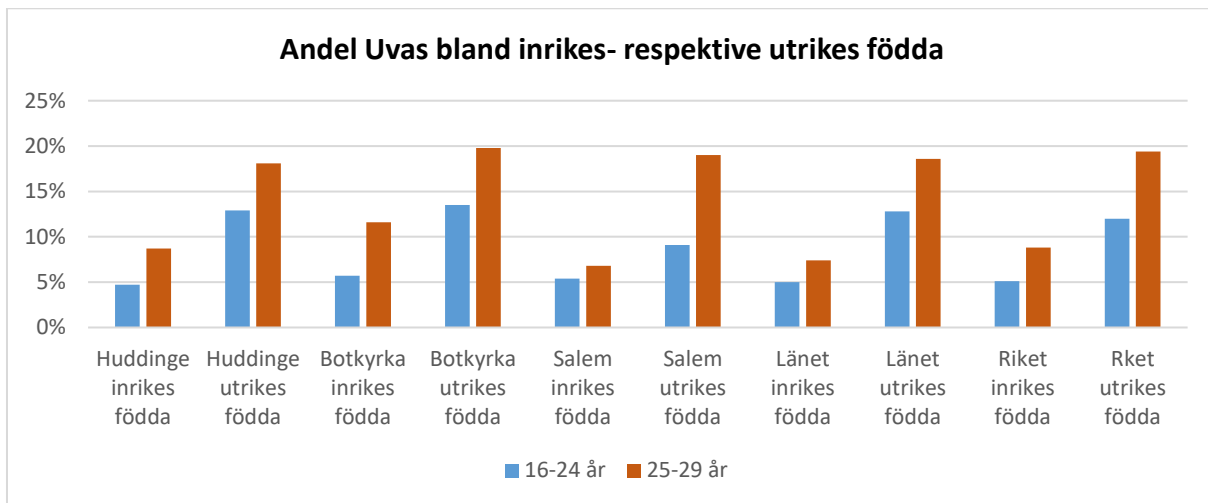
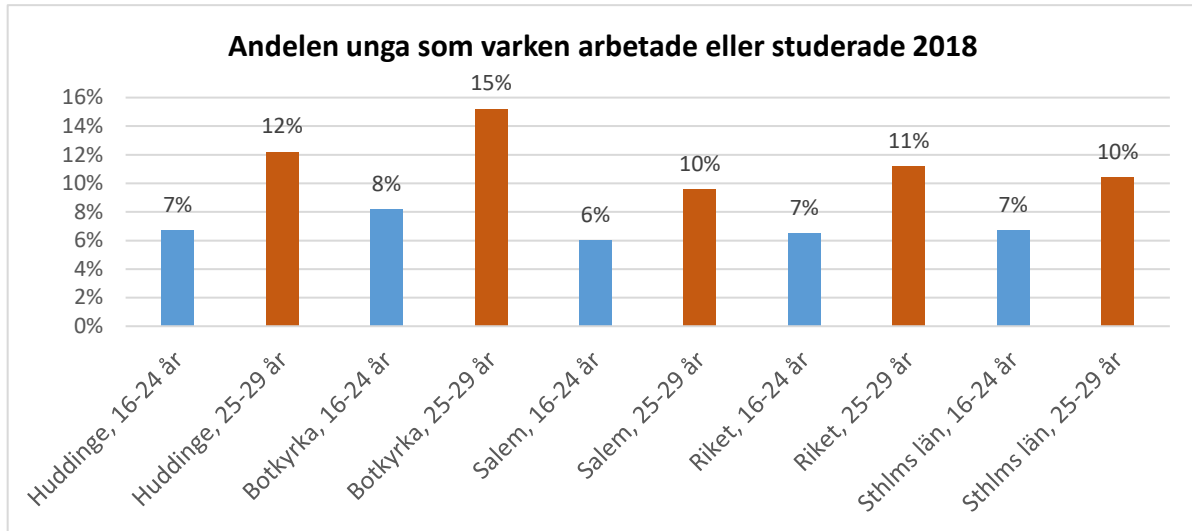
En försiktig uppskattning ger alltså vid handen att minst 1 500 Huddingebor i åldersgruppen 15-29 år ingår i uvas. Det skulle tyda på en liten minskning av antalet uvas jämfört med statistiken från MUCF från 2018, vilket går i linje med den senaste tidens utveckling och troligen kan förklaras med att fler unga studerar.

Observationer utifrån statistiken

Sett till andel av totalt antal folkbokförda inom respektive åldersgrupp är det fler i den äldre åldersgruppen (25-29 år) än den yngre (16-24 år) som varken arbetar eller studerar i samtliga tre kommuner, liksom i Stockholms län och i riket.

⁶² SCBs befolkningsstatistik

⁶³ Beräkningen baseras på befolkningsunderlag på 13 782 folkbokförda unga 15-24 år, varav 7 116 män och 6 666 kvinnor.

Utifrån statistiken för uvas i Huddinge kommun går det att urskilja vissa trender:

- Det är en större andel uvas i den äldre åldersgruppen (25-29) än den yngre (16-24) inom varje undergrupp och i samtliga tre kommuner (Huddinge, Botkyrka, Salem), liksom i länet och riket.
- Utrikes födda kvinnor i åldern 25-29 år sticker ut. Av det totala antalet folkbokförda utrikes födda kvinnor är det drygt 20 procent som varken arbetar eller studerar.
- Utrikes födda män saknar sysselsättning i större utsträckning än inrikes födda män.
- Sett till totala antal uvas i Huddinge kommun 2018 utgör inrikes födda män den största gruppen i den yngre åldersgruppen (16-24 år) och utrikes födda kvinnor den största gruppen i den äldre åldersgruppen (25-29 år).

		Födelseår	Andel uvas 16-24 år	Andel uvas 25-29 år	Antal uvas 16-24 år	Antal uvas 25-29 år
Kvinnor inrikes född	2015		5,1%	9,9%	227	199
	2016		4,4%	9,1%	198	194
	2017		3,9%	7,9%	178	175
	2018		4,0%	8,3%	182	189
Kvinnor utrikes född	2015		15,4%	24,5%	192	347
	2016		14,4%	22,1%	190	313
	2017		13,8%	20,8%	184	297
	2018		14,0%	20,2%	192	291
Män inrikes född	2015		6,3%	11,2%	298	243
	2016		5,7%	9,3%	271	220
	2017		5,7%	8,9%	269	222
	2018		5,4%	9,0%	253	232
Män utrikes född	2015		12,5%	19,3%	155	252
	2016		13,7%	17,2%	186	229
	2017		12,1%	16,7%	184	230
	2018		12,0%	15,9%	193	228

Unga Huddingebor i utbildning

De flesta unga i Sverige studerar eller har studerat på gymnasiet, men det finns en grupp unga som saknar gymnasieutbildning. De får sämre förutsättningar till arbete och risken ökar att de återkommande hamnar i perioder då de varken arbetar eller studerar. På nationell nivå har denna grupp inte minskat över tid.⁶⁴ Andelen elever som slutfört grundskolan och har behörighet till gymnasiet har visserligen ökat de senaste åren, men det finns tydliga skillnader beroende på födelse-land och kön. På nationell nivå har även andelen elever som påbörjar gymnasiet och tar examen inom tre år ökat. I Huddinge ser vi dock en oroande trend bland elever i yrkesprogram där det skett en minskning av andelen som tar examen.

⁶⁴ MUCF 2019

Inom såväl grundskola som gymnasium gäller att det finns tydliga skillnader mellan inrikes och utrikes födda. Särskilt svårt är det för de som börjar sina studier i det svenska skolsystemet under senare delen av grundskolan. På gruppnivå har unga utrikes födda killar svårast att klara av skolan.

Behöriga till gymnasiet, läsåret 2019/20⁶⁵ Skillnader utifrån kön och inrikes/utrikes födda.

Uppdelat efter kön	Samtliga elever, exkl. nyinvandrade och elever med okänd bakgrund			Flickor, exkl. nyinvandrade och elever med okänd bakgrund				Pojkar, exkl. nyinvandrade och elever med okänd bakgrund			
	Antal	Andel (%) som uppnått kunskapskraven	Andel (%) behörig yrkesprog.	Antal	Andel elever (%)	Andel (%) som uppnått kunskapskraven	Andel (%) behörig yrkesprog.	Antal	Andel elever (%)	Andel (%) som uppnått kunskapskraven	Andel (%) behörig yrkesprog.
Huddinge	1 268	84	91,6	609	48	85,6	93,1	659	52	82,5	90,3

Uppdelat på bakgrund	Svensk bakgrund				Utl. bakgrund, födda i Sverige				Utl. bakgrund, födda utomlands			
	Antal	Andel elever (%)	Andel (%) som uppnått kunskapskraven	Andel (%) behörig yrkesprog.	Antal	Andel elever (%)	Andel (%) som uppnått kunskapskraven	Andel (%) behörig yrkesprog.	Antal	Andel elever (%)	Andel (%) som uppnått kunskapskraven	Andel (%) behörig yrkesprog.
Huddinge	1 268	66,5	87,6	94,1	256	19,2	80,5	89,5	189	14,2	54,5	66,7
Botkyrka	438	45,2	80,8	91,8	320	33	66,9	85,3	211	21,8	52,6	69,7
Salem	170	75,9	81,8	92,4	31	13,8	80,6	~100	23	10,3	82,6	~100
Länet	19 007	71,3	87,2	93,8	3 936	14,8	75,5	88,9	3 718	13,9	59,7	71,3
Riket	85 188	74,6	82,2	90,8	11 714	10,3	71,9	84,9	17 315	15,2	50,9	62,4

Andel Huddingeelever (%) med examen från gymnasieskolan inom 3 år				
Program	Startår	2017	2016	2015
	Examensår	2020	2019	2018
Gymnasieskolan totalt		57,1 %	60,1 %	56,5 %
Nationella program totalt		68,1 %	69,3 %	67,5 %
Yrkesprogram		54,8 %	60,8 %	57,1 %

⁶⁵ Skolverket <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning?sok=SokA&kommun=0126&run=1>

Ungdoms- och elevdatabasen (UEDB) innehåller uppgifter om samtliga elever i åldern 16–19 år som går i gymnasie- och gymnasiesärskolan och de som inte har slutfört en gymnasieutbildning och är aktuella för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Nedan redovisad statistik från UEDB avseende unga folkbokförda i Huddinge kommun. Det kan konstateras att det är fler pojkar än flickor i gymnasieåldern som varken arbetar eller studerar vilket stämmer överens med statistiken för åldersgruppen uvas 16-24 år från MUCF.

Statistiken från UEDB visar även att problemen blir större när man närmar sig 20 årsgränsen för både män och kvinnor, det är betydligt fler unga inom ramen för KAA som är födda 2001 än som är födda 2004.

Huddingebor aktuella för Kommunala Aktivitetsansvaret år 2021

Antal unga Huddingebor aktuella för det kommunala aktivitetsansvaret under VT 2021			
Kön	Födelseår	Antal personer	Andel av totala antalet unga aktuella för KAA
Kvinnor	2001	97	20,46 %
	2002	27	5,70 %
	2003	30	6,33 %
	2004	21	4,43 %
	Total	175	36,92 %
Män	2001	160	33,76 %
	2002	62	13,08 %
	2003	44	9,28 %
	2004	33	6,96 %
	Total	299	63,08 %
Total		474	100,00 %

Om statistiken från UEDB för vårterminen 2021 jämförs med statistik från vårterminen 2020 och 2019 kan vi konstatera att antalet unga under 20 år som varken arbetar eller studerar har minskat. Vårterminen 2019 var det totala antalet unga som ingick i det kommunala aktivitetsansvaret 650 individer, 2020 låg antalet på 639 för att under 2021 ha minskat till 474 individer.

Orsaker till att en person ingår i KAA Huddinge (Statistik från 2019-10-28)

Orsak	Antal
Avhopp nationellt program	96
Avhopp introduktionsprogram	115
Ej påbörjat gymnasiestudier eller liknande	17
Studiebevis	126
Gymnasieintyg	2
Uppgift saknas	134

Antal personer som sökt och beviljats försörjningsstöd

På riksnivå finns det inom gruppen uvas en överrepresentation av unga från hushåll (eller personer) som mottar försörjningsstöd.⁶⁶ På lokal nivå saknas dock uppföljning av antalet uvas som ingår i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd. I Huddinge kommun har antalet unga som erhållit försörjningsstöd minskat år 2021 jämfört med 2019, vilket delvis kan förklaras av att kommunen tagit emot färre ensamkommande unga 2020 och 2021 jämfört med tidigare år.

Ålder	Mars 2019	Mars 2020	Mars 2021
18	2	2	12
19	24	16	27
20	47	31	20
21	10	22	12
22	13	12	13
23	10	16	9
24	7	16	7
Summa	113	115	100

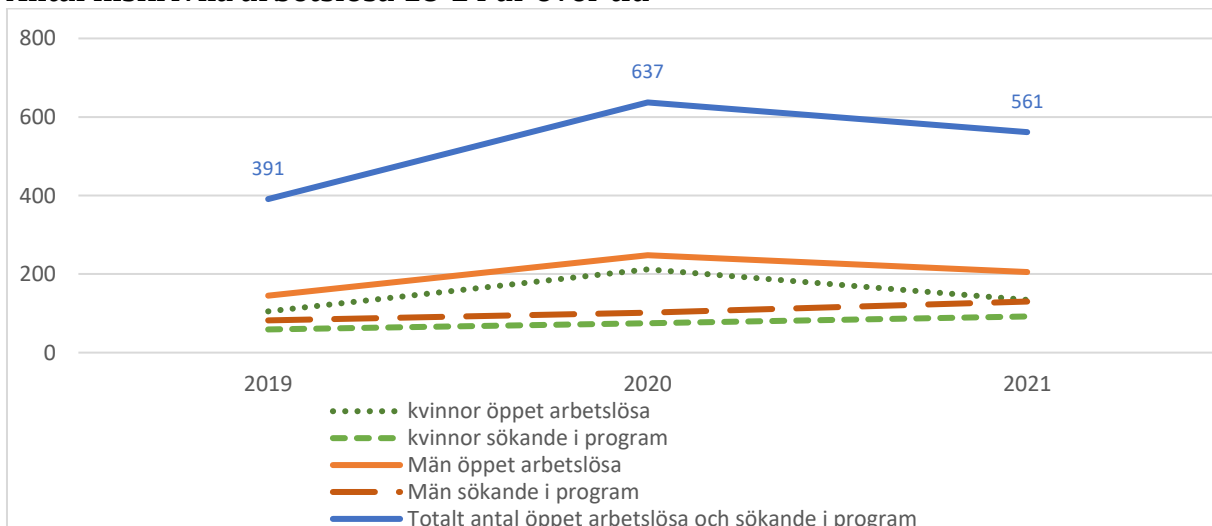
Arbetslöshet bland unga utifrån Arbetsförmedlingen

De senaste åren har antalet inskrivna öppet arbetslösa under 25 år ökat i Arbetsförmedlingens område som omfattar Huddinge, Botkyrka och Salem, även om andelen minskade något i början av 2021 jämfört med samma period förra året. Andelen inskrivna arbetslösa var något mindre bland tjejer än bland killar.

Antal inskrivna unga (18-24 år) Huddingebor på Arbetsförmedlingen i juni 2021⁶⁷

	Kvinnor 2020	Män 2020	Kvinnor 2021	Män 2021
Öppet arbetslösa	212	248	134	205
Sökande i program	75	102	92	130
Totalt	637		561	

Antal inskrivna arbetslösa 18-24 år över tid

⁶⁶ IFAU Rapport 2021:12

⁶⁷ Arbetsförmedlingen arbetsmarknadsdata

De som blev arbetslösa när efterfrågan på arbetskraft minskade under pandemins inledande skede var främst personer med tillfälliga anställningar och nya personer på arbetsmarknaden, framför allt unga och utrikes födda. Situationen har försvårats ytterligare för dessa personer då krisen har drabbat privata tjänster som hotell, restauranger och handel där tillfälliga anställningar är vanliga och där det finns många ingångsjobb. Detta syns inte minst på den ökande långtidsarbetslösheten bland unga.⁶⁸

Inskrivna långtidsarbetslösa (över 6 månader) 16-24 år

	Huddinge	Botkyrka	Salem	Riket
Juni 2020	233	226	46	35 100
Juni 2021	323	436	59	40 702
Förändring i procent	28%	48 %	22 %	14 %

Inskrivna arbetslösa fördelat på födelseland

Födelseland	Sverige	Europa (utom Sverige)	Utomeuropeiska länder
Öppet arbetslösa och sökande i program	307	44	210
Därav antal långtidsarbetslösa	155	36	130
Därav andel långtidsarbetslösa	50%	82%	62%

Arbetsförmedlingen arbetar aktivt med att öka andelen unga i matchningstjänster och använda studiemotiverande och vägledande insatser som inledande aktiviteter i Jobbgarantin för ungdomar. Antalet unga i matchningstjänster har också ökat väsentligt vilket bidragit till att öka aktivitetsnivån bland unga. Övergångar till reguljära studier för unga som saknar fullständig gymnasieutbildning sker dock i relativt låg omfattning sett till behovet och minskade till och med något under 2020. I myndighetens uppdrag ingår också att identifiera unga som är i behov av fördjupat stöd, men användningen av de prioriterade inledande insatserna i Jobbgarantin för ungdomar var under 2020 begränsade.⁶⁹

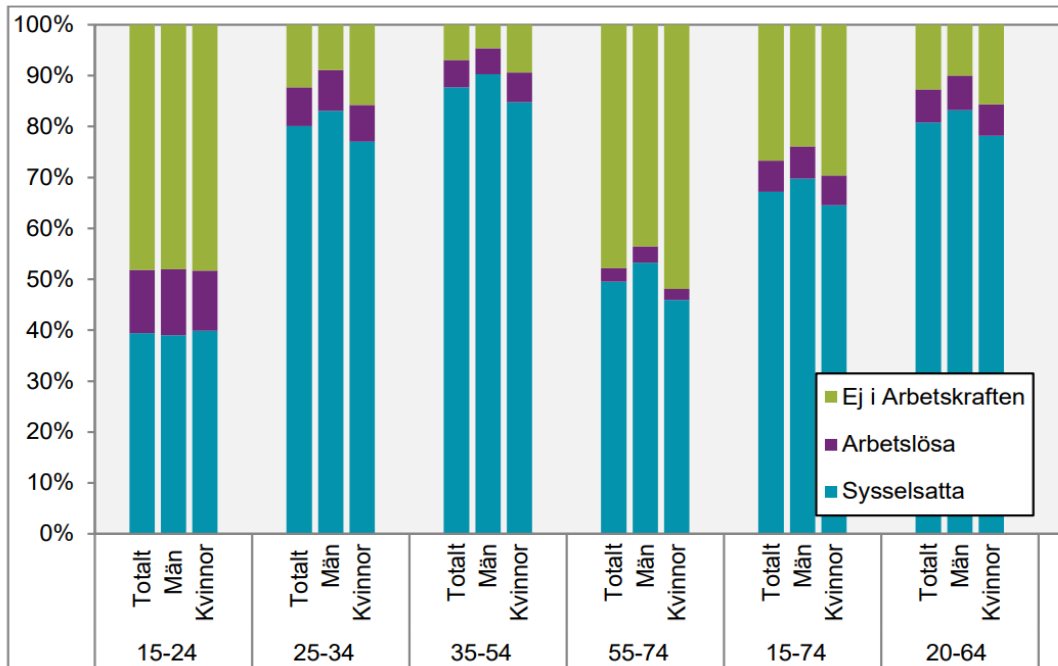
Sysselsättning

SCBs arbetskraftsundersökning (AKU) redovisar kontinuerliga uppgifter om den totala arbetslösheten samt uppgifter om antalet personer som inte är sysselsatta och som inte heller deltar i studier. Arbetskraftstalet, det vill säga arbetskraftens andel av befolkningen, uppgick till 73,3 procent under 2020. För männen var arbetskraftstalet 76,1 procent och för kvinnorna 70,4 procent. Bland ungdomar i åldern 15-24 år minskade arbetskraftstalet med 2,8 procentenheter till 51,9 procent.

⁶⁸ Arbetsförmedlingen 2021

⁶⁹ ibid

Befolkningens arbetskraftsstatus efter kön, ålder och arbetskraftsstatus år 2020

Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningarna (AKU)

I gruppen "ej i arbetskraften" i diagrammet ovan ingår personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. För unga ingår naturligt en stor andel studerande i denna kategori. I gruppen ingår även de som kan och skulle vilja arbeta, men som inte aktivt söker arbete, av AKU kallade för *latent arbetssökande*. År 2020 låg antalet latent arbetssökande på den högsta nivån sedan 2001, för vilket det finns jämförbara data för personer i åldern 15-74 år. I riket ökade antalet latent arbetssökande bland personer i åldern 15-24 år med 25 000 till 93 000 personer totalt sett.⁷⁰ Antalet heltidsstuderande ökade också under 2020 till den högsta sedan 2005, vilket är så långt tillbaka i tiden som jämförbara uppgifter finns för antalet heltidsstuderande.

⁷⁰ SCB Arbetsmarknadssituationen för hela befolkningen 15-74 år, AKU 2020

BILAGA 2 Intressentöversyn

Verksamheter som har i uppdrag att stödja unga som varken arbetar eller studerar (uvas) boende i Huddinge kommun.

I denna översyn av intressenter kring uvas beskrivs kort de insatser som främst finns inom kommun och Arbetsförmedling i syfte att stödja unga Huddingebors väg till arbete och samhällsetablering. Huvudfokus har varit att ge en ögonblicksbild över insatser som finns inom ramen för utbildning och arbetsmarknad. Utöver dessa insatser finns en mängd stödfunktioner inom kommun, Region och Statliga myndigheter samt bland civilsamhällets och privata näringslivet som också riktar sig till uvas på olika sätt.

UTBILDNING

Gymnasieskolan

I Huddinge finns fem kommunala och två fristående gymnasieskolor. På två av skolorna finns gymnasiesärskola. Huvuduppgiften för gymnasieskolan är att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna ska tillägna sig och utveckla kunskaper. Utbildningen ska främja elevernas utveckling till ansvarskännande människor, som aktivt deltar i och utvecklar yrkes- och samhällslivet. Inom gymnasieskolan finns 18 nationella gymnasieprogram: sex högskoleförberedande program och 12 yrkesprogram. Det finns också sex rikskryterande gymnasieprogram och fem introduktionsprogram. Introduktionsprogrammen på gymnasiet ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program, eller leda till att de kan få ett arbete. Huvudregeln är att inga behöriga elever ska gå ett introduktionsprogram. Alla elever följer en individuell studieplan. På introduktionsprogrammen är den individuella studieplanen mycket viktig eftersom det inte finns något examensmål eller någon programstruktur, utan det är studieplanen som visar vad utbildningen ska innehålla. Utbildningen är på heltid.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja vuxna elever så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier. Vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och eleverna är individer med mycket olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån hans eller hennes behov och förutsättningar.

Gymnasial vuxenutbildning, gymnasievux, är till för de elever som fyllt 20 år och helt saknar gymnasiebetyg eller som behöver komplettera sina gymnasiebetyg, för att kunna söka en högre utbildning på universitet, högskola eller yrkeshögskola. Den som har gymnasieexamen, studiebevis eller slutbetyg från gymnasiet, kan komplettera ämnen för att få behörighet till högre utbildningar. Då kan eleven börja på Komvux även om hen inte fyllt 20 år. På gymnasievux finns ingen platsgaranti. Om det är fler sökande än det finns plats görs ett urval. Den med kort tidigare utbildning har företräde framför den med längre tidigare utbildning. Den som saknar 3-årig gymnasieutbildning har företräde.

Studiemotiverande kurs och allmän kurs på Folkhögskola

Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF) är en förberedande insats som vänder sig till arbetssökande personer över 16 år, som varken har gymnasieexamen eller grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Syftet med kursen är att underlätta för individen att slutföra eller påbörja studier.

Efter kursen finns det möjlighet att gå vidare till studier på Komvux eller en allmän kurs på folkhögskola som motsvarar grundskolans eller gymnasieskolans studienivå.

Allmän kurs finns på alla folkhögskolor och sker på antingen grundskole- eller gymnasienivå.

UNGAS ETABLERING

Kommunala Aktivitetsansvaret

Det kommunala Aktivitetsansvaret (KAA) är reglerat i skollagen (29 kap 9 §) och omfattar ungdomar som:

- har fullgjort sin skolplikt och ej fyllt 20 år
- ej har gymnasieexamen eller gymnasiesärskolebevis
- ej är inskrivna i någon gymnasieskola eller inom motsvarande utbildning
- är folkbokförda i kommunen

KAA har ansvar att kontakta ungdomar i målgruppen för att inhämta information om sysselsättning och erbjuda individuella insatser som i första hand ska motivera till studier. I Huddinge erbjuds studie- och yrkesvägledning, dispens till Vuxenutbildningen, praktik, feriepraktik (möjlighet att söka även om man inte tillhör rätt ålderskategori) samt stöd i att söka arbete och att söka insats/stöd från annan aktör.

KAA uppmärksammar de unga som varken arbetar eller studerar och som finns registrerade i ungdoms och elevdatabasen, UEDB. Utifrån denna information gör brevutskick och påminnelser samt i vissa fall kontakt med vårdnadshavare. Telefonnummer eftersöks också för att möjliggöra en kontakt via telefon.

Akilles

Akilles 16-19 drivs av Kultur och Fritidsförvaltningen och arbetar tillsammans med det Kommunala Aktivitetsansvaret och är därmed till för ungdomar mellan 16 och 19 år som är skrivna i Huddinge kommun. Det gäller ungdomar som inte börjat gymnasiet, avbrutit gymnasiet eller som gått klart årskurs 3 på gymnasiet men saknar examen.

ARBETSLIVSINRIKTADE INSATSER

Arbetsförmedlingens jobbgaranti för ungdomar

Jobbgarantin för ungdomar vänder sig till arbetslösa i åldern 16-24 år som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och uppfyller något av följande:

- har varit arbetslös på heltid under minst 90 dagar under de senaste 4 månaderna.
- under minst tre månader arbetat deltid och har rätt till ersättning från A-kassan.
- deltagit i etableringsprogrammet under maximal tid, men är fortfarande arbetslös.
- dömts till fängelse och beviljats vistelse utanför anstalten eller är villkorligt frigiven men har inte fullgjort ett år av prøvotiden. Exempel på insatser som ingår i jobbgarantin för ungdomar är studie- och yrkesvägledning, jobsökaraktiviteter med coaching, praktik, utbildning i upp till sex månader, stöd och rådgivning för att starta eget företag, arbetslivsinriktad rehabilitering och arbetsträning på en arbetsplats.

Fördjupat stöd hos Arbetsförmedlingen

Vissa arbetssökande kan bedömas vara i behov av fördjupat stöd, detta kan bli aktuellt för den arbetssökande som uppfyller något eller några av följande kriterier:

- saknar fullständig gymnasieutbildning,
- uppger att det finns en funktionsvariation som påverkar möjligheten att söka och/eller att få arbete,
- inte är matchningsbar på grund av orsaker som exempelvis ohälsa eller sociala utmaningar.

Exempel på insatser i det fördjupade stödet är Folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte, Yrkes- och studiemotiverande moduler för ungdomar eller rehabiliteringstjänsten Introduktion till arbete. Det rustande och matchande stödet ges inte primärt av arbetsförmedlare utan av fristående aktörer. Det förekommer dock att arbetsförmedlare genomför fördjupad kartläggning och motiverande samtal eller flerpartssamtal tillsammans med kommunen. För arbetssökande med funktionsvariation erbjuder Arbetsförmedlingen särskilda insatser så som Stödperson inför och under en anställning, så kallad SIUS-konsulent, personligt biträde, pedagogiskt stöd vid deltagande i Arbetsförmedlingens utbildningar eller jobb inom Samhall om behov finns av mycket stöd och arbetsledning för att utveckla arbetsförmåga.

Ungdomsjobb i Huddinge erbjuds under hösten 2021 och innebär att ungdomar under en till fyra månader får prova på ett jobb inom någon av kommunens verksamheter. Erbjudandet är i första hand till för ungdomar, oberoende av ålder och födelseår, som under 2020 eller 2021 har avslutat sin gymnasieutbildning och saknar sysselsättning.

IPS-teamet i Huddinge kommuns socialförvaltning är till för personer över 18 år med psykisk ohälsa eller beroendeproblematik och som vill arbeta eller studera men behöver stöd. Arbetslivsinriktad rehabilitering enligt IPS-modellen syftar till att ge stöd i att finna, få och behålla ett arbete med lön eller genomföra studier.

Lyra finansieras av Samordningsförbundet och riktar sig till unga mellan 18 - 29 år med psykisk ohälsa och som behöver samordnat stöd på vägen mot praktik, arbete eller studier. Insatsen består av individuellt stöd i kombination av öppen verksamhet med sikte på att ta nästa steg i riktning mot studier, praktik och arbete.

START drivs av Botkyrka kommun med medfinansiering från Samordningsförbundet och erbjuder arbetslivsinriktade insatser för personer upp till 35 år med lindrig utvecklingsstörning, autismspektrumtillstånd eller hjärnskador som förvärvats i vuxen ålder. START arbetar med metoden Supported Employment (SE) som innebär att deltagare får stöd att hitta en lämplig praktikplats och lära sig arbetsuppgifterna på plats med hjälp av en SE-handledare.

MIA Vidare är ett ESF-finansierat projekt som medfinansieras av Samordningsförbundet och vänder sig till personer i arbetsför ålder som står långt ifrån arbetsmarknaden och behöver samordnad rehabilitering samt extra stöd för att komma ut i arbete eller studier. MIA Vidare arbetar utifrån metoderna Supported Employment (SE) och Case Management (CM). Deltagandet är frivilligt. Det finns även ett förberedande steg inför deltagande i MIA Vidare, MIA mobiliseringsgrupp.

UPPSÖKANDE/REHABILITERANDE OCH SOCIALA VERKSAMHETER

Arbetsträning via Socialpsykiatri riktar sig till personer över 18 år med psykisk ohälsa och är knuten till sysselsättningsverksamheten. Stödet är biståndsbedömt och syftar till att bygga upp rutiner och struktur i vardagen. Arbetsträning kan ske på Flemings second hand-butik eller på Aktivitetshuset. Aktivitetshusets arbetskonsulenter kan också följa med på studiebesök eller ta reda på hur ett arbete eller studier kan anpassas utifrån individens behov.

Förebyggarteamet stöttar ungdomar 10 till 20 år för att tidigt fånga upp problem hos unga, och rör sig där barn och unga finns, till exempel i skolan, på fritidsgårdar och på nätet. Förebyggarteamet arbetar förebyggande, uppsökande och samverkande tillsammans med i första hand kommunens grundskolor och fritidsgårdar. Det finns även en samordnare som arbetar med kurser och träffar för unga och deras föräldrar.

Uppsökarna i Huddinge vänder sig till personer från 18 år med en långvarig psykisk ohälsa som kan behöva hjälp av samhället men som på egen hand inte sökt detta. Uppsökarna kan bland annat informera om vilket stöd som kan sökas från socialtjänsten, sjukvården och andra organisationer, och även följa med vid besök hos dessa.

Sociala insatsgrupper (SIG) är ett samarbete mellan socialtjänst, polis, fritidsverksamhet och skola för att hjälpa ungdomar att sluta begå brott. SIG-samordnaren sköter kontakten med ungdom, familj och andra personer som kan hjälpa till. Samordnaren finns tillgänglig varje vardag till klockan 22.00 och kopplar på det stöd som behövs.

Pop-Up Flemingsberg drevs under våren 2021 och syftet var att kommunen, tillsammans med civilsamhället skulle ha olika typer av tillfälliga verksamheter och aktiviteter i lokalen för att öka närvaron i centrum och därmed även tryggheten och säkerheten. Verksamheten bestod bl.a. i ABFs svenskurs på förmiddagar och aktivitet för unga vuxna 2 eftermiddagar i veckan.

Kraftbyrån Huddinge är en nystartad ungdomsjour i Huddinge där unga kan chatta om alltifrån relationer, vänskap och familj till sex och ångest. Inget är för stort eller för litet att höra av sig om. Jouren finns för dig mellan 12 till 25 år.

Fridlyst - stödgrupper för barn och föräldrar erbjuder barn och unga till föräldrar med psykisk sjukdom och/eller missbrukande föräldrar gruppverksamhet.

Fritidsgårdar och fritidsledare erbjuder mötesplatser för unga i åldern 13-16 år (vissa platser tar emot unga upp till 19 år). I Huddinge finns det åtta fysiska fritidsgårdar och en digital.

EXEMPEL PÅ INSATSER HOS ANDRA AKTÖRER

Studieförbundet Bilda och Mind står tillsammans bakom initiativet "Vara nere" som består av ledarutbildning och en digital kampanj, en podd, ett instagramkonto och studiecirkelmateriel för att sprida kännedom och kunskap om psykisk ohälsa, minska stigma kring psykisk ohälsa, inspirera till mer dialog och stärka beredskapen att agera när man själv eller andra drabbas av psykisk ohälsa. Målgruppen är unga personer mellan 15 och 19 år.

Kompisbyrån erbjuder färdighetsprogram och coachning till unga som omfattas av gymnasielagen Träffarna består bland annat av CV-workshops, intervjuövningar och tips för jobbsök.

Projektet Choice drivs som en stiftelse i samarbete med högskolestudenter från läkar-, psykolog- och hälsopedagogprogram som utgör ett hälsocoachteam som erbjuder ungdomar coachande stöd om stress och psykisk hälsa i gymnasiet och grundskolans senare del.

TalangAkademin i Huddinge erbjuder stöttning och arbetslivserfarenhet för personer över 18 år som är inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen eller har en kontakt hos kommunen. En koordinator matchar den arbetssökandes matchar med ett företag för att göra praktik. TalangAkademin är ett samarbete mellan lokala fastighetsägare och kommunen.

Digitala sökverktyg

Ung Huddinge (www.unghuddinge.se) är en webbplats som drivs av Huddinge kommun med information för unga mellan 12-25 år.

Insatskatalogen (www.insatskatalogen.se) är ett digitalt sökverktyg som ger information om insatser och aktiviteter inom området arbetsmarknadsstöd, hälsa, skola.

1177 Vårdguiden (www.1177.se/stockholm) innehåller information om hälsa och sjukdomar och var man kan hitta vård. Bl.a. finns en egen sida med information och länkar kring psykiskt stöd för unga i Stockholms län.

Uppdrag Psykisk Hälsa (www.uppdragpsykiskhalsa.se) är en satsning från staten och SKR, som arbetar för att sätta fokus på frågor om psykisk hälsa.

UMO (www.umo.se) finansieras av Sveriges samtliga regioner och är en webbplats för unga mellan 13 och 25 år. Sidan innehåller information om kroppen, sex, relationer, psykisk hälsa, alkohol och droger, självkänsla m.m.

Fritidsnätet (www.fritidsnatet.se) är ett samarbete mellan flera kommuner i Stockholms län där unga med funktionsvariation kan söka efter olika former av fritidsaktiviteter, men också stödinsatser inom habilitering, hälsa och utbildning.

BILAGA 3 Information till Uvas

Denna bilaga innehåller en sammanfattning av den undersökning som gjorts för att kartlägga vilken information som Huddinge kommun och Arbetsförmedlingen riktar till uvas och hur tillgänglig informationen är.

Centrala frågeställningar under kartläggningen:

Vilken information skickas ut/finns tillgänglig om våra myndigheters stöd för unga Huddingebor? Saknas någon information?

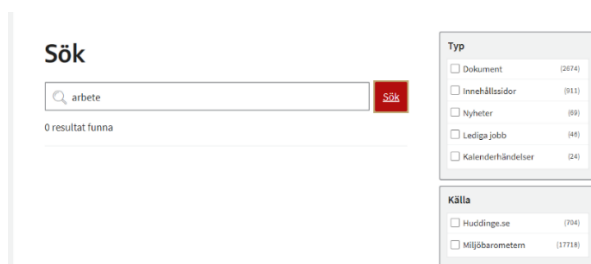
Vem får informationen (riktat eller öppet)?

Vilken information ges? Vad är huvudfokus?

Finns det uppgifter om vem man kontaktar för att få mer information?

Huddinge kommuns hemsida

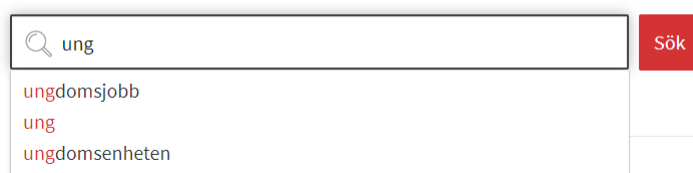
På Huddinge.se finns en mängd information om vart Huddingebor vänder sig. Flera intervjuade ungdomar beskriver att de använder sökfunktioner frekvent när de vill ha information om något. Det är därmed troligt att en ung person skulle använda sökfunktionen vilken på Huddinges hemsida ligger högst upp på sidan och således tillgängligt. Det krävs dock att även anger källa i ett pop-uppfönster för att få några träffar på hemsidan.

"Arbetsökande" ger fem träffar medan "Arbetslös" ger sju delvis andra träffar. Arbetsökande och arbetslös kan uppfattas som samma sökord men ger således olika resultat vilket gör att du får olika information. Insatser som IPS eller KAA kommer inte upp på i någon av sökningarna.

"Studera" ger 47 träffar och "Studier" 88 träffar. Sökord som "ung", "arbete", "ung som varken arbetar eller studerar", "jobb" ger mellan 177 och 1 574 träffar vilket gör att det är svårt att sortera bland alla träffar. En annan slutsats utifrån att ha testat sökfunktionen är att denna förefaller baserad på ord som nämns i text men inte testad utifrån vissa centrala sökord vilket gör att information ibland saknas eller sökresultatet blir för stort. Något som dock är positivt med sökfunktionen är att den kommer med egna förslag vilket kan leda rätt i det du söker.

Sök

När besökaren går in på huddinge.se möts man av nio rubriker med kort beskrivning. I huvudsak är det tre av dessa rubriker som innehåller information riktad till uvas.

Under rubriken "*Arbete och karriär*" finns bl.a. information om lediga tjänster och insatser riktade till unga såsom ungdomsjobb samt feriepraktik/sommarjobb. De två sistnämnda riktar sig direkt till användarna och det finns kontaktuppgifter om man har frågor. Något som saknas på denna sida är vilka andra insatser som kommunen har att erbjuda till unga arbetslösa medborgare. Det finns flera insatser som stöttar mot arbete och erbjuder ett praktiskt stöd för att närma sig arbete (eller studier) än de som redovisas här. Flera av dessa insatser finns istället under rubriken "*Stöd och omsorg*".

Under rubriken "*Stöd och omsorg*" finns bl.a. underrubriken "*För dig som är arbetssökande*" där det finns länk till samordningsförbundets hemsida och till kommunens arbetsmarknadsenhet. Länken till Samordningsförbundet leder till förstasidan och den som söker efter en stödinsats behöver själv klicka sig vidare till insatser för att läsa vidare om dessa och även få kontaktuppgifter. Under informationen om arbetsmarknadsenheten ges information till personer med försörjningsstöd (ekonomiskt bistånd). För den som vill veta mer hänvisas till kommunens servicecenter och växelnummer. Informationstexten avslutas med "*Om du beviljas en insats hos oss så kommer vi att kontakta dig.*"

Under rubriken "*Stöd och omsorg*" finns också fliken "*Socialpsykiatri*". Här finns information om IPS med kontaktuppgifter till beroendeenheten eller socialpsykiatrins mottagning samt även kontaktuppgifter till en namngiven gruppleddare för vidare frågor. Det finns också information om arbetsträning och arbetskonsulent på någon av socialpsykiatrins sysselsättningsverksamheter, som kan sökas genom att kontakta en biståndshandläggare. För mer information hänvisas läsaren att ta kontakt med servicecenter, men om man klickar sig in på länkar till respektive verksamhet finns mer detaljerade kontaktuppgifter.

Informationen om socialpsykiatrins insatser är riktad direkt till den det berör. Men rubriken "*Socialpsykiatri*" utgår snarare från kommunens organiseringsstruktur. Som besökare på hemsidan kan det vara svårt att få information om hur man ansöker om stöd, om man ingår i målgruppen osv.

Under rubriken "*Förskola och skola*" finns bl.a. information om elevhälsa, vuxenutbildning och gymnasieskola. Under fliken "*Vuxenutbildning*" finns många informationsflikar som kan vara användbara för unga vuxna som vill studera. Där finns information kring ansökningsprocesser, vilka utbildningar Komvux erbjuder, och hur man kan läsa in grundskola. Det finns även en sektion med vanliga frågor och svar.

Under fliken "*Gymnasieskola och gymnasiesärskola*" finner man en flik med information gällande Kommunens aktivitetsansvar (KAA) samt kontaktvägar och även en möjlighet att använda ett kontaktformulär.

Många av flikarna med studieinformation innehåller mycket information och förklaringar men det saknas ofta kontaktuppgifter om den som läser har frågor.

Om du är ung och inte har så stor förkunskap kring hur utbildningsväsendet är organiserat eller vad de olika utbildningarna innebär kan dessa sidor, trots all matnyttig information, vara svåra att förstå.

Under rubriken *"Fritid, natur och kultur"* finns en flik för unga från 13 år. Där återfinns bl.a. underrubriker för aktiviteter anpassade för unga med funktionsnedsättning, fritidsgårdar och en egen rubrik som hänvisar till webbplatsen Ung i Huddinge.

Webbplatsen Ung i Huddinge

Webbplatsen drivs av kommunen och avser ge samlad information för unga mellan 12-25 år. Vid en närmare titt på länkar och information som finns på Ung i Huddinge så är dock nästintill alla insatser för de som är upp till 20 år. De länkar som handlar om är stöd för de över 20 är ungdomsmottagningen och ungdomsjouren Kraftbyrån.

Ung i Huddinge

Här finns information för dig som är mellan 12-25. Du hittar allt från vilka fritidsgårdar du kan hänga på och vart du ska vända dig om du inte mår bra, till information om Kulturskolan och aktiviteter på loven.

Fritidsgårdarna är öppna

Fritidsgårdarna och Kultopia har öppnat sina verksamheter med ordinarie öppettider med begränsat antal besökare samt med föränmälan.

Vi ses på Digital fritid!

Du vet väl om att du kan gå in på vår Digitala fritidsgård? Följ oss gärna, på [UngHuddinge](#) på Instagram. Där kan du själv vara med och skapa innehåll om du vill! Vi kör väldigt varierade livesändningar, flera dagar i veckan.

Viktigt att komma ihåg när fritidsgårdarna öppnar igen:

- Kontakta gården i förväg
- Tvätta eller sprita händerna ofta
- Håll avståndet
- Stanna hemma om du är det minsta sjuk

Läs mer på: huddinge.se/corona

Fritidsgårdar i Huddinge	>
Digital fritidsgård	>
Kulturskolan Huddinge	
Sök pengar till projekt	
Repe i våra lokaler	
Se ved som händer på lovet	
För dig som varken jobbar eller studerar	
Din hälsa	>

En av länkarna har rubriken *"För dig som varken jobbar eller studerar"* och leder till information om KAA med flera alternativ till vidare kontaktvägar. Eftersom rubriken är *"Till dig som varken jobbar eller studerar"* skulle man kunna tänka sig att det fanns information/länkar till andra insatser som man kan ha rätt till om man inte omfattas av KAA, detta saknas dock. Som på så många andra ställen på hemsidan så beror det på vilken flik du hamnar som leder till vilken information man får och att man kan missa insatser som finns för att stödja unga.

Information från Kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

KAA skickar ut en pappersbroschyr för att komma i kontakt med unga som hoppat av gymnasiestudierna.

Starta eget?
Gamer? Har ingen aning...
Jobba med barn? CNC-operatör?

Truckförare? **Sjuksköterska?**
Målare? IT-tekniker? **Praktik?**
Läsa på Komvux? Djur? Kock?
Redovisningsekonom? **Gå på folkhögskola?**
Söka polishögskolan?
Något med design?

Huddinge

Så här går det till:

- 1 KONTAKT**
Vi kontaktar dig via brev, e-post eller telefon - du kan även kontakta oss på egen initiativ. Onskar du stöd från oss bokar vi ett första möte.
- 2 PERSONLIGT MÖTE**
Vid vårt första möte går igenom din nuvarande situation, din bakgrund och vad du vill göra i framtiden.
- 3 INDIVIDUELL PLAN**
Tillsammans tar vi fram en individuell plan för hur du kan nå dina mål.
- 4 STÖD LÄNGS VÄGEN**
På vägen mot ditt mål finns vi till hands för att stötta dig och hjälpa dig att hålla rätt kurs.

Svarstalong

Så här gör du:
• Fyll i dina uppgifter
• Riv av stalongen och lägg i bågigt svanksvert
• Posta (märka behövs ej)

Du kan även svara via vår e-tjänst: service.huddinge.se/aktivitetsansvar

Kryssa i det alternativ du tycker passar dig bäst. Du kan kryssa i flera alternativ.

Min nuvarande sysselsättning

- Jag har en tillfälligt anställning
- Jag har en tillfällig arbetstid/vikariat
- Jag är arbetslös
- Jag studerar:

Jag har annan sysselsättning:

Jag vill bli kontaktad via:

- E-post
- Telefon
- SMS
- Brev

Jag vill inte bli kontaktad

Kontaktuppgifter

Om KAA inte lyckas få tag på personen som fått utskicket skickas ett vykort ut som påminnelse.

Glömt något?
Missat något viktigt?
Kommer du ihåg?
Vad var det nu ...
Eh... Har ingen aning
Hmmm **Vet att det var något ...**
Minns faktiskt inte

Huddinge

Hej!

Vi har försökt nå dig men saknar ditt svar. Kommunens aktivitetsansvar (KAA) vänder sig till ungdomar, 16 till 19 år i Huddinge kommun, som inte är inskrivna i någon skola och som saknar gymnasieexamen eller motsvarande.

Hos oss kan du få individuellt stöd. Stödet kan till exempel bestå av kortare och längre vägledning, möjlighet att studera på Komvux innan du fyllt 20 år, praktik, CV-hjälp och intervjuer.

KAA har enligt skollagen ansvar att ta reda på vad du har för sysselsättning och erbjuda dig stöd. Att få stöd av oss är frivilligt men vi kommer fortsätta att försöka nå dig tills vi får kontakt.

Här av dig till oss! :)

Bästa hälsningen
Ungdomsenhet, Huddinge kommun

KAA@huddinge.se
E-tjänst: service.huddinge.se/aktivitetsansvar
Följ oss på Instagram: @kka.huddinge

Brevet som KAA i Huddinge kommun skickar ut till unga som hoppat av gymnasiestudierna beskrivs som en ögonöppnare i intervjuerna med de ungdomar som har kontakt med KAA. Flera uttrycker att man just där och då kanske inte alltid orkat ta kontakt men att man nu vet att de finns. Flera beskriver också att det varit viktigt att det är myndigheten som tar kontakt för att visa att man inte är bortglömd, ibland kan det vara svårt att ta första steget själv.

Det är viktigt att fundera kring vad det är i brevet som kommunen skickar ut via det kommunala aktivitetsansvaret som de unga uppskattar. Det har bland annat framkommit att de får en att känns sig sedd, att kommunen ger en andra chans och att det är en trygghet att veta var man kan vända sig när orken väl finns där. Analysen pekar även på att det personliga tilltalet i brevet är viktigt och vi behöver fundera vidare på vad som karaktäriserar personlig kontakt för att kunna använda det i fler forum.

Referenser

- Arbetsförmedlingen** 2020 *"Unga med funktionsnedsättning på Arbetsförmedlingen"*
- Arbetsförmedlingen** 2021 *"Ett år med pandemin - Arbetsförmedlingen ställde om för att klara krisen"*
- Brottsförebyggande rådet (Brå)** 2009 *Orsaker till brott bland unga och metoder för att motverka kriminell utveckling*
- Brottsförebyggande rådet (Brå)** 2020 *Skolundersökning om brott 2019. Om utsatthet och delaktighet i brott. Rapport 2020:11.*
- Delegationen mot segregation** 2019 *"Segregationens konsekvenser för unga – Analys till regeringens ungdomspolitik"*
- IM** 2021 *"En faktabaserad rapport om Rasism i arbetslivet"*
- Folkhälsomyndigheten** 2018 *"Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"*
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd** 2020 *"Unga som varken arbetar eller studerar – en kartläggning och kunskapsöversikt"*
- FORTE** 2020 *"Unga som varken arbetar eller studerar"*
- Försäkringskassan** Socialförsäkringsrapport 2015:10 *"Evidence-based methods for enhancing the labourforce entrance of people with mental disabilities. A systematic literature review"*
- Försäkringskassan** Socialförsäkringsrapport 2017 *"Effektutvärdering av insatser för unga med Aktivitetsersättning"*
- Försäkringskassan** 2019 *"Innovationsprojekt Unga Under 30"*
- Grosse, Julia** 2012 *"Kommer tid kommer tillit? Unga vuxna och medelålders erfarenheter"* Stockholms Universitet
- Länsstyrelserna** 2020 *"Ett jämlikt arbetslivs -Hudfärgens betydelse på arbetsmarknaden"*
- IFAU** Rapport 2021:12 *"Unga som varken arbetar eller studerar -En beskrivning av gruppen och effekter av insatser för att möta problemet"*
- MUCF** 2014 *"10 orsaker till avhopp"*
- MUCF** 2018 (A) *"Bredda normen"*
- MUCF** 2018 (B) *"Ung idag 2018"*
- MUCF** 2019 *"Hitta vägen! Om ungas väg genom skolan mot etablering i arbetslivet"*
- MUCF** 2020 *"Ett långvarigt utanförskap"*
- MUCF** 2021 (A) *"Nationellt samordnat stöd till unga som varken arbetar eller studerar"*
- MUCF** 2021 (B) *"Unga utrikes födda kvinnors etablering i arbetslivet. En analys av hinder och möjligheter"*
- MUCF** 2021 (C) *"Goda levnadsvillkor för många, men inte för alla."*
- Rädda Barnen** 2021 *"Vuxna vad gör dom? Barns röster om rasism i skolan"*
- Skolverket** 2019 *"Redovisning av Skolverkets uppdrag om att genomföra verksamhetsnära insatser för att förebygga avhopp från gymnasieskolan"*
- Socialstyrelsen** 2017 *"Att öka förutsättningar för egen försörjning -Unga vuxna i verksamheten ekonomiskt bistånd"*
- Socialstyrelsen** 2019 *"Utvärdering av vård vid depression och ångestsyndrom"*
- SOU 2017:9** *"Det handlar om oss – unga som varken arbetar eller studerar"*
- SOU 2018:11** *"Vårt gemensamma ansvar för unga som varken arbetar eller studerar"*
- Statistiska Centralbyrån (SCB)** Temarapport 2017:4 *"Unga utanför? Så har det gått på arbetsmarknaden för 90-talister utan fullföljd gymnasieutbildning"*
- Statskontoret** Slutrapport 2019:12 *"Utvärdering av strategin för unga som varken arbetar eller studerar"*
- Stockholms Län Landsting (Region Stockholm)** Rapport 2017 *"Hur rör sig unga över kommungränserna i Stockholms län?"*
- Verdandi Brukarkraft** 2021; *"Förbättrat stöd till unga -enkät februari 2021 till unga med samsjuklighet"*

Webbplatser

<https://innovationsguiden.se/>

<https://www.esh.se/forskning/forskningsprojekt/2018-11-08-tillitsbarometern.html>

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/om-vara-datainsamlingar/nationella-folkhalsoenkaten/>

<https://www.huddinge.se/>

<https://www.huddinge.se/unghuddinge>

<https://www.mucl.se/verktyg/statistik-om-unga-som-varken-arbetar-eller-studerar>

<https://www.rfsl.se/>

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/>

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Risk-for-att-arbetsloshet-gar-i-arv/>

<https://www.skolverket.se/>

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik>

Övriga informationskällor

Nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor

Ungdoms- och elevdatabasen UEDB

Datum
2022-01-27

Handläggare
Linda Hillner

linda.hillner@huddinge.se
Kommunstyrelsens förvaltning

Rapportering på utdelade uppdrag - Sjödalsgymnasiets kort- och långsiktiga lokalbehov

Beskrivning av uppdraget

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden gavs under hösten i uppdrag av kommunstyrelsen att beskriva Sjödalsgymnasiets framtida lokalbehov på kort och lång sikt.

Återrapport

Organisation

Kommunfullmäktige fattade beslut om nytt kommunhus den 4 oktober 2021 (dnr KS-2019/504.251). Beslutet gällde val av lokalisering, lokalprogram och huvudmannaskap för byggnation. Det nya kommunhuset ska lokaliseras till Paradisbacken, då idag Sjödalsgymnasiet bedriver verksamhet.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden arbetar tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning för planering av gymnasiets framtida lokalbehov, på både kort och lång sikt.

Behov på lång sikt

Sjödalsgymnasiet har idag 700 elever fördelat på 8 program. Hur det framtida Sjödalsgymnasiet kommer utformas utreds för närvarande av gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen i ett strukturarbete.

Gymnasiemarknaden i Stockholm präglas av hög rörlighet och stark konkurrens. För huvudmän innebär detta att hög kvalitet och gott rykte är avgörande för stabila förutsättningar över tid. De huvudmän och skolor som har god efterfrågan kan bygga för framtiden, de som saknar detsamma hamnar lätt i en situation där vikande underlag leder till en vardag där återkommande nedskärningar och omorganisationer måste prioriteras snarare än utveckling av verksamheten. Strukturprogrammet ska ge en riktning för att planera och organisera Huddinge kommuns utbud av kommunal gymnasieverksamhet och behov av verksamhetslokaler för den samma. Att ta fram ett väl förankrat strukturprogram som skapar förutsättningar för hög kvalitet i kommunens gymnasieutbildningar att verka i väl fungerande, attraktiva och ekonomiskt hållbara lokaler är därför prioriterat.

Viktigt att tänka på är att VVS- och fastighetsprogrammet, som är en del av samverkan mellan Södertörnskommuner i det så kallade kluster syd, finns på

HUDDINGE KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning

Post 141 85 Huddinge
Besök Kommunalvägen 28

Tfn
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Sjödalsgymnasiet. Programmet kräver specialsalar. Sjödalsgymnasiet har även andra yrkesprogram som kräver specialsalar, exempelvis EL- och energiprogrammet.

Behov på kort sikt

Målsättningen är att Sjödalsgymnasiet ska flytta ur befintlig lokal under sommarlovet 2024 och att det i första hand flyttas till en permanent lösning. Verksamheten ska inte mellanlanda i en tillfällig lösning i avvaktan på en permanent lösning, men med detta sagt kan en tillfällig lösning bli aktuell för delar av verksamheten om ombyggnad av nya lokaler inte blir klara i tid. Vart och hur gymnasiet ska flytta är ej klarlagt i dagsläget. För vidare information om hur och när detta kan klargöras se nedan förslag på tidplan. Hur tidplanen för avflyttning ska utformas är beroende av huvudprojektet, det vill säga byggnation av nytt kommunhus. Om exempelvis detaljplan eller byggprojektet blir försenat kan Sjödalsgymnasiet sitta kvar på Paradisbacken ytterligare tid. Detta kan vara viktig tid för gymnasiet i avvaktan på ombyggnation av nya lokaler och om kommunhusprojektet blir försenat spara både kostnader och tid om gymnasiet kan undvika tillfälliga lösningar.

Det är av största vikt att Sjödalsgymnasiets nuvarande lokal fortsätter underhållas. En reviderad underhållsplan ska tas fram och beslutas i samråd med skolan, kommunstyrelsens förvaltning och fastighetsägaren Huddinge samhällsfastigheter AB (Husf).

Tidplan

Tidplanen är vid dags datum:

- Strukturprogram tas fram för gymnasieskolan (vt2022)
- Lokalprogram för Sjödalsgymnasiets behovs utreds (ht2022)
- Lokalisering för ovan lokalprogram kan ske (ht2022/vinter2023)

Sammanfattning

Sammantaget ska:

1. Ett strukturprogram antas för framtidens behov av gymnasieutbildning i Huddinge kommun.
2. En reviderad underhållsplan för Sjödalsgymnasiet befintliga lokaler presenteras av Husf till verksamheten.
3. Ett lokalprogram för permanenta lokaler för Sjödalsgymnasiet arbetas fram. Programmet ska innehålla lokalisering samt tidplan och handlingsplan för flytt av Sjödalsgymnasiet.